

GUIDANCE HANDBOOK FOR THE HANDICRAFT EXPORTERS OF INDIA

SOCIO - LEGAL STANDARDS

ਭਾਰਤੀ ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਨਿਰਿਆਤਕਾਂ
ਲਈ ਛੋਟੀ
ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਪੁਸਤਕ

ਸਾਮਜ਼ਿਕ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਣਕ

Export Promotion Council for Handicrafts
ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਲਈ ਨਿਰਿਆਤ ਸੰਵਰਧਨ ਪਰਿਸ਼ਦ

INDIAN HANDICRAFTS THE MAGIC OF THE GIFTED HANDS

- Houseware, Decoratives & Gifts
- Home Textiles, Furnishings & Floor Coverings
- Furniture & Home Accessories
- Cane, Bamboo & Eco-Friendly products
- Christmas Decorations, Candles & Incense Sticks
- Fashion Jewellery, Accessories & Bags

EPCH Spearheading Indian
Handicrafts exports globally

**Export Promotion Council
for Handicrafts**

EPCH House, Pocket - 6 & 7, Sector - C, LSC,
Vasant Kunj, New Delhi - 110 070

Tel: +91-11-26135256 Fax: +91-11-26135518/19

E-mail: mails@epch.com

REGISTER ONLINE

www.epch.in

GUIDANCE HANDBOOK FOR THE HANDICRAFT EXPORTERS OF INDIA

SOCIO - LEGAL STANDARDS

ਭਾਰਤੀ ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ
ਨਿਰਿਆਤਕਾਂ ਲਈ ਛੋਟੀ
ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਪੁਸਤਕ

ਸਾਮਜ਼ਿਕ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਣਕ

This Publication is also available at FPCH website
www.epch.in/compliancehandbook

Published by:

Export Promotion Council for Handicrafts

"EPCH HOUSE", Pocket 6&7, Sector 'C', LSC,
Vasant Kunj, New Delhi-110070
Tel: +91-11-26135256 Fax: +91-11-26135518 & 19
Email: mails@epch.com, Website: www.epch.in

ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ:

ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਲਈ ਨਿਰਿਆਤ ਸੰਵਰਧਨ ਪਰਿਸ਼ਦ

ਈਪੀਸੀਏਚ ਹਾਊਸ, ਪਾਕੇਟ 6 ਅਤੇ 7, ਸੈਕਟਰ ਸੀ, ਐਲਐਸਸੀ,
ਬਸੰਤ ਕੁੰਜ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 110070
ਦੂਰਭਾਸ਼: +91-11-26135256 ਫੈਕਸ: +91-11-26135518 ਅਤੇ 19
ਈਮੇਲ: mails@epch.com
ਵੈਬਸਾਈਟ: www.epch.in

Sponsored by:

O/o Development Commissioner (Handicrafts), Ministry of Textiles, Government of India

West Block No. 7, R.K. Puram, New Delhi – 110066.
Tel.: +91-11-26106902, Fax: 011-26163085, Email: dchejs@nic.in
website: http://handicrafts.nic.in

ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਐਜਿਤ:

ਉ/ਓ ਵਿਕਾਸ ਆਯੁਕਤ(ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ),

ਬਸਤਰ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ
(ਵਿਖੇ ਮੰਜੂਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਸੰ M.22012/18 /2010-11/ Pub)
ਪੱਛਮ ਬਲਾਕ ਨੰਬਰ 7, ਆਰ. ਡੇ. ਪੁਰਮ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-110066
ਟੈਲੀਫੋਨ: +91-11-26106902, ਫੈਕਸ: 011-26163085,
ਈਮੇਲ: dchejs@nic.in ਵੈਬਸਾਈਟ: http://handicrafts.nic.in

Edited & Compiled by:

Mr. Dhruv Sahai

M/s Sentio Advisory Initiative Private Limited

Suite No. 604, Tower B, Unitech Business Zone,
Nirvana Country, South City II, Golf Course Extension Road,
Sector 50, Gurgaon, Haryana- 122018
Tel: +91- 124-4115550, Email: Info@sentionadvisory.com

ਸੰਪਾਦਤ ; ਦੁਆਰਾ ਸੰਕਲਿਤ :

ਸ਼੍ਰੀ ਧਰੁਵ ਸਹਾਏ

ਏਮ/ਏਸ ਸੇਨਟੀਓ ਸਲਾਹਕਾਰ ਪਹਿਲ ਪ੍ਰਾਇਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ
ਸੁਇਟ ਨੰਬਰ 604, ਟਾਵਰ ਬੀ, ਯੂਨਿਟੈਕ ਵਪਾਰ ਖੇਤਰ,
ਨਿਰਵਾਣ ਦੇਸ਼, ਸਾਊਥ ਸਿਟੀ ਦੂਜਾ, ਗੋਲਫ ਕੋਰਸ ਏਕਸਟੇਨਸ਼ਨ ਰੋਡ,
ਸੈਕਟਰ 50, ਗੁੜਗਾਵ, ਹਰਿਆਣਾ- 122018
ਦੂਰਭਾਸ਼: +91-124-4115550, ਈਮੇਲ: Info@sentionadvisory.com

Designed & Printed by:

Current Advertising (P) Ltd.

Tel: +91-27354763, 27357417 & 45054763

ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਅਤੇ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਰਿਤ:

ਕਰੰਟ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ

ਦੂਰਭਾਸ਼: +91-27354763, 27357417 ਅਤੇ 45054763

Disclaimer :

- The translation has been carried out by an independent translation agency, neither the EPCH nor the publisher will be held liable for any inaccuracies. For any inaccuracy, if found, in the translated text, please refer to the English text.
- ਅਨੁਵਾਦ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਨੁਵਾਦ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਾ ਈਪੀਸੀਏਚ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਸ਼ੁੱਧੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਤਵਦਾਰੀ ਆਯੋਗਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਟੈਕਸਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਸ਼ੁੱਧੀ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪਾਠ ਤੋਂ ਸੰਦਰਭ ਲਵੋ।
- The contents of this handbook have been edited and compiled after conducting researches across numerous databases both offline and through data available on the internet. The use of data and artwork within this handbook is purely for the purpose of creating awareness and providing guidance.
- ਇਸ ਛੋਟੀ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਸਮਗਰੀ ਨੂੰ ਸੰਪਾਦਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈਟ ਉੱਤੇ ਆਵਲਾਇਨ ਅਤੇ ਦੋਨਾਂ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਡੇਟਾ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰੀ ਡੇਟਾਬੇਸ ਤਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਸੰਕਲਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਛੋਟੀ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਅੰਦਰ ਡੇਟਾ ਅਤੇ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੈ।

A BRIEF PROFILE...

ਇੱਕ ਸੰਖਿਪਤ ਪ੍ਰੋਫਾਇਲ . . .

Export Promotion Council for Handicrafts ("EPCH") was established under Companies Act in the year 1986-87 and is a non-profit organization, with an object to promote, support, protect, maintain and increase the export of handicrafts. It is an apex body of handicrafts exporters for promotion of handicraft exports from India. EPCH continually endeavours to project India's image as a reliable supplier of high quality of handicraft goods & services. EPCH has created necessary infrastructure as well as marketing and information facilities, which are availed both by the member exporters and importers.

The Council is run and managed by team of highly qualified professionals headed by an Executive Director. EPCH has a distinction of being considered a 'Model Council' that is self-sustaining. EPCH's continued pursuit of excellence and the objective of achieving a hallmark of quality assurance by extending excellent services to all the members and stake holders has led it to become an ISO 9001:2000 certified organization.

The activities performed by EPCH include but are not limited to:

- Providing commercially useful information and assistance to members in developing and increasing exports.
- Offering professional advice and services to members in areas of technology up gradation, quality and design improvement, standards

ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਨਿਰਿਆਤ ਸੰਵਰਧਨ ਪਰਿਸ਼ਦ (ਈਪੀਸੀਏਚ) ਸਾਲ 1986-87 ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਗੈਰ ਲਾਭਕਾਰੀ ਸੰਗਠਨ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਾਧਾ ਦੇਣ ਦਾ ਸਮਰਥਨ, ਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਦੇ ਨਿਰਿਆਤ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਦੇ ਨਾਲ। ਇਹ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਨਿਰਿਆਤ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਨਿਰਿਆਤਕਾ ਦੇ ਇੱਕ ਸਿਖਰ ਹੈ। ਈਪੀਸੀਏਚ ਲਗਾਤਾਰ ਹਸਤਕਲਾ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਉੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਇੱਕ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਆਧੁਰਤੀਕਰਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਛਵੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਈਪੀਸੀਏਚ ਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਪਣਨ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਦੋਨਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਿਰਿਆਤਕਾਂ ਅਤੇ ਆਯਾਤਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਨੂੰ ਉੱਚ ਲਾਇਕ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਈਪੀਸੀਏਚ ਆਤਮਨਿਰਭਰ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮਾਡਲ ਪਰਿਸ਼ਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਗੌਰਵ ਹੈ। ਉਤਕ੍ਰਿਸ਼ਟਤਾ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਹਿਤਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਮ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਇੱਕ ਵੰਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਈਪੀਸੀਏਚ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਖੋਜ ਨੇ ਇੱਕ ਆਈਏਸਓ 9001:2000 ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਸੰਗਠਨ ਬਣਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਈਪੀਸੀਏਚ ਦੀਆਂ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ, ਲੋਕਿਨ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ:

- ਨਿਰਿਆਤ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਅਵਸਾਇਕ ਰੂਪ ਤੋਂ ਲਾਭਦਾਇਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਉਨਇਨ, ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ, ਮਾਨਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਨਿਰਦੇਸ਼, ਉਤਪਾਦ ਵਿਕਾਸ, ਨਵਾਚਾਰ ਆਦਿ ਤਕਨੀਕੀ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸਲਾਹ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼।

- and specifications, product development, innovation etc.
- Organizing visits of delegation of its members abroad to explore overseas market opportunities.
- Participating in specialized International Trade Fairs of Handicrafts & Gifts.
- Organizing Indian Handicrafts and Gifts Fair and other product specific shows like Indian Fashion jewelry & Accessories (IFJAS) and Three in one expo titled Home Expo India covering furniture, House-ware, Furnishing & Floorings.
- Interaction between exporting community and Government both at the Central and State level and representation in almost all the committees/panels of Central.
- To create an environment of awareness through Workshops and seminars on Export Marketing, Procedures and Documentation, Packaging, Design Development, Compliances, Certification, Foreign trade Policies etc.
- Dissemination of Government notification, orders, information on trade and other relevant information to members.
- To bring out monthly newsletter titled 'Craftcell' for disseminating information related to activities, events, policies, trade fairs and enquiries to member exporters.
- ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਮੋਕੀਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ।
- ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਅਤੇ ਉਪਹਾਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰ ਮੇਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣਾ।
- ਭਾਰਤੀ ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਫੈਸ਼ਨ ਗਹਿਣੇ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਸਮੱਗਰੀ (ਆਈਐਫਜੇਐਐਸ) ਅਤੇ ਹੋਮ ਏਕਸਪੋ ਇੰਡਿਆ ਹਾਊਸ ਦੇ ਬਰਤਨ, ਫਰਨੀਚਰ ਅਤੇ ਫਲੋਰਿੰਗਸ, ਫਰਨੀਚਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਸਿਰਲੇਖ ਵਲੋਂ ਇੱਕ ਏਕਸਪੋ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਪਹਾਰ ਮੇਲੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉਤਪਾਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ੋ ਆਜੋਜਿਤ ਕਰਨਾ।
- ਦੋਨਾਂ ਸੈਂਟਰਲ ਦੇ ਲੱਗਭੱਗ ਸਾਰੇ ਸਮਿਤੀਯੋ/ਪੈਨਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਤਰਜਮਾਨੀ ਉੱਤੇ ਨਿਰਿਆਤ ਸਮੁਦਾਏ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਗੱਲਬਾਤ।
- ਏਕਸਪੋਰਟ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ, ਪ੍ਰਕਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਲੇਖਨ ਉੱਤੇ ਕਾਰਿਆਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੇਮਿਨਾਰ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਲਈ, ਪੈਕੇਜਿੰਗ, ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਵਿਕਾਸ, ਅਨੁਪਾਲਨ, ਪ੍ਰਮਾਣਨ, ਵਿਦੇਸ਼ ਵਪਾਰ ਨੀਤੀਆਂ ਆਦਿ. ਸਰਕਾਰ ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ, ਆਦੇਸ਼, ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਰਸੰਗ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ. ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ।
- ਘਟਨਾਵਾਂ, ਨੀਤੀਆਂ, ਮੈਂਬਰ ਨਿਰਿਆਤਕੋਂ ਲਈ ਵਪਾਰ ਮੇਲੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿਛ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ " ਨਾਮਕ ਮਾਸਿਕ ਸਮਾਚਾਰ ਪੱਤਰ ਲਿਆਉਣਾ।
- ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, ਘਟਨਾਵਾਂ, ਨੀਤੀਆਂ, ਮੈਂਬਰ ਨਿਰਿਆਤਕਾਂ ਲਈ ਵਪਾਰ ਮੇਲੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿਛ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ 'ਕਰਾਫਸਿਲ' ਨਾਮਕ ਮਾਸਿਕ ਸਮਾਚਾਰ ਪੱਤਰਾਂ ਬਾਹਰ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਲਈ।

Contact:

Export Promotion Council for Handicrafts (EPCH)
EPCH House, Pocket 6&7, Sector 'C' Vasant Kunj,
New Delhi - 110070
Phone: +91-11-26135256/57/58/75
Fax: +91-11-26135518 & 19
Email: mails@epch.com
Website: www.epch.in

ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:

ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਲਈ ਨਿਰਿਆਤ ਸੰਵਰਧਨ ਪਰਿਸ਼ਦ (ਈਪੀਸੀਏਚ)
ਈਪੀਸੀਏਚ ਹਾਊਸ, ਪਾਕੇਟ 6 ਅਤੇ 7, ਸੈਕਟਰ ਸੀ
ਬਸੰਤ ਕੁੰਜ,
ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-110070
ਫੋਨ: 91-11-26135256/57/58/75
ਫੈਕਸ: 91-11-26135518 ਅਤੇ 19
ਈਮੇਲ: mails@epch.com
ਵੈਬਸਾਈਟ: <http://www.epch.in>

Message
ਸੁਨੇਹਾ

**Development Commissioner (Handicrafts) Ex-Officio Joint
Secretary Ministry of Textiles, Government of India, New Delhi**

**ਵਿਕਾਸ ਆਯੁਕਤ(ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ) ਪਦੇਨ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ
ਬਸਤਰ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ.**

It gives me pleasure to know that EPCH has brought out a guidance book on socio legal and international standards applicable on handicrafts sector for the use as well as information of manufactures, entrepreneurs, exporters and craft persons actively engaged the handicrafts sector both at production as well as marketing level. In the international marketing, compliances of international procedures and standards are very much necessary for facing the competition and enhancing exports of handicrafts products.

The handicraft is a decentralized sector of the Indian economy and scattered all over the country. The concept of Guidance Book on compliances and that too in all major regional languages of the country is praiseworthy and keeping in view its importance for the growth of the sector and to ensure compliances by the stakeholders, Office of Development Commissioner (Handicrafts) sponsored its publication.

I hope all concerned will find the guidance book as informative and helpful in their own languages for wider understanding and dealing in exports marketing for the handicrafts products. I congratulate EPCH for coming out with an interesting publication on necessary compliances. I hope all concerned will find the guidance book as informative and helpful in their own languages for wider understanding and dealing in exports marketing for the handicrafts products. I congratulate EPCH for coming out with an interesting publication on necessary compliances.

ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਿਆ ਕਿ ਈਪੀਸੀਏਚ ਇੱਕ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਲਈ ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਖੇਤਰ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਸਾਮਾਜਕ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਨਕਾਂ ਉੱਤੇ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਉੱਧਮੀਆਂ, ਨਿਰਿਆਤਕਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਿਲਪ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰਗਰਮ ਰੂਪ ਤੋਂ ਦੋਨਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਪਣਨ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ ਨੂੰ ਲਿਆਇਆ ਹੈ। ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਰਿਆਤ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਕਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਪਣਨ, ਅਨੁਪਾਲਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮਾਨਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਠਾ ਦਾ ਸਾਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਭਾਰਤੀ ਮਾਲੀ ਹਾਲਤ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਖੇਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਬਿਖਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਨੁਪਾਲਨ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਕਿ ਗਾਇਡੈਂਸ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹੁਣਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਇਸਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਤੇ ਹਿਤਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਲਨ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਵਿਕਾਸ ਆਯੁਕਤ(ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ) ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਨੇ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨਕਾਰੀਪੂਰਣ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਿਤਾਬ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਰਖਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਸੌਂਝ ਅਤੇ ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਉਤਪਾਦਾਂ ਲਈ ਨਿਰਿਆਤ ਵਿਪਣਨ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਨੁਪਾਲਨ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਆਉਣ ਲਈ ਈਪੀਸੀਏਚ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

(S. S Gupta)
Development Commissioner

(ਐਸ ਐਸ ਗੁਪਤਾ)
ਵਿਕਾਸ ਆਯੁਕਤ

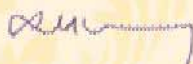
From the Desk of the Chairman ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ ਤੋਂ

For the last 27 years, EPCH has remained the key institution for handicrafts exporters for promotion of exports of Handicrafts from India and projecting India's global image as a reliable supplier of high quality handicraft products. Now, keeping in lines with the global benchmarks, EPCH seeks to educate and guide handicrafts exporters in order to achieve the highest level of Social Compliance Standards.

Through this Guidance Handbook, developed after extensive research conducted by experts, EPCH seeks to provide basic know-how for implementing systems and procedures to ensure standards that meet the demands of buyers globally. In its constant efforts to promote India's global image, EPCH urges all handicraft exporters to go through the contents of this Handbook thoroughly and implement all applicable standards, laws, rules.

We, at EPCH, hope that the information contained herein educates, guides and assists you in getting a step closer to taking the Indian Handicraft Industry to achieve the highest level of Global Social Compliance Benchmarks.

Thank You!

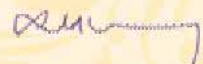

(Lekhraj Maheshwari)
Chairman- EPCH

ਪਿਛਲੇ 27 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ, ਈਪੀਸੀਏਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਦੇ ਨਿਰਿਆਤ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਨਿਰਿਆਤਕਾਂ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੰਸਥਾ ਬਣੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਹਸਤਕਲਾ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਆਧੁਨਿਕ ਕਰਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੰਸਾਰਿਕ ਛਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹੁਣ, ਸੰਸਾਰਿਕ ਮਾਣਕ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਈਪੀਸੀਏਚ ਸਾਮਾਜਿਕ ਅਨੁਪਾਲਨ ਮਾਨਕਾਂ ਦੇ ਉੱਚਤਮ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਨਿਰਿਆਤਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਗਾਇਡੈਂਸ ਹੈਂਡਬੁਕ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਗਿਆਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਆਪਕ ਜਾਂਚ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਈਪੀਸੀਏਚ ਸੰਸਾਰ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਖਰੀਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਾਨਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੰਸਾਰਿਕ ਛਵੀ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦੇਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ ਵਿੱਚ, ਈਪੀਸੀਏਚ ਸਾਰੇ ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਨਿਰਿਆਤਕਾਂ ਦਾ ਆਗਰਹ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਲਾਗੂ ਮਾਨਕਾਂ, ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ ਇਸ ਹੈਂਡਬੁਕ ਦੀ ਸਾਮਗਰੀ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਨ।

ਅਸੀਂ ਈਪੀਸੀਏਚ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ, ਇੱਥੇ ਦੀਤੀ ਹੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਗਾਇਡ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਕਰੀਬ ਸੰਸਾਰਿਕ ਸਾਮਾਜਿਕ ਅਨੁਪਾਲਨ ਮਾਣਕ ਦੇ ਉੱਚਤਮ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਦਮ ਨੇੜੇ ਲੈ ਜਾਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗੀ।

(ਲੇਖਰਾਜ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ)
ਪ੍ਰਧਾਨ ਈਪੀਸੀਏਚ

Introductory Note by Executive Director

ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਦੇਸ਼ਕ ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਚਯਾਤਮਕ ਨੋਟ

It is with pride that EPCH offers to you this Guidance Handbook which contains chapters providing knowledge and information of the applicable laws/ rules as well as the international standards that pertain to social and environmental compliance within the industry. As a nodal organization promoting exports of handicrafts from the country, I would like to offer my sincere gratitude towards O/o Development Commissioner (Handicrafts), Ministry of Textiles, Government of India for providing financial assistance for this very important handbook. utmost attention has been paid to the material provided herein. The matter within this handbook has been compiled after conducting an exhaustive research throughout global databases as well verified information available over the public domain. Various sources of primary and secondary data have been used in the process.

ਇਹ ਗਰਵ ਹੈ ਕਿ ਈਪੀਸੀਏਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਗਾਇਡੈਂਸ ਹੈਂਡਬੁਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਨਕਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅਧਿਆਯੋ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ / ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਾਮਜ਼ਿਕ ਅਤੇ ਪਰਿਆਵਰਣ ਦੇ ਅਨੁਪਾਲਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਦੇ ਨਿਰਿਆਤ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਨੋਡਲ ਸੰਗਠਨ, ਮੈਂ ਓ/ ਓ ਵਿਕਾਸ ਆਯੁਕਤ (ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ) ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਹਾਰਦਿਕ ਭਾਰ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾਂ ਹਾਂ, ਬਸਤਰ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾ ਨੇ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਛੋਟੀ ਪੁਸਤਕ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਧਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਸਾਮਗਰੀ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਛੋਟੀ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਡੋਮੇਨ ਉੱਤੇ ਉਪਲੱਬਧ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਸਦੀਕੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਸਾਰਿਕ ਡੇਟਾਬੇਸ ਭਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਸੰਕਲਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਢਲੀ ਅਤੇ ਮਿਡਲ ਡੇਟਾ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਪਰਿਕ੍ਰਿਆ ਵਿੱਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਰਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਗਾਇਡੈਂਸ ਹੈਂਡਬੁਕ ਲਾਭਦਾਇਕ ਅਤੇ ਜਾਨਕਾਰੀਪੂਰਣ ਲੱਗੇਗੀ।

We hope that you find this Guidance Handbook helpful and informative!

(Rakesh Kumar)
Executive Director- EPCH

(ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ)
ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਦੇਸ਼ਕ - ਈਪੀਸੀਏਚ

Contents / ਵਿਸ਼ਾ-ਸੂਚੀ

A Short Note on the Handicrafts Sector of India

ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਸੈਕਟਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਲਘੂ ਨੋਟ

01

Chapter - I : Applicable Laws/ Statutes

03

ਅਧਿਆਏ - I : ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ / ਵਿਧਿਆਂ

: Reference Web-Links

14

: ਸੰਦਰਭ ਵੇਬ ਲਿੰਕਸ

Chapter- II : International Standard Codes of Conduct

19

ਅਧਿਆਏ - II : ਅਚਾਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਣਕ ਸੰਹਿਤਾਵਾਂ

: Suggested Checklists

29

: ਸੁਝਾਅ ਜਾਂਚ ਸੂਚੀ

: Examples of Best Practices

49

: ਉੱਤਮ ਚਾਲ ਚੱਲਣ ਦੇ ਉਦਾਹਰਣ

Chapter- III: Important International Regulation

53

ਅਧਿਆਏ - III: ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਿਅਮਨ

Directory

60

ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ

A Short Note on the Handicrafts Sector of India

ਭਾਰਤੀ ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਖੇਤਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਸੰਖਿਪਤ ਨੋਟ

The story of Indian handicrafts dates back to one of the oldest civilizations of the world. Representing beauty, dignity, form and style, handicrafts from India are objects of art. The sheer versatility of the various materials used to create handcrafted gift items makes them truly unique. Materials range from wood, stone, metal, grass, paper mache and glass, to cane bamboo, textiles, clay, terracotta and ceramic — everything goes into the creation of a masterpiece. The Indian handicrafts industry covers a wide range of lifestyle and utility products, such as:

- ❖ House Ware;
- ❖ Decorative Items & Gifts;
- ❖ Home Textiles;
- ❖ Furnishings;
- ❖ Floor Coverings;
- ❖ Furniture;
- ❖ Home Accessories;
- ❖ Cane Products- Bamboo & Eco Friendly Products;
- ❖ Candles & Incense Sticks;
- ❖ Fashion Jewelry;
- ❖ Accessories & Bags.

ਭਾਰਤੀ ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਤਾਰੀਖਾਂ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਸਭਿਅਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਕਲਾ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਸੁੰਦਰਤਾ, ਗਰਿਮਾ, ਫ਼ਾਰਮ ਅਤੇ ਸ਼ੈਲੀ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਰਹਿਆ ਹਨ। ਦਸਤਕਾਰੀ ਉਪਹਾਰ ਆਇਟਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਵੱਖਰੀ ਸਾਮਗਰੀ ਦੀ ਸਰਾਸਰ ਬਹੁਮੁਖੀ ਪ੍ਰਤੀਭਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਮਾਅਨੇ ਵਿੱਚ ਅੱਲਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਲੱਕੜੀ, ਪੱਥਰ, ਧਾਤੂ, ਬੈਂਤ ਬਾਂਸ ਨੂੰ ਘਾਹ, ਕਾਰਜ ਦੀ ਲੁਗਾਦੀ ਅਤੇ ਗਲਾਸ, ਕੱਪੜਾ, ਮਿੱਟੀ, ਟੈਰਾਕੋਟਾ ਅਤੇ ਸਿਰੇਮਿਕ ਮਾਲ ਰੋਜ - ਸਭ ਕੁੱਝ ਇੱਕ ਉੱਤਮ ਕਿਰਿਆ ਦੇ ਉਸਾਰੀ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਉਦਯੋਗ ਜਿਵੇਂ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗਿਤਾ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਫੈਲੀ ਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ,

- ❖ ਹਾਊਸ ਵੇਇਰ;
- ❖ ਸਜਾਵਟੀ ਆਇਟਮ ਅਤੇ ਉਪਹਾਰ;
- ❖ ਘਰ ਕੱਪੜਾ;
- ❖ ਸਾਮਾਨ;
- ❖ ਤਲ ਕਵਰਿੰਗ;
- ❖ ਫਰਨੀਚਰ;
- ❖ ਘਰੇਲੂ ਸਮਾਨ;
- ❖ ਬੈਂਤ ਉਤਪਾਦ , ਬਾਂਸ ਅਤੇ ਪਰਿਆਵਰਣ ਅਨੁਕੂਲ ਉਤਪਾਦ;
- ❖ ਮੋਮਬੱਤੀ ਅਤੇ ਅਗਰਬੱਤੀ;
- ❖ ਫੈਸ਼ਨ ਗਹਿਣਾ;
- ❖ ਉਪਸਾਧਨ ਅਤੇ ਬੈਗ.

The handicrafts sector is important for the Indian economy as it is one of the largest employment generators and accounts for a significant share of the country's export basket. The states and

ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਰੋਜਗਾਰ ਜਨਰੇਟਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਖੇਤਰ ਭਾਰਤੀ ਮਾਲੀ ਹਾਲਤ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ

regional clusters that contribute a major share to handicrafts exports include:

- ❖ **Art Metal-wares:** Moradabad, Sambhal, Aligarh, Jodhpur, Jaipur, Delhi, Rewari, Thanjavur, Madras, Mandap, Beedar, Kerala & Jagadhari, Jaisalmer;
- ❖ **Wooden Art-wares:** Saharanpur, Nagina, Hoshiarpur, Srinagar, Amritsar, Jaipur, Jodhpur, Jagdalpur, Bangalore, Mysore, Chennai, Madras, Kerala & Behrampur (WB);
- ❖ **Hand-printed Textiles & Scarves:** Amroha, Jodhpur, Jaipur, Farrukhabad, Sagru & Sangner;
- ❖ **Embroidered goods:** Kutch (Gujarat), Jaisalmer, Baroda, Lucknow, Jodhpur, Agra, Amritsar, Kullu, Dharmshala / Chamba & Srinagar;
- ❖ **Marble & Soft Stone Crafts:** Agra, Madras, Baster, Jodhpur;
- ❖ **Papier Mache Crafts:** Kashmir, Jaipur;
- ❖ **Terracotta:** Agra, Madras, Baster, Jodhpur;
- ❖ **Zari:** Rajasthan, Madras, Baster;
- ❖ **Imitation Jewelry:** Delhi, Moradabad, Sambhal, Jaipur, Kohima (Tribal);
- ❖ **Artistic Leather Goods:** Indore, Kolhapur, Shanti Niketan (WB).

ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਿਰਿਆਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਹੈ। ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਨਿਰਿਆਤ ਲਈ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਤਤਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ:

- ❖ ਧਾਤੂ ਕਲਾ ਮਾਲ: ਅਲੀਗੜ੍ਹ ਮੁਰਾਦਾਬਾਦ, ਸੰਭਲ, ਜੋਧਪੁਰ, ਜੈਪੁਰ, ਦਿੱਲੀ, ਰੇਵਾੜੀ, ਤੰਜਾਵੁਰ, ਮਦਰਾਸ, ਪੰਡਾਲ, ਬੀਦਰ, ਕੇਰਲ ਅਤੇ ਜਗਾਧਰੀ, ਜੈਸਲਮੇਰ;
- ❖ ਲੱਕੜੀ ਕਲਾ ਮਾਲ : ਸਹਾਰਨਪੁਰ, ਨਗੀਨਾ, ਹੋਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਸ਼ੀਰੀਨਗਰ, ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਜੈਪੁਰ, ਜੋਧਪੁਰ, ਜਗਦਲਪੁਰ, ਬੰਗਲੌਰ, ਮੈਸੂਰ, ਚੈਨਾਪਟਨਾ, ਮਦਰਾਸ, ਕੇਰਲ ਅਤੇ ਬੇਹਰਾਮਪੁਰ (ਪਸ਼ਚਮ ਬੰਗਾਲ);
- ❖ ਹੱਥ ਤੋਂ ਮੁਦਰਿਤ ਕੱਪੜਾ ਅਤੇ ਸਕਾਰਫ : ਅਮਰੋਹਾ, ਜੋਧਪੁਰ, ਜੈਪੁਰ, ਫ਼ਰੁਖਾਬਾਦ, ਸਾਗਰੂ ਅਤੇ ਸਾਂਗਾਨੇਰ;
- ❖ ਕਸ਼ੀਦਾਕਾਰੀ ਦਾ ਸਾਮਾਨ : ਕੱਛ(ਗੁਜਰਾਤ), ਜਏਸਲਮਾਰ, ਬੜੌਦਾ, ਲਖਨਊ, ਜੋਧਪੁਰ, ਆਗਰਾ, ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਕੱਲੂ, ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ/ਚੰਬਾ ਅਤੇ ਸ਼ੀਰੀਨਗਰ;
- ❖ ਸੰਗਮਰਮਰ ਅਤੇ ਸੀਤਲ ਪੱਥਰ ਸ਼ਿਲਪ: ਆਗਰਾ, ਮਦਰਾਸ, ਬਸਤਰ, ਜੋਧਪੁਰ;
- ❖ ਕਾਗਜ਼ ਦੀ ਲੁਗਦੀ ਸ਼ਿਲਪ: ਕਸ਼ਮੀਰ, ਜੈਪੁਰ;
- ❖ ਟੇਰਾਕੋਟਾ : ਆਗਰਾ, ਮਦਰਾਸ , ਬਸਤਰ, ਜੋਧਪੁਰ;
- ❖ ਜਰੀ : ਰਾਜਸਥਾਨ, ਮਦਰਾਸ, ਬਸਤਰ;
- ❖ ਨਕਲੀ ਗਹਿਣਾ: ਦਿੱਲੀ, ਮੁਰਾਦਾਬਾਦ, ਸੰਭਲ, ਜੈਪੁਰ, ਕੋਹਿਮਾ (ਆਦਿਵਾਸੀ);
- ❖ ਕਲਾਤਮਕ ਚਮੜੇ ਦਾ ਸਾਮਾਨ: ਇਨਦੌਰ, ਕੋਲਹਾਪੁਰ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਿਕੇਤਨ (ਪਸ਼ਚਮ ਬੰਗਾਲ)।

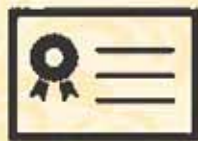
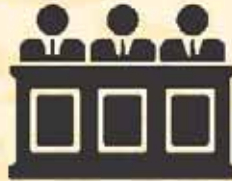

Chapter - I

ਅਧਿਆਏ - I

Applicable Laws/ Statutes

ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ / ਵਿਧਿਆਂ

The Apprentices Act, 1961 ਸਿਖਾਂਦਰੂ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1961

The Objective of this Act is promotion of new manpower skills as well as improvement/refinement of existing skills through theoretical and practical training. The act provides that a person cannot be an apprentice in any designated trade unless he has not attained 14 years of age and satisfies such standard of education and physical fitness as prescribed. The act further provides the rate of compensation and other provisions specific to the employment of Apprentices/Trainees.

For more information:

<http://dget.nic.in/acts/emp/ApprenticeAct1961.pdf>

ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਵੀਂ ਜਨਸ਼ਕਤੀ ਕੌਸ਼ਲ ਅਤੇ ਸਿਖਾਂਤਕ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੌਸ਼ਲ ਦਾ ਸੁਧਾਰ / ਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਪਦਉੱਨਤੀ ਹੈ। ਅਧਿਨਿਯਮ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਹ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਮਰ ਦੇ 14 ਸਾਲ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਮਿਤ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿਖਾਂਦਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ

ਸਰੀਰਕ ਫਿਟਨੇਸ ਦੇ ਸਟੈਂਡਰਡ ਦੇ ਮਾਣਕ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਗੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਜ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਸਿਕਸ਼ਕਾਂ / ਪ੍ਰਸਿਕਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਆਵਜਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਦਾਨਾਂ ਦੀ ਦਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਲਈ:

<http://dget.nic.in/acts/emp/ApprenticeAct1961.pdf>

The Contract Labor (Regulation & Abolition) Act, 1970 ਸੰਵਿਦਾ ਮਿਹਨਤ (ਵਿਨਿਅਮਨ ਅਤੇ ਉਨਮੂਲਨ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1970

The Contract Labor Act was enacted to prevent exploitation of contract labor and also to introduce better conditions of work. The Act provides for regulation and abolition of contract labor. The underlined policy of the Act is to abolish contract labor wherever possible and practicable. The Act provides for regulated conditions of work and contemplates progressive

ਵਿਦਾ ਮਿਹਨਤ ਅਧਿਨਿਯਮ ਠੇਕਿਆ ਸਰਮਿਕਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੋਰ ਵੀ ਕੰਮ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਹਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਧਿਨਿਯਮ ਵਿਨਿਅਮਨ ਅਤੇ ਸੰਵਿਦਾ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਉਨਮੂਲਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਰੇਖਾਕਿਤ ਨੀਤੀ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਅਤੇ ਸਾਧਿਅ ਸੰਧੀ ਮਿਹਨਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਅਧਿਨਿਯਮ ਕੰਮ ਦੀ ਵਿਨਿਅਮਿਤ ਹਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਉਨਮੂਲਨ

abolition to the extent contemplated under the Act. The Act provides for constitution of a Contract Labor Advisory Board to advise the Government on such matters arising out of the administration of this Act as may be referred to it and to carry out other functions assigned under the Act.

For more information:

http://pblabour.gov.in/pdf/acts_rules/contract_labour_regulation_and_abolition_act_1970.pdf

ਚਿੰਤਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੀਆਂ ਉੱਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਧੀ ਮਿਹਨਤ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਗਠਨ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਪੁਰਦ ਹੋਰ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਹੈ।

ਜਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਲਈ:

http://pblabour.gov.in/pdf/acts_rules/contract_labour_regulation_and_abolition_act_1970.pdf

The Child Labor (Prohibition And Regulation) Act, 1986

ਬਾਲ ਮਿਹਨਤ (ਮਨਾਰੀ ਅਤੇ ਵਿਨਿਅਮਨ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1986

The Act addresses itself to the issue of Child Labor. This Act prohibits the engagement of children below the age of 14 years in certain employments as well as regulates their conditions of work. The salient features of the act include but are not limited to prohibiting employment of children across certain occupations and processes, prohibition of children from working between 1900 hours till 0800 hours on any given day, prohibition of children working for more than a period of 3 hours without a 1 hour break.

For more information:

<http://www.childlineindia.org.in/pdf/Child-labour-Act-1986.pdf>

ਅਧਿਨਿਯਮ ਬਾਲ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਹੀ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਨਿਯਮ ਕੁੱਝ ਰੋਜ਼ਗਾਰਾਂ ਵਿੱਚ 14 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚੀਆਂ ਦੀ ਕੁਝਮਾਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀਆਂ ਹਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਅੰਤਰਿਤ ਰੋਕ ਲਗਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ, ਲੇਕਿਨ ਇੱਕ 1 ਘੰਟੇ ਦੇ ਬ੍ਰੇਕ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ 3 ਘੰਟੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਤੱਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਿਨ, ਮਨਾਰੀ ਉੱਤੇ 0800 ਘੰਟੇ ਤੱਕ 1900 ਘੰਟੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ, ਕੁੱਝ ਵਿਅਵਸਾਏਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚੀਆਂ ਦੀ ਮਨਾਰੀ ਬੱਚੀਆਂ ਦੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਜਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਲਈ:

<http://www.childlineindia.org.in/pdf/Child-labour-Act-1986.pdf>

The Employees' Provident Fund & Misc. Provisions Act, 1952 ਕਰਮਚਾਰੀ ਭਵਿੱਖ ਨਿਧਿ ਅਤੇ ਵਿਵਿਧ. ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1952

This act is applicable to every establishment which is engaged in any industry specified in Schedule I of the Act or in which 20 or more persons are employed, Any establishment employing even less than 20 persons can be covered voluntarily u/s 1(4) of the Act. Employees covered enjoy a benefit of Social Security in the form of a non-revocable financial fund to which employees and employers contribute equally throughout the covered persons' employment period. This sum is payable normally on retirement or death.

For more information:

<http://www.epfindia.gov.in/EPFAct1952.pdf>

ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਵਿਨਿਰਦਿਸ਼ਟ ਜੋ ਹਰ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਠਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੈ

ਜਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 20 ਜਾਂ 20 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਠਾਨ 20 ਆਦਮੀਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਾਲਾ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਆਪਣੀ ਇੱਛਿਆ ਨਾਲ ਟੇਸ 1(4) ਨੂੰ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੋਸ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੇ ਹਨ. ਇਹ ਰਾਸ਼ੀ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਗੀਟਾਇਰਮੈਂਟ ਜਾਂ ਮੋਤ ਉੱਤੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ

ਰੂਪ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ।

ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਲਈ:

<http://www.epfindia.gov.in/EPFAct1952.pdf>

The Employees' State Insurance Act, 1948 ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਬੀਮਾ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1948

The Employees' State Insurance Act, 1948 provides benefits to the workers in case of sickness, maternity and employment injury including occupational diseases, through a contributory fund. The Act applies to all factories other than seasonal factories, using power in the manufacturing process and employing 10 or

ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਬੀਮਾ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1948 ਇੱਕ ਅੰਸਦਾਈ ਨਿਧਿ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਵਿਅਵਸਾਇਕ ਰੋਗਾਂ, ਸਹਿਤ ਰੋਗਾਂ, ਮਾਤ੍ਰਤਵ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਚੇਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਨਿਯਮ ਮੁਸੱਮੀ ਕਾਰਖਾਨੀਆਂ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਕਾਰਖਾਨੀਆਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਵਿਨਿਰਮਾਣ ਪਰਿਕ੍ਰੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ 10 ਜਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਕਾਰਖਾਨੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ

more persons and factories not using power but employing 20 or more persons. The Act contains enabling provisions under which the 'appropriate authorities' are empowered to extend the provisions of the Act to other classes of establishments - industrial, commercial, agricultural or otherwise. Under this provision, most of the State Governments have extended the provisions of the Act to - Shops, hotels, restaurants, cinemas including preview theatres, road motor transport agencies, newspapers establishments etc. employing 20 or more persons.

For more information:

<http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/ActsandRules/SocietySecurity/TheEmployeesAct1948.pdf>

ਕਰਦੇ, ਲੇਕਿਨ 20 ਜਾਂ 20 ਜਿਆਦਾ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਨਹੀਂ। ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹਨ, ਦੁਕਾਨਾਂ, ਹੋਟਲ, ਰੇਸਤਰਾਂ, ਦਰਸ਼ਨ ਥਿਏਟਰ ਸਹਿਤ ਸਿਨੇਮਾ, ਸੜਕ ਮੋਟਰ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਏਜੰਸੀਆਂ, 20 ਜਾਂ ਜਿਆਦਾ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸਮਾਚਾਰ ਪੱਤਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਠਾਨੋਂ ਆਦਿ - ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਜਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਲਈ:

<http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/ActsandRules/SocietySecurity/TheEmployeesAct1948.pdf>

The Factories Act, 1948 ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1948

The Factories Act is a social legislation which has been enacted for occupational safety, health and welfare of workers at work places. This legislation is enforced by Inspectors of Factories, Dy. Chief Inspectors of Factories who work under the control of the Labor Commissioner of Respective State Governments. This act is specific to the manufacturing industry and provides for numerous requirements under health and safety standards as well as regulatory requirements of

ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਅਧਿਨਿਯਮ ਕਾਰਜ ਸਥਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਵਿਅਵਸਾਇਕ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਕਲਿਆਣ ਲਈ ਅਧਿਨਿਅਮਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਸਾਮਾਜਕ ਵਿਧਾਨ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਉਪ ਕਾਰਖਾਨੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰੀਕਸ਼ਕਾਂ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮਿਹਨਤ ਆਯੁਕਤ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਖਾਨੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਰੀਕਸ਼ਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਨਿਯਮ ਵਿਨਿਰਮਾਣ ਉਦਯੋਗ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਾਨਕਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਨਿਆਮਕ ਕਈ ਜਰੂਰਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਨਿਯਮ ਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ

approval and licenses. The act also regulates the wages and compensation of workers. Enacted in 1948, this act has undergone several amendments in order to meet the manufacturing industry's ever changing requirements and continues to evolve till date.

For more information:

http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/Acts andRules/Service_and_Employment/The%20Factories%20Act,%201948.pdf

ਨਿਅੰਤਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। 1948 ਵਿੱਚ ਅਧਿਨਿਅਮਿਤ, ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਵਿਨਿਰਮਾਣ ਉਦਯੋਗ ਹਰ ਵਕਤ ਬਦਲ ਦਿਆਂ ਜਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸੰਸੋਧਨ ਲਿਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਵਿਕਾਸ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਜਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਲਈ:

http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/Acts andRules/Service_and_Employment/The%20Factories%20Act,%201948.pdf

The Industrial Disputes Act, 1947

ਉਦਯੋਗਕ ਵਿਵਾਦ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1947

The Industrial Disputes Act was enacted in 1947. Its provisions are based on the Trade Dispute Act, 1929. It provides for establishment of the Industrial Tribunals and the Works Committees with the objective of settling industrial disputes. These committees are to be constituted of workers' representatives with the intent to ease the communication process and promote harmonious relations between employer and employee.

For more information:

<http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/Acts andRules/LawsRelatedtoIndustrialRelations/THE%20INDUSTRIAL%20DISPUTES%20ACT,%201947.pdf>

ਉਦਯੋਗਕ ਵਿਵਾਦ ਅਧਿਨਿਯਮ 1947 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ ਵਪਾਰ ਵਿਵਾਦ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1929 ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਦਯੋਗਕ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਪਟਾਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਉਦਯੋਗਕ ਨਿਆਯਾਧਿਕਰਣ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਉਸਾਰੀ ਸਮਿਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਠਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਿਤੀਆਂ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਪਰਿਕ੍ਰਿਆ ਨੂੰ ਘੱਟ ਅਤੇ ਨਯੋਕਤਾ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣਸਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦੇਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਮਜਦੂਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗਠਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਲਈ:

<http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/Acts andRules/LawsRelatedtoIndustrialRelations/THE%20INDUSTRIAL%20DISPUTES%20ACT,%201947.pdf>

The Industrial Employment (Standing Orders) Act, 1946

ਉਦਯੋਗਕ ਨਿਯੋਜਨ (ਸਥਾਈ ਆਦੇਸ਼) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1946

This Act makes it obligatory for employers of an industrial establishment where 50/ 100 or more workers are employed to clearly define the

ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਵਿੱਚ 50/ 100 ਜਾਂ ਜਿਆਦਾ ਕਾਮਗਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਤੋਂ ਸਥਾਈ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਰੋਜਗਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ

conditions of employment, by way of standing orders and to ensure awareness to the employees. The employer is required to prepare a draft standing order, which he proposes to adopt and submit the same to the Certifying Officers for certification. The employer is required to act in conformity with the certified standing orders in dealing with the day to day affairs. The Certified Standing Orders have the force of the law similar to any other enactment.

For more information:

http://pblabour.gov.in/pdf/acts_rules/industrial_employment_standing_orders_act_1946.pdf

ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਸੁਨਿਸਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੋਜਿਤ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਉਦਯੋਗਕ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਠਾਨ ਦੇ ਨਯੋਕਤਾਵਾਂ ਲਈ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਨਯੋਕਤਾ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਅਪਨਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਮਸੱਦਾ ਖੜੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਨਯੋਕਤਾ ਦਿਨ ਦੇ ਮਾਮਲੀਆਂ ਲਈ ਰੱਜ ਦੇ ਕੰਮ ਨਿੱਬੜਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਸਥਾਈ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮਾਨ ਕਾਰਜ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਸਥਾਈ

ਆਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਅਧਿਨਿਅਮ ਵਾਂਗ ਸਮਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।

ਜਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਲਈ:

http://pblabour.gov.in/pdf/acts_rules/industrial_employment_standing_orders_act_1946.pdf

The Maternity Benefit Act, 1961

ਮਾਤ੍ਰਤਵ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1961

The aim of the act is to protect motherhood by providing appropriate paid rest period to pregnant women employees. Women are eligible for maternity benefit when she is expecting a child and has worked for her employer for at least 80 days in the 12 months immediately preceding the date of her expected delivery.

For More Information:

<http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/Acts andRules/EmpowermentofWomen/The%20Maternity%20Benefit%20Act,%201961.pdf>

ਅਧਿਨਿਯਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਗਰਭਵਤੀ ਤੀਵੀਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਭੁਗਤਾਨ ਮਿਆਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਮਾਤ੍ਰਤਵ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ।

ਔਰਤਾਂ ਮਾਤ੍ਰਤਵ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੀਆਂ ਪਾਤਰ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਉਮੀਦ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਉਸਨੂੰ ਉਮੀਦ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ 12 ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 80 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਉਸਨੇ ਉਸਦੇ ਨਯੋਕਤਾ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਜਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਲਈ:

<http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/Acts andRules/EmpowermentofWomen/The%20Maternity%20Benefit%20Act,%201961.pdf>

The Minimum Wages Act, 1948

ਨਿਊਨਤਮ ਮਜਦੂਰੀ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1948

The Minimum Wages Act 1948 provides minimum statutory wages for scheduled employments with a view to obviate the chances of exploitation of labor through payment of very low and sweating wages. The Act also provides for the maximum daily working hours, weekly rest day and compensation at premium rate for overtime hours worked. The State Governments have been empowered to decide wages for different classes of employees -skilled, unskilled, clerical, supervisory, etc. employed in any Scheduled employment and to review and revise the same from time to time. The Act provides that for any scheduled employment in respect of which minimum rates of wages have been fixed, the Government shall decide the number of working hours constituting a normal working day, inclusive of one or more intervals, provide for a rest day with wages in every period of 7 days and provide for payment for work on a rest day at a rate not less than the overtime premium rate of compensation.

For more information:

<http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/Acts andRules/LawsRelatedtoWages/The%20Minimum%20Wages%20Act,%201948.pdf>

ਨਿਊਨਤਮ ਮਜਦੂਰੀ ਅਧਿਨਿਯਮ 1948 ਦੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਅਤੇ ਪਸੀਨਾ ਮਜਦੂਰੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਿਰਾਕਰਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਨੁਸੂਚੀਤ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਨਿਊਨਤਮ ਵੈਧਾਨਿਕ ਤਨਖਾਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਕੰਮ ਦੇ ਅਧਿਕਤਮ ਰੋਜ ਕੰਮ ਦੇ ਘੰਟੇ,

ਹਫ਼ਤਾਵਾਰ ਅਰਾਮ ਦਾ ਦਿਨ ਅਤੇ ਓਵਰਟਾਇਮ

ਘੰਟੇ ਲਈ ਪ੍ਰੀਮਿਅਮ ਦਰ ਉੱਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ

ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ

ਅਨੁਸੂਚੀਤ ਰੋਜਗਾਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰਿਆਰਤ

ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਵਰਗਾਂ,

ਅਕੁਸ਼ਲ, ਲਿਪਿਕ, ਪਰਿਆਵੇਕਸ਼ੀ, ਆਦਿ

ਲਈ ਮਜਦੂਰੀ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਸਮਾਂ

- ਸਮੇਤ ਇੱਕ ਹੀ ਸਮਿਖਿਅਕ ਕਰਨ ਅਤੇ

ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਹੈ। ਅਧਿਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਮਜਦੂਰੀ ਦੀ ਨਿਊਨਤਮ ਦਰਾਂ ਤੈਅ ਕੀਤੀਆਂ

ਗਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚੀਤ ਰੋਜਗਾਰ ਦੇ ਲਈ

ਹਨ, ਸਰਕਾਰ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਆਰਾਮ ਦਿਨ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ

ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਦੇ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ

ਇੱਕ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਕਾਰਜ ਦਿਨ, ਗਠਨ ਕੰਮ ਦੇ ਘੰਟੇ ਦੀ ਗਿਣਤੀ

ਤੈਅ ਕਰੇਗਾ, ਹਰ 7 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਇਲਾਵਾ

ਸਮਾਂ ਪ੍ਰੀਮਿਅਮ ਦਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਆਰਾਮ ਦਿਨ ਦੇ ਕੰਮ

ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਲਈ:

<http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/Acts andRules/LawsRelatedtoWages/The%20Minimum%20Wages%20Act,%201948.pdf>

The Payment of Bonus Act, 1965

ਬੋਨਸ ਏਕਟ, 1965 ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ

The Payment of Bonus Act imposes statutory liability upon the employers of every

ਬੋਨਸ ਭੁਗਤਾਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬੋਨਸ ਦਾ

ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਵਰ ਹਰ ਇੱਕ

establishment covered under the Act to pay bonus to their employees. It further provides for payment of minimum and maximum bonus and linking the payment of bonus with the production and productivity. The Act applies to every factory where 10 or more workers are working and every other establishment in which 20 or more persons are employed, on any day of an accounting year (April 1st to March 31st).

For more information:

http://pblabour.gov.in/pdf/acts_rules/payment_of_bonus_act_1965.pdf

ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਠਾਨ ਦੇ ਨਯੋਕਤਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਵੈਧਾਨਿਕ ਫਰਜ਼ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੀ ਨਿਊਨਤਮ ਅਤੇ ਅਧਿਕਤਮ ਬੋਨਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਬੋਨਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਨਿਯਮ ਇੱਕ ਲੇਖਾ ਸਾਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਿਨ (1 ਅਪ੍ਰੈਲ 31 ਮਾਰਚ) ਉੱਤੇ, 10 ਜਾਂ ਇਸਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਕਾਰਖਾਨੇ ਅਤੇ 20 ਜਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਜੋ ਹਰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਠਾਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਲਈ:

http://pblabour.gov.in/pdf/acts_rules/payment_of_bonus_act_1965.pdf

The Payment of Gratuity Act, 1972 ਗਰੇਚਿਉਟੀ ਭੁਗਤਾਨ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1972

This Act provides for the payment of gratuity to workers employed in every factory, shop & establishments or educational institution employing 10 or more persons on any day of the preceding 12 months. A shop or establishment to which the Act has become applicable shall continue to be governed by the Act even if the number of persons employed fall below 10 at any subsequent stage. All the employees irrespective of status or salary are entitled to the payment of gratuity on completion of 5 years of service. In case of death or disablement there is no minimum eligibility period.

For more information:

http://www.mahashramm.gov.in/maha/acts_download/Payment_of_Gratuity_Act_1972.pdf

ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਾਰਖਾਨਿਆ, ਦੁਕਾਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਠਾਨ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ 12 ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦਿਨ 10 ਜਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਯੋਜਿਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਗਰੇਚਿਉਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ। ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਠਾਨ ਜਿਸ ਦੇ ਲਈ ਜੋ ਅਧਿਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣਾ ਜਾਰੀ ਹੈ, ਭਲੇ ਹੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਕਾਰਿਆਰਤ ਆਦਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 10 ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਹੁੱਦੇ ਜਾਂ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੇਵੇ ਦੇ 5 ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਉੱਤੇ ਗਰੇਚਿਉਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਮੌਤ ਜਾਂ ਅਪੰਗਤਾ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੇਠਲਾ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਲਈ :

http://www.mahashramm.gov.in/maha/acts_download/Payment_of_Gratuity_Act_1972.pdf

The Payment of Wages Act, 1936

ਮਜਦੂਰੀ ਭੁਗਤਾਨ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1936

This Act has been enacted with the intention of ensuring timely payment of wages to the workers and for payment of wages without unauthorized deductions. The salary in factories/establishments employing less than 1000 workers is required to be paid by 7th of every month and in other cases by 10th day of every month. A worker, who either has not been paid wages in time or an unauthorized deduction has been made from his/her wages, can file a claim either directly or through a Trade Union or through an Inspector under this Act, before the Authority appointed under the Payment of Wages Act. The power for hearing and deciding claims under this Act has been vested with the Presiding Officers of a Labor Courts.

For more information:

http://pblabour.gov.in/pdf/acts_rules/payment_of_wages_act_1936.pdf

ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਮਜਦੂਰੀ ਦਾ ਸਮੇਂ ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਸੁਨਿਸਚਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਗੈਰ ਕਨੂੰਨੀ ਕਟੌਤੀ ਬਿਨਾਂ ਮਜਦੂਰੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਅਧਿਨਿਅਮਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਰਖਾਨੀਆਂ/ 1000 ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਠਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤਨਖਾਹ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦੀ 7 ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦੇ 10ਵੇਂ ਦਿਨ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਮਜਦੂਰੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਅਨਾਧਿਕ੍ਰਿਤ ਕਟੌਤੀ ਉਸਦਾ/ਉਸਦੀ ਮਜਦੂਰੀ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਇੱਕ ਟ੍ਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਾਅਵਾ ਦਰਜ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ

ਨਿਰੀਕਸ਼ਕ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ, ਪ੍ਰਾਧਿਕਰਣ ਮਜਦੂਰੀ ਭੁਗਤਾਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਅਵਾ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਲੇਬਰ ਨਿਆਲੀਆਂ ਦੇ ਪੀਠਾਸੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਖਿਆ ਹੋਇਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਲਈ:

http://pblabour.gov.in/pdf/acts_rules/payment_of_wages_act_1936.pdf

The Trade Unions Act, 1926

ਸ਼ਰਮਿਕ ਸੰਘ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1926

The Act provides for registration of trade unions which include associations of employers. The Act also contains certain restrictions, protections and privileges to registered Trade Union. The Act provides that any 7 or more employees acting as an association may by complying with the provisions of this Act, apply for registration as a Trade Union under this Act. Recently the Act has been amended

ਅਧਿਨਿਯਮ ਨੌਜੋਕਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਘ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਟ੍ਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਦੇ ਪੰਜੀਕਰਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਪੰਜੀਕ੍ਰਿਤ ਟ੍ਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ ਲਈ ਕੁੱਝ ਰੋਕ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਾਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹਨ। ਅਧਿਨਿਯਮ ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਸੰਘ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ 7 ਜਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਟ੍ਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੰਜੀਕਰਣ ਲਈ ਆਵੇਦਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਅਧਿਨਿਯਮ ਵਿੱਚ

and a proviso has been added to the section relating to the registration of trade unions which provides that no trade union of workmen shall be registered unless atleast 10% or 100 workmen whichever is less, engaged or employed in the establishment or industry with which it is connected are the members of such trade union on the date of filing the application for registration.

ਸੰਬੰਧਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜੋ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 10 ਜਾਂ 100 ਕਾਮਗਾਰ, ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਠਾਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਜਾਂ ਨਿਯੋਜਿਤ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਟ੍ਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ ਪੰਜੀਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਟ੍ਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਦੇ ਪੰਜੀਕਰਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਨੁਭਾਗ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਨਾਲ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਪੰਜੀਕਰਣ ਲਈ ਅਵੇਦਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਉੱਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟ੍ਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ.

For more information:

[http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/Acts andRules/LawsRelatedtoIndustrialRelations/The %20Trade%20Unions%20Act,%201926.pdf](http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/Acts andRules/LawsRelatedtoIndustrialRelations/The%20Trade%20Unions%20Act,%201926.pdf)

ਜਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਲਈ:

[http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/Acts andRules/LawsRelatedtoIndustrialRelations/The %20Trade%20Unions%20Act,%201926.pdf](http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/Acts andRules/LawsRelatedtoIndustrialRelations/The%20Trade%20Unions%20Act,%201926.pdf)

The Workmen's Compensation Act, 1923

ਕਰਮਕਾਰ ਹਰਜਾਨਾ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1923

This Act provides workmen and/or their dependents financial relief in case of accidents arising out of and in the course of employment and causing either death or disablement of workmen. The Act applies to numerous as listed in Schedule II of the Act. Every employee, including those employed through a contractor, who is engaged for the purposes of an employer's business and who suffers an injury in any accident arising out of and in the course of his employment, shall be entitled for compensation under the Act.

ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਮਗਾਰ ਅਤੇ / ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਸਰਿਤਾਂ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮੌਤ ਜਾਂ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਕਾਮਗਾਰ ਦੀ ਵਿਕਲਾਂਗਤਾ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਕਈਆਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਯੋਕਤਾ ਦੇ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਜੋ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਕਾਰਿਆਰਤ ਲੋਕਾਂ ਸਹਿਤ ਹਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੇਟ ਗਰਸਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਪਾਤਰ ਹੋਣਗੇ।

For more information:

<http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/Acts andRules/SocietySecurity/TheWorkmenAct1923.pdf>

ਜਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਲਈ:

<http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/Acts andRules/SocietySecurity/TheWorkmenAct1923.pdf>

**Reference Web-links
ਸੰਦਰਭ ਵੇਬ ਲਿੰਕ**

The complete text of the statutes referred to in this chapter may be downloaded from the web-links provided below. The details of some other web-links have also been provided for the convenience and understanding of the reader.

ਇਸ ਅਧਿਆਏ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦਿਸ਼ਟ ਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪਾਠ ਹੇਠਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਦਿਤੀ ਵੇਬ ਲਿੰਕ ਤੋਂ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਵੇਬ ਲਿੰਕ ਦਾ ਬਯੋਰਾ ਵੀ ਪਾਠਕਾ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਅਤੇ ਸੰਮਝ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

**Statutes Pertaining to Wages & Benefits
ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਧੀਆਂ**

Particulars (ਵਿਵਰਨ)	Website link (ਵੇਬਸਾਈਟ ਲਿੰਕ)
The Minimum Wages Act, 1948 ਹੇਠਲਾ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1948	http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/Act sandRules/LawsRelatedtoWages/The%20Minimum%20Wages%20Act%2C%201948.pdf
The Minimum Wages Rules, 1948 ਹੇਠਲਾ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਨਿਯਮ, 1948	http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/Act sandRules/LawsRelatedtoWages/The%20Minimum%20Wages%20_Central_%20Rules1950.pdf
The Payment of Wages Act, 1936 ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਭੁਗਤਾਨ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1936	http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/Act sandRules/LawsRelatedtoWages/The%20Payme nt%20of%20Wages%20Act%2C%201936.pdf
The Payment of Wages Rules, 1937 ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਨਿਯਮ, 1937 ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ	http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/Act sandRules/LawsRelatedtoWages/ThePaymentof WagesRules1937.pdf
The Payment of Bonus Act, 1965 ਬੋਨਸ ਏਕਟ, 1965 ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ	http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/Act sandRules/LawsRelatedtoWages/ThePaymentof BonusAct1965.pdf
The Payment of Bonus Rules, 1975 ਬੋਨਸ ਨਿਯਮ, 1975 ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ	http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/Act sandRules/LawsRelatedtoWages/ThePaymentof BonusRules1975.pdf
The Payment of Gratuity Act, 1972 ਗਰੇਚਿਊਟੀ ਭੁਗਤਾਨ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1972	http://nekkanti.in/pdfs/Payment%20of%20Grat uity%20Act%201972.pdf
The Payment of Gratuity Central Rules, 1972 ਉਪਦਾਨ ਸੇਂਟਰਲ ਨਿਯਮ, 1972 ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ	http://hrylabour.gov.in/docs/labourActpdfdocs/ Payment_of_Gratuity_Rules.pdf

Particulars (ਵਿਵਰਨ)	Website link (ਵੈਬਸਾਈਟ ਲਿੰਕ)
The Employees' Compensation Act, 1923 ਕਰਮਚਾਰੀ ਤੋੜ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1923	http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/ActsandRules/SocietySecurity/TheWorkmenAct1923.pdf
The Employees' State Insurance Act, 1948 ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਬੀਮਾ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1948	http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/ActsandRules/SocietySecurity/TheEmployeesAct1948.pdf
The Employees' Provident Fund & Miscellaneous Provisions Act, 1952 ਕਰਮਚਾਰੀ ਭਵਿੱਖ ਨਿਧਿ ਅਤੇ ਵਿਵਿਧ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1952	http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/ActsandRules/SocietySecurity/TheEmployeesAct1952.pdf
The Maternity Benefit Act, 1961 ਮਾਤ੍ਰਤਵ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1961	http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/ActsandRules/EmpowermentofWomen/The%20Maternity%20Benefit%20Act%2C%201961.pdf
The Personal Injuries (Compensation Insurance) Act, 1963 ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਚੋਟ ਲੱਗਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ (ਤੋੜ ਬੀਮਾ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1963	http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/ActsandRules/Others/ThePersonalInjuries%28CompensationInsurance%29Act1963.pdf
The Personal Injuries (Emergency) Provisions Act, 1962 ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਚੋਟ ਲੱਗਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ (ਐਮਰਜੈਂਸੀ) ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1962	http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/ActsandRules/Others/ThePersonalInjuries%28Emergency%29ProvisionsAct1962.pdf
Statutes Pertaining to Industrial Relations ਉਦਯੋਗਕ ਸੰਬੰਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਧਿਆਂ	
The Trade Unions Act, 1926 ਸ਼ਰਮਿਕ ਸੰਘ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1926	http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/ActsandRules/LawsRelatedtoIndustrialRelations/IThc%20Trade%20Unions%20Act%2C%201926.pdf
The Industrial Employment (Standing Orders) Act, 1946 ਉਦਯੋਗਕ ਨਿਯੋਜਨ(ਸਥਾਈ ਆਦੇਸ਼) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1946	http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/ActsandRules/LawsRelatedtoIndustrialRelations/Industrial%20Employment%20%28Standing%20Orders%29%20Act%2C%201946.pdf
The Industrial Employment (Standing Orders) Rules, 1946 ਉਦਯੋਗਕ ਨਿਯੋਜਨ (ਸਥਾਈ ਆਦੇਸ਼) ਨਿਯਮ, 1946	http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/ActsandRules/LawsRelatedtoIndustrialRelations/INDUSTRIAL%20EMPLOYMENT%20%28STANDING%20ORDERS%29%20CENTRAL%20RULES%2C1946.pdf

Particulars (ਵਿਵਰਨ)	Website link (ਵੇਬਸਾਈਟ ਲਿੰਕ)
The Industrial Disputes Act, 1947 ਉਦਯੋਗਕ ਵਿਵਾਦ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1947	http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/Act sandRules/LawsRelatedtoIndustrialRelations/T HE%20INDUSTRIAL%20DISPUTES%20ACT% 2C%201947.pdf
The Industrial Disputes Central Rules, 1957 ਉਦਯੋਗਕ ਵਿਵਾਦ ਸੇਂਟਰਲ ਨਿਯਮ, 1957	http://aasc.nic.in/acts%20and%20rules%20%28g oa%29/Industries%20&%20Commerce%20%20 Deptt/The%20Industrial%20Disputes%20%28Ce ntral%29%20Rules,%201957.pdf
The Plantation Labour Act, 1951 ਬਾਗਾਨ ਮਿਹਨਤ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1951	http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/Act sandRules/Service_and_Employment/The%20Pl antation%20Labour%20Act%2C%201951.pdf
Statutes Pertaining to Employment and Training ਰੋਜਗਾਰ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਧਿਆਂ	
The Apprentices Act, 1961 ਸਿਖਾਂਦਰੂ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1961	http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/Act sandRules/Employment%26Traning/TheAppre nticesAct1961.pdf
Statutes pertaining to Health, Safety and Environment ਸਿਹਤ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪਰਿਆਵਰਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਧਿਆਂ	
The Factories Act, 1948 ਕਾਰਖਾਨਿਆ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1948	http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/Act sandRules/Service_and_Employment/The%20F actories%20Act%2C%201948.pdf
The Mines Act, 1952 ਖਾਨ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1952	http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/Act sandRules/Service_and_Employment/The%20M ines%20Act%2C%201952.pdf
The Dock Workers (Safety, Health & Welfare) Act, 1986 ਡਾਕ ਵਰਕਰਸ (ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਕਲਿਆਣ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1986	http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/Act sandRules/Service_and_Employment/The%20D ock%20Workers%20%28Safety%2C%20Health% 20%26%20Welfare%29%20Act%2C%201986.pdf
The Air (Prevention and Control of Pollution) Act, 1981 ਹਵਾ (ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦਾ ਨਿਵਾਰਨ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1981	http://www.moef.nic.in/legis/air/air1.html
The Air (Prevention and Control of Pollution) Rules, 1982 ਹਵਾ (ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦਾ ਨਿਵਾਰਨ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ) ਨਿਯਮ, 1982	http://www.moef.nic.in/legis/air/air2.html

Particulars (ਵਿਵਰਨ)	Website link (ਵੈਬਸਾਈਟ ਲਿੰਕ)
The Water (Prevention and Control of Pollution) Act, 1974 ਪਾਣੀ (ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦਾ ਨਿਵਾਰਨ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1974	http://www.moef.nic.in/legis/water/wat1.html
The Water (Prevention and Control of Pollution) Rules, 1975 ਪਾਣੀ (ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦਾ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ) ਨਿਯਮ, 1975	http://envfor.nic.in/legis/water/water2.html
The Environment (Protection) Act , 1986 ਪਰਿਆਵਰਣ (ਹਿਫਾਜ਼ਤ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1986	http://envfor.nic.in/legis/env/env1.html
The Explosives Act, 1884 ਵਿਸਫੋਟਕ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1884	http://peso.gov.in/pdf/explosive_%20act_1884.pdf
The Petroleum Act, 1934 ਪੈਟਰੋਲਿਅਮ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1934	http://aptel.gov.in/pdf/PETROLEUM%20ACT.pdf
The Indian Boilers Act, 1923 ਭਾਰਤੀ ਬਾਇਲਰ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1923	http://www.pbindustries.gov.in/downloads/The%20Indian%20%20Boilers%20Act%201923.pdf
The Indian Electricity Act, 1910 ਭਾਰਤੀ ਬਿਜਲਈ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1910	http://www.cercind.gov.in/IEA1910.pdf
The Dangerous Machines (Regulations) Act, 1983 ਖਤਰਨਾਕ ਮਸ਼ੀਨ(ਵਿਨਿਅਮ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1983	http://agricoop.nic.in/machact1.htm
The Manufacture, Storage and Import of Hazardous Chemicals Rules, 1989 ਖਤਰਨਾਕ ਰਸਾਇਣ ਨਿਯਮ, 1989 ਦੀ ਉਸਾਰੀ, ਭੰਡਾਰਣ ਅਤੇ ਆਯਾਤ	http://envfor.nic.in/legis/hsm/hsm2.html
The Energy Conservation Act, 2001 ਊਰਜਾ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਧਿਨਿਯਮ, 2001	http://powermin.nic.in/acts_notification/pdf/eca ct2001.pdf
Statutes Pertaining to Working Hours, Conditions of Services and Employment ਕੰਮ ਦੇ ਘੰਟਿਆਂ ਤੋਂ ਸਬੰਧਤ ਵਿਧਿਆਂ, ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ	
The Factories Act, 1948 ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1948	http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/Act sand Rules/Service_and_Employment/The%20Factories%20Act%2C%201948.pdf
The Contract Labour (Regulation and Abolition) Act, 1970 ਠੇਕਿਆਂ ਮਿਹਨਤ (ਵਿਨਿਅਮਨ ਅਤੇ ਉਤਸਾਦਨ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1970	http://pblabour.gov.in/pdf/acts_rules/contract_labour_regulation_and_abolition_act_1970.pdf

Particulars (ਵਿਵਰਨ)	Website link (ਵੇਬਸਾਈਟ ਲਿੰਕ)
The Contract Labour Regulation Rules, 1970 ਠੇਕਿਆ ਮਿਹਨਤ ਵਿਨਿਅਮਨ ਨਿਯਮਾਵਲੀ, 1970	http://www.jnport.gov.in/new_site/right2info/regulations/CONTRACT%20LABOUR%20ACT/contract%20labour%20act%20main%20page.htm
The Weekly Holidays Act, 1942 ਹਫ਼ਤਾਵਾਰ ਛੁੱਟੀਆਂ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1942	http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/ActsandRules/Others/WEEKLY%20HOLIDAYS%20ACT%2C%201942.pdf
The National and Festival Holidays Act, 1963 ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਵੱਡਾ ਉਤਸਵ ਛੁੱਟੀਆਂ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1963	http://dpal.kar.nic.in/24%20of%201963%20%28F%29.pdf
The Bonded Labour System (Abolition) Act, 1976 ਕੈਦੀ ਮਿਹਨਤ ਵਿਵਸਥਾ (ਉਨਮੂਲਨ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1976	http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/ActsandRules/SectionoftheSociety/The%20Bonded%20Labour%20System%20%28Abolition%29%20Act%2C%201976.pdf
The Child Labour (Prohibition & Regulation) Act, 1986 ਬਾਲ ਮਿਹਨਤ(ਮਨਾਹੀ ਅਤੇ ਵਿਨਿਅਮਨ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1986	http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/ActsandRules/SectionoftheSociety/TheChildLabourProhibition%26RegulationAct1986.pdf
The Children (Pledging of Labour) Act, 1933 ਬੱਚੇ (ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਵਚਨ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1933	http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/ActsandRules/SectionoftheSociety/The%20Children%20%28Pledging%20of%20Labour%29%20Act%2C%201933.pdf
The Equal Remuneration Act, 1976 ਸਮਾਨ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1976	http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/ActsandRules/EmpowermentofWomen/The%20Equal%20Remuneration%20Act%2C%201976.pdf

Procedure for Obtaining a Factory License:

ਇੱਕ ਫੈਕਟਰੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪਰਿਕ੍ਰਿਆ :
labourandemployment.gov.in/LC/factory/procedure.PDF

Procedure and Details for Obtaining Standing Orders:

ਪਰਿਕ੍ਰਿਆ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੇਰਵਾ:
<http://labour.nic.in/upload/uploadfiles/files/ActsandRules/LawsRelatedtoIndustrialRelations/Industrial%20Employment%20%28Standing%20Orders%29%20Act,%201946.pdf>

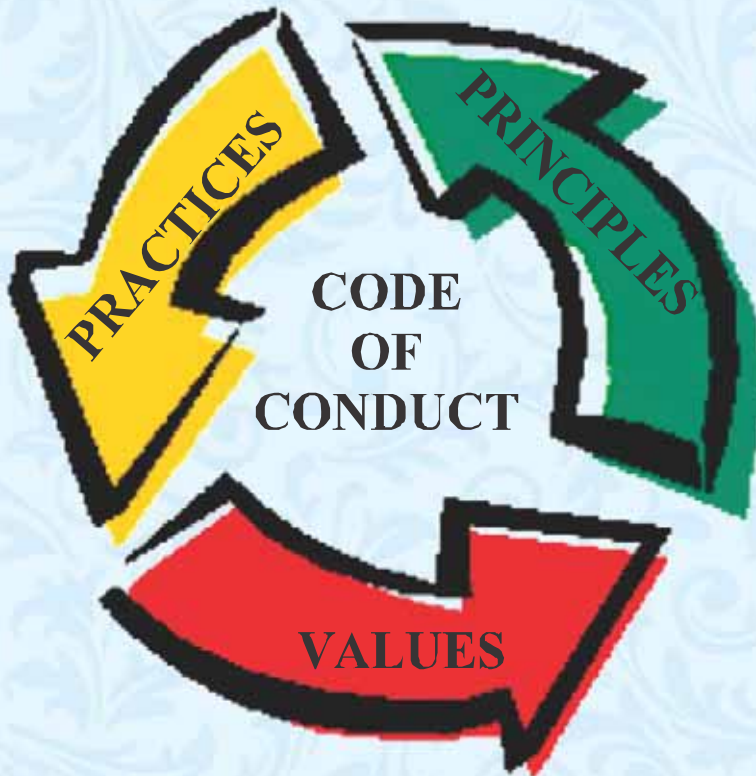

Chapter - II ਅਧਿਆਏ - II

International Standard Codes of Conduct
ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਚਾਲ ਚਲਣ ਦੇ ਮਾਣਕ ਕੋਡ

COMPLIANCE

A Code of Conduct is defined as a set of conventional principles and expectations that are considered binding on any person who is a member of a particular group. Codes of Conduct in the manufacturing industry came into being as a result of numerous requirements that arose out of the United Nations' conventions. These are the basic ethical practices on which a business owner is expected to carry out his business. The Codes of Conduct usually comprise of the following requirements:

ਅਚਾਰ ਸੰਹਿਤਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੂਹ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਮਾਧਿਅਕਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਸਿੱਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਉਮੀਦਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸੇਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਨਿਰਮਾਣ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਅਚਾਰਸੰਹਿਤਾਵਾਂਕਈ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਸਤੀਤਵ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਜੋ ਰਾਸ਼ਟਰਸੰਘ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲੀਆਂ। ਇਸ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨੈਤਿਕ ਸੁਭਾਅ ਹਨ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਪੇਸ਼ਾ ਦੇ ਸਵਾਮੀ ਆਪਣੇ ਪੇਸ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਰਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

Labor and Human Rights ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਅਧਿਕਾਰ

The human rights of workers must be upheld, and they must be treated with dignity and respect as understood by any international community.

Antidiscrimination

There must not be any discrimination against any worker based on race, color, age, gender, sexual orientation, ethnicity, disability, religion, political affiliation, union membership, national origin, or marital status in hiring and employment practices such as applications for employment, promotions, rewards, access to training, job assignments, wages, benefits, discipline, and termination. In addition, workers/ potential workers must not be required to undergo medical tests that could be

ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਨਵਾਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਮੁਦਾਏ ਦੁਆਰਾ ਸੱਮਝ ਕੇ ਗਰਿਮਾ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਸੁਭਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਵਿਰੋਧੀ ਭੇਦਭਾਵ

ਜਾਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਭੇਦਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਆਵੇਦਨ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਉੱਤੇ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰੰਗ, ਉਮਰ, ਲਿੰਗ, ਯੋਨ ਅਭਿਵਿੱਨਿਆਸ, ਧਰਮ, ਵਿਕਲਾਂਗਤਾ, ਧਰਮ, ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੰਬੰਧਤਾ, ਸੰਘ ਦੀ ਮੈਂਬਰੀ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੂਲ, ਜਾਂ ਵਿਵਾਹਿਕ ਦਰਜੇ, ਪੁੰਨਤੀ, ਇਨਾਮ, ਅਧਿਆਪਨ ਲਈ ਵਰਤੋਂ, ਨੌਕਰੀ ਕਾਰਜ, ਮਜਦੂਰੀ, ਮੁਨਾਫ਼ਾ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ, ਅਤੇ ਅੰਤ. ਇਸਦੇ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼ਰਮਿਕੋ/ਸੰਭਾਵਿਕ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਕਾਰਿਆਸਥਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸੰਮਝਦਾਰੀ ਤੋਂ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਛੱਡਕੇ

used in a discriminatory way except where required by applicable laws or regulations or prudent for workplace safety.

Fair Treatment

Business owners must commit to a workplace free of harassment. Workers must not be threatened with or be made subject to harsh or inhumane treatment, including but not limited to sexual harassment, sexual abuse, corporal punishment, mental coercion, physical coercion, verbal abuse, or unreasonable restrictions on entering or exiting company-provided facilities. Harassment and unlawful discrimination in the workplace must be prohibited.

ਇੱਕ ਭੇਦਭਾਵਪੂਰਣ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਡੀਕਲ ਟੈਸਟ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਨਿਆਇਪੂਰਣ ਸੁਭਾਅ

ਵਪਾਰ ਮਾਲਿਕਾਂ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨਗੀ ਤੋਂ ਅਜ਼ਾਦ ਇੱਕ ਕਾਰਿਆਸਥਲ ਲਈ ਪ੍ਰਤਿਬਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਧਮਕੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਹਿਤ ਕਠੋਰ ਜਾਂ ਅਮਾਨਵੀਏ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਲੇਕਿਨ ਯੋਨ ਉਤਪੀੜਨ, ਯੋਨ ਸ਼ੋਸ਼ਣ, ਸਰੀਰਕ ਸਜਾ, ਮਾਨਸਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ, ਸਰੀਰਕ ਬਲਾਤਕਾਰ, ਜ਼ਬਾਨੀ ਦੁਰਪਯੋਗ, ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਾਈ ਗਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਉੱਤੇ ਅਣ-ਉਚਿਤ ਰੋਕ ਲਈ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ। ਹੈਰਾਨਗੀ ਅਤੇ ਕਾਰਿਆਸਥਲ ਵਿੱਚ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਭੇਦਭਾਵ ਨਿਸ਼ਿੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

Prevention of Involuntary Labor and Human Trafficking

Business owners must not traffic in persons or use any form of slave, forced, bonded, indentured, or prison labor. This includes the transportation, harboring, recruitment, transfer, or receipt of persons by means of threat, force, coercion, abduction, fraud, or payments to any person having control over another person for the purpose of exploitation. All work must be voluntary and workers must be free to leave work or terminate their employment by providing reasonable notice. Workers must not be required to surrender any government-issued

ਅਣਇੱਛਕ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਤਸਕਰੀ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ

ਵਪਾਰ ਮਾਲਿਕਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਵਾਜਾਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਾਂ ਦਾਸ ਦਾ ਰੂਪ, ਕੈਦੀ, ਗਿਰਮਿਟਿਆ ਜਾਂ ਜੇਲ੍ਹ ਮਿਹਨਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ, ਸ਼ਰਨ ਦੇਣ, ਭਰਤੀ, ਤਬਾਦਲਾ, ਜਾਂ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਕਾਬੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਖਤਰਾ, ਜ਼ੋਰ, ਬਲਾਤਕਾਰ, ਅਗਵਾਹ, ਧੋਖਾਧੜੀ, ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਵਜੋਂ ਆਦਮੀਆਂ ਦੀ ਰਸੀਦ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਕੰਮ ਸਾਰੇ ਸਵੈਇੱਛਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਛੱਡਣ ਲਈ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਸੂਚਨਾ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਦੁਆਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਰਮਿਕ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਪਹਿਚਾਣ, ਪਾਸਪੋਰਟ, ਜਾਂ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਆਤਮਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ

identification, passports, or work permits as a condition of employment. It must be ensured that third-party agencies providing workers are compliant with the provisions of the applicable laws. The contracts for both direct and contract workers must clearly convey the conditions of employment in a language understood by the worker.

Prevention of Underage Labor

Child labor is strictly prohibited. No business owner shall employ children. The minimum age for employment or work shall be 15 years of age. This Code does not prohibit participation in legitimate workplace apprenticeship programs that are consistent with ILO standards.

ਨਾਬਾਲਿਗੋਂ ਦਾ ਮਿਹਨਤ ਨਿਵਾਰਨ

ਬਾਲ ਮਿਹਨਤ ਸਖ਼ਤ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਕੋਈ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਮਾਲਿਕ ਬੱਚੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਨਹੀਂ ਦਵੇਗਾ। ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਕੰਮ ਲਈ ਨਿਮਨਤਮ ਉਮਰ 15 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਕੋਡ ਆਈਏਲਓ ਮਾਨਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਾਨ ਹਨ ਕਿ ਨਿਯਮਕ ਕਾਰਿਆਸਥਲ ਸਿਕਸ਼ਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

Juvenile Worker Protection

Workers who are above the legal minimum age for employment but are yet to attain adulthood may be employed, on the condition that the health, safety and morals of such young persons concerned are fully protected and that such young persons have received adequate specific instruction or vocational training in the relevant branch of activity.

ਕਿਸ਼ੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹਿਫਾਜ਼ਤ

ਵਰਕਰ, ਜੋ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਮਨਤਮ ਉਮਰ ਤੋਂ ਉੱਤੇ ਹਨ ਲੇਕਿਨ ਵੈਇਸਕਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਣੇ ਤੱਕ ਨਿਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹਨ, ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਉੱਤੇ ਕਿ ਸਿਹਤ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਚਿੰਤਤ ਅਜਿਹੇ ਜਵਾਨ ਆਦਮੀਆਂ ਦੀ ਨਿਤੀਕਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਰਾਖਵਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਯੁਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਦਾਇਤ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਾਖਾ ਵਿੱਚ

ਵਿਅਵਸਾਇਕ ਅਧਿਆਪਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

Working Hours

Except in emergency or unusual situations, a work week shall be restricted to 60 hours, including overtime, and workers must be provided with at

ਕੰਮ ਦੇ ਘੰਟੇ

ਆਪਾਤ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਮਾਮੂਲੀ ਪਰੀਸਥਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਛੱਡਕੇ, ਇੱਕ ਕੰਮ ਹਫ਼ਤੇ ਓਵਰਟਾਇਮ ਸਹਿਤ 60 ਘੰਟੇ, ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਵਰਕਰ ਸੱਤ ਦਿਨਾਂ ਹਰ ਵਾਰ ਬਾਕੀ ਦੇ ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਘੱਟ

least one day of rest once every seven days. All overtime shall be voluntary. Under no circumstances shall work weeks exceed the maximum permitted limit prescribed under the applicable laws.

ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਾਰਾ ਓਵਰਟਾਇਮ ਸਵੈਵਿਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹਫ਼ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਧਿਕਤਮ ਅਨੁਮਤ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ।

Wages and Benefits

All workers must be paid at least the minimum wage prescribed by the applicable laws and be provided with all legally mandated benefits. In addition to their compensation for regular hours of work, workers shall be compensated for overtime hours at such premium rates as may be prescribed by the applicable laws. There must not be any deductions from wages as a disciplinary measure. All workers must be provided with leaves and holidays consistent with the applicable laws. All workers must be paid in a timely manner and should be clearly aware of the basis on they are being paid.

ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫ਼ਾ

ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਾਇਆ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਿਮਨਤਮ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਉਪਾਅ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਕਟੌਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਪੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਉਪਾਅ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਕਟੌਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਪੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

Freedom of Association

Business owners must respect the right of workers to associate freely with, form, and join workers' organizations of their own choosing, seek representation, and bargain

ਏਸੋਸਿਏਸ਼ਨ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ

ਵਪਾਰ ਮਾਲਿਕਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ਾਰਮ ਦੇ ਨਾਲ ਆਜ਼ਾਦ ਰੂਪ ਤੋਂ ਵਰਕਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਦੇ ਦੁਆਰੇ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ

collectively, as permitted by and in accordance with applicable laws and regulations. There must not be any discrimination with respect to employment based on union membership and employment must not be subject to the condition that the worker relinquish union membership or agree not to join a union.

ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਮੂਹਕ ਰੂਪ ਤੋਂ ਤਰਜਮਾਨੀ, ਅਤੇ ਸੰਦੇਬਾਜੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੰਘ ਦੀ ਮੈਂਬਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਭੇਦਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੰਘ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤਿਆਗੇ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸੰਘ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

Health and Safety

ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ

Attention to health and safety is not just about being socially responsible. It also makes good business sense and should be regarded just as important as the achievement of any other key business objective. Integrating sound health and safety management practices into all aspects of business is essential to maintain high morale and improved productivity.

ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਧਿਆਨ ਕਰਨਾ ਸਿਰਫ ਸਾਮਾਜਕ ਰੂਪ ਤੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਚੰਗੀ ਵਿਅਵਸਾਇਕ ਸੰਮਝ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਅਵਸਾਇਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਪਲਬਧੀਵਾਂਗ ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਪਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਆਵਾਜ਼ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪਰਬੰਧਨ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦਾ ਏਕੀਕਰਨ ਉੱਚ ਮਨੋਬਲ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

Occupational Injury Prevention

Physical hazards must be eliminated wherever possible. Where physical hazards cannot be eliminated, appropriate engineering controls such as physical guards, interlocks, and barriers must be provided. Where appropriate engineering controls are not possible, appropriate administrative controls such as safe work procedures must be established. In all cases, workers must be provided with appropriate personal protective equipment. Workers must not be disciplined for raising safety

ਵਿਅਵਸਾਇਕ ਚੋਟ ਲਿਵਾਰਨ

ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਸਰੀਰਕ ਖਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭੌਤਿਕ ਖਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਗ਼ਾਰਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਪਯੁਕਤ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕੰਟਰੋਲ, ਇੰਟਰਲਾਕ, ਅਤੇਬਾਧਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਉਪਯੁਕਤ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਬੂ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹਨ ਉੱਥੇ, ਅਜਿਹੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਕਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਪਯੁਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੰਟਰੋਲ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਰਕਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਹੋਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬਦਲੇ ਦੇ ਡਰ ਦੇ ਬਿਨਾਂ

concerns and shall have the right to refuse unsafe working conditions without fear of reprisal until their concerns have been addressed.

ਅਸੁਰਕਸ਼ਿਤ ਕੰਮ ਦੀਆਂ ਪਰੀਸਥਤੀਆਂ ਤੋਂ ਮਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

Prevention of Chemical Exposure

Business owners must identify, evaluate, and control worker exposure to hazardous chemical, biological, and physical agents. Chemical hazards must be eliminated wherever possible. Where chemical hazards cannot be eliminated, appropriate administrative controls such as safe work procedures must be established. The concerned workers must be provided with appropriate personal protective equipment.

ਕੇਮਿਕਲ ਏਕਸਪੋਜ਼ਰ ਦਾ ਨਿਵਾਰਨ

ਖਤਰਨਾਕ ਰਾਸਾਇਨਿਕ, ਜੈਵਿਕ, ਅਤੇ ਭੌਤਿਕ ਏਜੇਂਟਾਂ ਲਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਜੋਖਮ ਨੂੰ ਵਪਾਰ ਮਾਲਿਕਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਣ, ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ, ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਰਾਸਾਇਨਿਕ ਖਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਰਾਸਾਇਨਿਕ ਖਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਕਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਪਯੁਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੰਟਰੋਲ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਉਚਿਤ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

Emergency Prevention, Preparedness, and Response

Business owners are expected to anticipate, identify, and assess emergency situations and minimize their impact by implementing emergency plans and response procedures, including but not limited to emergency reporting, worker notification and evacuation procedures, worker training and drills, appropriate first-aid supplies, appropriate fire detection and suppression equipment, adequate exit facilities, and recovery plans.

ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਨਿਵਾਰਨ, ਤਿਆਰੀ, ਅਤੇ ਜਵਾਬ

ਵਪਾਰ ਮਾਲਿਕਾਂ ਤੋਂ ਪੂਰਵ ਗਿਆਨ ਹੋਣਾ, ਪਹਿਚਾਣ, ਅਤੇ ਆਪਾਤਕਾਲੀਨ ਹਲਾਤਾਂ ਦਾ ਆਕਲਨ ਅਤੇ ਆਪਾਤ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਰਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨਾ, ਲੇਕਿਨ ਸਹਿਤ ਆਪਾਤਕਾਲੀਨ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ, ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਨਿਕਾਸੀ ਪ੍ਰਕਰਿਆਵਾਂ, ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਧਿਆਪਨ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ, ਉਚਿਤ ਮੁਢਲੀ ਚਿਕਿਤਸਾ ਆਪੂਰਤੀ, ਉਚਿਤ ਅੱਗ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਦਮਨ ਸਮੱਗਰੀ, ਸਮਰੱਥ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ, ਅਤੇ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਉਮੀਦ ਰਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

Occupational Safety Procedures and Systems

Business owners must establish procedures and systems to manage, track, and report occupational injury and illness. Such procedures and systems should encourage worker reporting, classifying and recording injury and illness cases, followed by investigating cases and implementing corrective actions to eliminate their causes, provide necessary medical treatment, and facilitate the workers' return to work.

ਵਿਅਵਸਾਇਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ

ਵਪਾਰ ਮਾਲਿਕਾਂ, ਪਰਬੰਧਨ, ਟ੍ਰੈਕ ਅਤੇ ਵਿਅਵਸਾਇਕ ਚੋਟ ਅਤੇ ਰੋਗ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਮਾਮਲੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚਿਕਿਤਸਾ ਉਪਚਾਰ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਾਉਣ, ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਿੱਛਾ ਚੋਟ ਅਤੇ ਰੋਗ ਦੇ ਮਾਮਲੀਆਂ, ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ, ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

Ergonomics

Business owners must identify, evaluate, and control worker exposure to physically demanding tasks, including manual material handling, heavy lifting, prolonged standing, and highly repetitive or forceful assembly tasks.

ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ

ਵਪਾਰ ਮਾਲਿਕਾਂ ਨੂੰ ਵਰਕਰਾਂ ਦਾ ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ, ਪਹਿਚਾਣ ਅਤੇ ਔਖੇ ਕੰਮ ਲਈ ਸਰੀਰਕ ਜੋਖਮ ਤੋਂ ਕੰਟਰੋਲ, ਮੈਨੁਅਲ ਸਾਮਗਰੀ ਹੈਂਡਲਿੰਗ, ਭਾਰੀ ਚੁੱਕਣ, ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਖੜੇ ਰਹਿਣਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ, ਕਾਰਜ ਦੀ ਮੰਗ ਲਈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੋਹਰਾਵ ਜਾਂ ਸਸਕਤ ਕਾਰਜ ਲਈ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

Awareness and Education of Health & Safety Procedures & Standards

In order to foster a safe work environment, Business owners shall provide workers with appropriate workplace health and safety information and training, including but not limited to written health and safety information and warnings, in the primary language of the workers.

ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਮਾਨਕਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ

ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਾਰਜ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਬਣਾਵਾ ਦੇਣ ਲਈ, ਵਪਾਰ ਮਾਲਿਕਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਕਾਰਿਆਸਬਲ ਸਿਹਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਲੋਕਿਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਨ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਸਹਿਤ।

Worker Health and Safety Committees

Workers must be encouraged to create and participate in worker health and safety committees to enhance ongoing health and safety education and to encourage worker input regarding health and safety issues in the workplace.

ਕਰਮਚਾਰੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਮਿਤੀਯਾਂ

ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਉਤਪੰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸਿਹਤ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਮਿਤੀਯੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਕਾਰਿਆਸਥਲ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਇਨਪੁਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

Environmental Impact ਪਰਿਆਵਰਣੀਏ ਪ੍ਰਭਾਵ

Sustainability is the key to preventing or reducing the effect of environmental issues. There is now clear scientific evidence that humanity is living unsustainably, and that an unprecedented collective effort is needed to return human use of natural resources to within sustainable limits. With proper environmental management, there are various ways by which environmental impact could be minimized and significant savings be created. Using sustainable resources and employing proper recycling and waste reduction measures can not only have a positive effect on the environment, but can also improve profitability as well as reputation with customers.

ਹੁਣ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਗਿਆਨੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖਤਾ, ਅਸਥਿਰਤਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਭੂਤਪੂਰਵ ਸਾਮੂਹਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸਥਾਈ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਸੰਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਵਰਤੋਂ ਤੇ ਪਰਤਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਸਥਿਰਤਾ ਪਰਿਆਵਰਣ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਰੋਕਨ ਜਾਂ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ। ਉਚਿਤ ਪਰਿਆਵਰਣ ਪਰਬੰਧਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਕਈ ਤਰੀਕੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਆਵਰਣ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਬਚਤ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਥਾਈ ਸੰਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਰੀਸਾਇਕਲਿੰਗ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕੂੜੇ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੇ ਉਪਾਅ ਨਾ ਕੇਵਲ ਪਰਿਆਵਰਣ ਉੱਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਲੇਕਿਨ ਇਹ ਵੀ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗਾਹਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਠਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰ ਸੱਕਦੇ ਹਨ।

Hazardous Substance Management and Restrictions

Business must comply with the applicable laws and regulations prohibiting or restricting the use or handling of specific substances. To ensure safe handling, movement, storage, recycling, reuse, and disposal,

ਖਤਰਨਾਕ ਪਦਾਰਥ ਪਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਰੋਕ

ਨਿਯਮਾਂ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਸੀਮਿਤ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਹੈਂਡਲਿੰਗ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਲਈ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈਂਡਲਿੰਗ, ਅੰਦੋਲਨ, ਭੰਡਾਰਣ, ਰੀਸਾਇਕਲਿੰਗ, ਫੇਰ ਪ੍ਰਯੋਗ, ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਨ ਸੁਨਿਸਚਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ, ਉਹ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਰਿਆਵਰਣ ਲਈ ਨੋਕਰ ਇੱਕ

they shall identify and manage substances that pose a hazard if released to the environment and comply with applicable labeling laws and regulations for recycling and disposal.

ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਪਦਾਰਥ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਪਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਰੀਸਾਇਕਲਿੰਗ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਲੇਬਲਿੰਗ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰੇਗਾ।

Solid Waste Management

Business owners must manage and dispose of non-hazardous solid waste generated from operations in accordance with the procedures prescribed under the applicable laws and regulations.

ਸਾਲਿਡ ਵੇਸਟ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ

ਵਪਾਰ ਮਾਲਿਕਾਂ ਦਾ ਪਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਿਚਾਲਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਚੈਰ ਖਤਰਨਾਕ ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

Wastewater and Storm Water Management

Business owners must monitor, control, and treat wastewater generated from operations before discharge as required by applicable laws and regulations. They shall take appropriate precautions to prevent contamination of storm water runoff from their facilities.

ਅਪਸ਼ਿਸ਼ਟ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਤੂਫਾਨ ਪਾਣੀ ਪਰਬੰਧਨ

ਵਪਾਰ ਮਾਲਿਕਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ, ਕੰਟਰੋਲ, ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਿਹਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਅਪਸ਼ਿਸ਼ਟ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਤੂਫਾਨ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਰੋਕਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Air Emissions Management

Business owners shall characterize, monitor, control, and treat air emissions of volatile organic chemicals, aerosols, corrosives, particulates, ozone-depleting chemicals, and combustion by-products generated from operations, as required by applicable laws and regulations, before discharge

ਏਇਰ ਉਤਸਰਜਨ ਪਰਬੰਧਨ

ਵਪਾਰ ਮਾਲਿਕਾਂ ਨੂੰ, ਨਿਗਰਾਨੀ, ਕੰਟਰੋਲ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ, ਅਤੇ ਵਾਸ਼ਪਸ਼ੀਲ ਕਾਰਬਨਿਕ ਰਸਾਇਣ, ਏਇਰੋਸੋਲਜ਼, ਕੋਰੋਸਿਵਸ, ਪਵਿੱਤਰ, ਓਜ਼ੋਨ ਰਸਾਇਣ, ਅਤੇ ਰਹਾਈ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜ ਸੰਚਾਲਨ, ਤੋਂ ਪੈਦਾ, ਉਤਪਾਦਾਂ ਦਰਨ ਦੀ ਹਵਾ ਉਤਸਰਜਨ ਇਲਾਜ

ਕਰੇਗਾ।

SUGGESTED CHECKLISTS ਸੁਝਾਅ ਜਾਂਚ ਸੂਚੀ

Provided below are certain checklists that would educate, guide, create awareness and assist in monitoring the implementation of the requisite standards as prescribed under the aforesaid Codes of Conduct.

ਹੇਠਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੁੱਝ ਜਾਂਚ ਸੂਚੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ, ਗਾਇਡ, ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਅਚਾਰ ਪੁਰਵੱਕਤ ਸੰਹਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਮਾਨਕਾਂ ਦੇ ਕਾਰਿਆਂਵਾਇਨ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗੀ।

SUGGESTED CHECKLIST ON HEALTH AND SAFETY

ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉੱਤੇ ਸੁਝਾਅ ਚੇਕਲਿਸਟ

Section I: Fire Safety - (a) Equipment

ਧਾਰਾ I: ਫਾਇਰ ਸੇਫਟੀ – (a) ਸਮੱਗਰੀ

1	<p>Factory must have the necessary equipment and facilities for extinguishing fire ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਬੁਝਾਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ</p>
2	<p>Factory must inspect necessary equipment and facilities for extinguishing fire on a regular basis ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੇਮੀ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਸ਼ਮਨ ਅੱਗ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ</p>
3	<p>Fire Extinguishers must match the potential fire hazard ਅਗਨੀ ਰੋਧਕ ਸੰਭਾਵਿਕ ਅੱਗ ਜੋਖਮ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ</p>
4	<p>Fire Extinguishers must be located within 75 ft of every worker ਅਗਨੀ ਰੋਧਕ ਹਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ 75 ਫੀਟ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ</p>
5	<p>Fire Extinguishers must have maintenance tags attached to them and indicate the date they were last checked and serviced ਅਗਨੀ ਰੋਧਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਜੁੜੇ ਰਖਰਖਾਵ ਟੈਗ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਰੀਖ ਅਤੇ ਸੇਵਿਤ ਸੰਕੇਤ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ</p>
6	<p>Battery-operated emergency lights must be placed in useful locations in order must light aisles, halls, and stairways along evacuation routes ਬੈਟਰੀ ਚਾਲਿਤ ਆਪਾਤ ਰੋਸ਼ਨੀ ਨਿਕਾਸੀ ਮਾਰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗਲੀ, ਹਾਲ , ਅਤੇ ਪੌੜੀਆਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ</p>
7	<p>Factory must install a separate fire-alarm that may be heard throughout the factory and has a back up battery or an uninterruptible power supply ਫੈਕਟਰੀ ਕਾਰਖਾਨੇ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਬੈਟਰੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਬਿਨਾ ਰੁਕਾਵਟ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਆਪੂਰਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵੱਖ ਅੱਗ ਅਲਾਰਮ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ</p>
8	<p>Factory must install a visible fire-alarm in work areas where workers are required must wear hearing protection ਫੈਕਟਰੀ ਸ਼ਰਮਿਕੋ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਸੁਣਵਾਈ ਪਹਿਨਣ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਕੰਮ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਅੱਗ ਅਲਾਰਮ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ</p>
9	<p>Factory must post “Danger,” “Warning,” and “No Smoking” signs where needed ਫੈਕਟਰੀ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ‘ਖਤਰਾ’, ‘ਚਿਤਾਵਨੀ’ ਅਤੇ ‘ਸਿਗਰੇਟ ਪੀਣਾ ਨਹੀਂ’ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਪੋਸਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ</p>

Section I: Fire Safety - (b) Training and Records

ਧਾਰਾ I: ਫਾਇਰ ਸੇਫਟੀ – (b) ਅਧਿਆਪਨ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡਸ

- 10 Factory must train workers on all shifts on using the Fire Extinguishing equipment
ਫੈਕਟਰੀ ਅੱਗ ਰੋਧਕ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਉੱਤੇ ਸਾਰੇ ਬਦਲਾਵ ਉੱਤੇ ਵਰਕਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਿੱਧਿਕਰਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ
- 11 Factory must hold emergency evacuation drills often enough that workers know the drill procedure and consider it routine
ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਅਕਸਰ ਸਮਰੱਥ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਡਰਿੱਲ ਪਰਿਕ੍ਰਮਾ ਦਾ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਾਤਕਾਲੀਨ ਨਿਕਾਸ ਅਭਿਆਸ ਫੜੇ ਅਤੇ ਇਹ ਦਿਨ ਚਰਿਆ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
- 12 Factory must Keep records of emergency evacuation drills. These records should include details about the drill (e.g., the time the last person exited the building, an accounting of all workers, any issues noticed during evacuation, plans must correct such issues)
ਫੈਕਟਰੀ ਨੂੰ ਆਪਾਤਕਾਲੀਨ ਨਿਕਾਸੀ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਡਰਿੱਲ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਟੀਕਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ, ਪਿਛਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਗਿਆ ਸਮਾਂ, ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਲੇਖਾ, ਨਿਕਾਸੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁੱਦੇ, ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਸਿੱਧੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ)

Section I: Fire Safety - (c) Aisles, Exits and Evacuation Plan

ਧਾਰਾ I: ਫਾਇਰ ਸੇਫਟੀ – (c), ਗਲੀ ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ

- 13 Emergency exits must be unlocked during working hours so workers may exit during emergencies
ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਪਾਤਕਾਲੀਨ ਦੌਰਾਨ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂਕਿ ਆਪਾਤਕਾਲੀਨ ਰਸਤੇ ਕੰਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- 14 Factory must have enough exits must safely serve the number of workers and the height and type of building or structure
ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਦੇ ਰਸਤੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਭਵਨ ਜਾਂ ਸੰਰਚਨਾ ਦੀ ਉਚਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤਾ ਕਿ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਸਕਣ।
- 15 Aisles and exits must be kept clear and unblocked at all times
ਗਲੀ ਅਤੇ ਰਸਤੇ ਹਰ ਸਮਾਂ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਅਨਵਰੋਧਿਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
- 16 All Exit doors must open outward (in the direction of the way out of the building). They must require no special operation
ਸਾਰੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਬਾਹਰ ਨੂੰ ਨਿਕਲਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ (ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਬਾਹਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ) ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ

17	Exit doors must be at least 81 cm (32") wide ਨਿਕਾਸ ਦਵਾਰ ਫੈਲਿਆ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 81 ਸੇਮੀ (32") ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
18	Exit routes must be at least 91 cm (36 in) wide ਨਿਕਾਸ ਮਾਰਗਾਂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 91 ਸੇਮੀ (36") ਚੌੜਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
19	Aisles must be at least 91 cm (36 in) wide ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 91 ਸੇਮੀ (36") ਚੌੜਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
20	All signs and markings must be in a language(s) that can be understood by all workers. Lettering must be at least 15 cm (6 in) high, brightly colored, contrasting with surrounding surfaces, illuminated to make them more visible ਸਾਰੇ ਲੱਛਣ ਅਤੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਾ (ਓ) ਵਿੱਚ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਅਭਿਲੇਖ ਨੂੰ ਜਿਆਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਿਅਮਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਆਸਪਾਸ ਸਤਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਐਥਾ ਚਮਕੀਲੇ ਰੰਗ, ਉੱਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 15 ਸੇਮੀ (6") ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
21	Any door, aisle, or stairway that is NOT an exit or does NOT lead to an exit and may be mistaken for an exit shall be posted with a sign that reads "NO EXIT." ਕੋਈ ਵੀ ਦਰਵਾਜ਼ਾ, ਗਲਿਆਰੇ, ਜਾਂ ਸੀੜੀ ਇੱਕ ਨਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਨੂੰ ਅਗਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦਾ ਰਸਤਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਨਾਲ ਤੈਨਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸਤੇ 'ਨੋ ਏਕਸਿਟ' ਲਿਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।
22	An assembly area must be assigned outside the factory so that evacuated workers can be accounted for in an emergency ਕੱਢੇ ਹੋਏ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਆਪਾਤ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਰਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਇਕੱਠੇ ਖੇਤਰ ਕਾਰਖਾਨੇ ਦੇ ਬਾਹਰ ਆਵੰਟਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
23	Factory must have an emergency evacuation plan, and evacuation routes must be posted in each work area ਫੈਕਟਰੀ ਕੋਲ ਇੱਕ ਆਪਾਤਕਾਲੀਨ ਨਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਿਕਾਸ ਮਾਰਗਾਂ ਉਤੇ ਹਰ ਇੱਕ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤੈਨਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

Section II: First Aid - (a) First-Aid Boxes
ਖੰਡ II: ਮੁਢਲੀ ਚਿਕਿਤਸਾ – (a) ਮੁਢਲੀ ਚਿਕਿਤਸਾ ਬਾਕਸ

24	Factory must provide at least one first-aid kit per 100 workers ਕਾਰਖਾਨੇ ਦੇ 100 ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਇੱਕ ਮੁਢਲੀ ਚਿਕਿਤਸਾ ਕਿੱਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
25	First-aid kits must be fully stocked with the appropriate items ਮੁਢਲੀ ਚਿਕਿਤਸਾ ਕਿੱਟ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਪਯੁਕਤ ਆਇਟਮ ਦੇ ਨਾਲ ਸਟਾਕ ਕੀਤਾ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ

Section II: First Aid - (b) Training, Records and Procedures

ਖੰਡ II: ਮੁਢਲੀ ਚਿਕਿਤਸਾ – (b) ਅਧਿਆਪਨ, ਰਿਕਾਰਡਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ

- 26 Factory must have written procedures to treat workers needing first aid
ਫੈਕਟਰੀ ਕੋਲ ਮੁਢਲੀ ਚਿਕਿਤਸਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਇਲਾਜ ਲਿਖਿ ਆਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
- 27 For all factories with fewer than 500 workers, at least 1% of the workforce must be trained in first aid
ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 500 ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਕਾਰਖਾਨੀਆਂ ਦੇ ਲਈ, ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 1% ਮੁਢਲੀ ਚਿਕਿਤਸਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਿਕਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- 28 First-aid training should be documented. Certificates should be given to workers who successfully complete the first aid course
ਮੁਢਲੀ ਚਿਕਿਤਸਾ ਅਧਿਆਪਨ ਪ੍ਰਲੇਖਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਮੁਢਲੀ ਚਿਕਿਤਸਾ ਕੋਰਸ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
- 29 Factory must maintain up-to-date written records of injuries, including minor injuries. These records must include a description of circumstances, injuries and treatment
ਫੈਕਟਰੀ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਚੋਟਾਂ ਸਹਿਤ ਚੋਟਾਂ ਦੇ ਅਪ ਟੂ ਡੇਟ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਰਿਕਾਰਡ, ਬਣਾਏ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਪਰਿਸਥਤੀਆਂ, ਚੋਟਾਂ ਅਤੇ ਉਪਚਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਵੇਰਵਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

Section III: Electrical Safety and Training

ਖੰਡ III: ਬਿਜਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਨ

- 30 All electrical wires must be properly insulated
ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਜਲੀ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਤੋਂ ਅਛੂਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- 31 All electrical junction boxes must be covered
ਸਾਰੇ ਬਿਜਲੀ ਜੰਕਸ਼ਨ ਬਕਸੇ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ
- 32 Ground Fault Circuit Interrupter (GFCI) is used in areas where moisture is present or humidity is high
ਗ੍ਰਾਊਂਡ ਫਾਲਟ ਇਨਟਰਪ੍ਰਿਟਰ (ਜੀਐਫਸੀਆਈ) ਨਮੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜਾਂ ਨਮੀ ਜਿਆਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
- 33 All electrical connectors must be in good condition
ਸਾਰੇ ਬਿਜਲੀ ਕਨੈਕਟਰਸ ਚੰਗੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ
- 34 All electrical equipment must be properly grounded
ਸਾਰੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਠੀਕ ਤਰਾਂ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

35	All electrical panels must be properly labeled ਸਾਰੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਪੈਨਲ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੇਬਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
36	Electrical panels should always be closed and locked. Keys for electrical panels should be kept in a centralized area and made available only to authorized personnel ਇਲੈਕਟਰੀਕਲ ਪੈਨਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬੰਦ ਅਤੇ ਜੰਦਰੇ ਹੇਠ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਪੈਨਲ ਦੀ ਕੁੰਜੀ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਕਰਮੀਆਂ ਲਈ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਵਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
37	Provide maintenance workers with electrical safety training at regular intervals ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨੇਮੀ ਅੰਤਰਾਲ ਉੱਤੇ ਬਿਜਲੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਨਾਲ ਰਖਰਖਾਵ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

Section IV: Machine Guarding and Training

ਖੰਡ IV: ਮਸ਼ੀਨ ਦੀ ਰਾਖੀ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਨ

38	All machinery with exposed, moving, mechanical parts must be equipped with safety devices. For these parts, all required protective guards must be in place ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ, ਚੱਲ ਰਹੀ, ਤੰਤਰਿਕ ਪੁਰਜਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਤੋਂ ਲੈਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਲਈ, ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡ ਅਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
39	Factory must assess the hazards of new and existing equipment to determine whether existing guards are effective in protecting workers, or if other machine guards should be added to control hazards ਫੈਕਟਰੀ ਨੂੰ, ਮੌਜੂਦਾ ਗਾਰਡ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪਰਭਾਵੀ ਹਨ ਕੇ ਨਹੀਂ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੇ ਖਤਰਿਆਂ ਦਾ ਆਕਲਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਹੋਰ ਮਸ਼ੀਨ ਗਾਰਡ ਖਤਰਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਅੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋੜੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
40	Workers must be given machine guarding safety training on the machines they operate ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਉੱਤੇ ਮਸ਼ੀਨ ਦੀ ਰਾਖੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਆਪਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

Section V: Chemical Safety and Training

ਖੰਡ V: ਰਾਸਾਇਨਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਨ

41	Chemicals must be stored and used in designated areas which are well ventilated ਰਸਾਇਣ ਨੂੰ ਨਿਰਦਿਸ਼ਟ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਗਰਹਿਤ ਅਤੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਵਾਦਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
42	Chemical storage areas must have the following safety features: ਰਾਸਾਇਨਿਕ ਭੰਡਾਰਣ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਮਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ: <ul style="list-style-type: none"> • Safety shower/eye wash nearby, within a 10 second walk • ਸੁਰੱਖਿਆ ਸ਼ਾਵਰ/ਅੱਖ ਧੋਣਾ ਦੇ ਕੋਲ, ਇੱਕ 10 ਸੈਕੰਡ ਦੀ ਪੈਦਲ ਦੂਰੀ ਉੱਤੇ।

- Spill kits with materials for containment and absorption
- ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਅਵਸ਼ੋਸ਼ਣ ਲਈ ਸਾਮਗਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਪਿਲ ਕਿੱਟ
- Fire-fighting equipment, fire hoses and/or fire extinguishers
- ਅਗਨਿਸ਼ਮਨ ਸਮੱਗਰੀਆਂ, ਅੱਗ ਹੋਸਸ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਅੱਗ ਰੋਧਕ
- Signs indicating PPE required to work in area
- ਸੰਕੇਤ ਕਿ ਪੀਪੀਈ ਨੂੰ ਚਿੰਨ੍ਹ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ
- Secondary containment, with the capacity to hold 110% of the largest volume
- ਸੈਕੰਡਰੀ ਰੋਕਥਾਮ, ਸਭਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ 110% ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਨਾਲ

43 Employees who work with chemicals must be provided with appropriate face and body protection (such as respirators, safety glasses, gloves or clothing) as specified in the MSDS and training in proper chemical handling and emergency procedures

ਰਸਾਇਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਪਯੁਕਤ ਚਿਹਰੇ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ (ਜਿਵੇਂ ਰਿਸਪੀਰੇਟਰਸ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਚਸ਼ਮਾ, ਦਸਤਾਨੇ ਜਾਂ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ) ਏਮਰਜੈਂਸੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਰਾਸਾਇਨਿਕ ਹੱਡਲਿੰਗ ਅਤੇ ਆਪਾਤ ਕਾਲੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦਿਸ਼ਟ।

44 Chemicals and chemical containers should be disposed of properly and in accordance with all legal requirements

ਰਸਾਇਨ ਅਤੇ ਰਾਸਾਇਨਿਕ ਕੰਟੇਨਰ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਾਇਆ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

45 All chemicals must be labeled in the local language of the worker

ਸਾਰੇ ਰਸਾਇਨਾਂ ਨੂੰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਮਕਾਮੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲੇਬਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

46 Material Safety Data Sheets must be kept on site, available in the language(s) spoken by workers

ਸਾਮਗਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਡਾਟਾ ਸ਼ੀਟ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬੋਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ(ਓ) ਵਿੱਚ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ, ਸਾਇਟ ਉੱਤੇ ਰੱਖੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ

47 Ventilation system must be provided in all chemical storage areas

ਵੈਂਟਿਲੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਾਰੇ ਰਾਸਾਇਨਿਕ ਭੰਡਾਰਣ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ

48 Chemical mixing must take place in a well-ventilated or open area, using appropriate personal protective equipment

ਰਾਸਾਇਨਿਕ ਮਿਸ਼ਰਣ ਉਚਿਤ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਵਰਤੋਂ, ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਵਾਦਾਰ ਜਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ

49 Chemical containers should not be stacked any higher than three (3) meters. Chemical drums should always be stacked with the closure device upward. Drums should be stacked fewer than four (4) drums high, preferably with pallets between layers

ਕੇਮਿਕਲ ਕੰਟੇਨਰਾਂ ਨੂੰ (3) ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਚਾਈ ਤੇ ਰੱਖੀਆਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੇਮਿਕਲ ਡਰਮ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉੱਤੇ ਦੇ ਵੱਲ ਬੰਦ ਡਿਵਾਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਡਰਮ ਪਰਤਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪੈਲਟ ਦੇ ਨਾਲ ਬਿਹਤਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਚਾਰ (4) ਡਰਮ ਉੱਚੀ, ਖੜੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

Section VI: PPE and Training

ਖੰਡ VI: ਪੀਪੀਈ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਨ

50	<p>Factory must provide suitable Personal Protective Equipment (PPE) for the hazards identified</p> <p>ਫੈਕਟਰੀ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਣ ਖਤਰੀਆਂ ਲਈ ਉਪਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਮੱਗਰੀ (ਪੀਪੀਈ) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ।</p>
51	<p>Factory should train workers who are required to wear personal protective equipment on when the equipment is necessary, what equipment is necessary (and required), how to use and adjust the equipment, limitations of the equipment, and proper care and maintenance of the equipment</p> <p>ਫੈਕਟਰੀ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਜਦੋਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਮੱਗਰੀ ਪਹਿਨਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਤਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਿਕਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਸਮੱਗਰੀ, ਦੀ ਲੋੜ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (ਅਤੇ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ), ਸਮੱਗਰੀ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਰਖਰਖਾਵ ਸਮਾਯੋਜਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਕਰੀਏ।</p>

Section VII: Signs and Signals

ਖੰਡ VII: ਲੱਛਣ ਅਤੇ ਸਿਗਨਲ

52	<p>Factory must establish a procedure for using signs and labels to communicate workplace hazards</p> <p>ਫੈਕਟਰੀ ਕਾਰਿਆ ਸਥਲਖਤਰੀਆਂ ਤੇ ਸੰਵਾਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਅਤੇ ਲੇਬਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪਰਿਕ੍ਰਿਆ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।</p>
53	<p>Workers must be trained to recognize and understand the meaning of the hazard warning signs and labels in use at the factory</p> <p>ਵਰਕਰ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸਿਕਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਖਤਰੇ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਅਤੇ ਲੇਬਲ ਦੇ ਮਤਲੱਬ ਨੂੰ ਸਮਝ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ</p>
54	<p>Factories must ensure there are an adequate number of signs and labels to communicate hazards. In addition, signs and labels must be:</p> <p>ਕਾਰਖਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਨਿਸਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਕੇਤ ਸਮਰੱਥ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਖਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਸਣ ਵਾਸਤੇ ਲੇਬਲ ਇਸਦੇ ਇਲਾਵਾ, ਲੱਛਣ ਅਤੇ ਲੇਬਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦਾ ਹਨ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Displayed clearly • ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਤੋਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ • Large enough to be visible to those intended to see them • ਦਿਖਣ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਤਾਕਿ ਜੋ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਦੇਖ ਸਕਣ • Written in a language (s) that can be understood by all workers • ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ(ਓ) ਕਿ ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਆ ਸਕੇ • Constructed so they resist corrosion and weather effects • ਉਸਾਰੀ, ਤਾਕਿ ਉਹ ਕੋਰੋਸ਼ਨ ਅਤੇ ਮੌਸਮ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਸਕਣ

Section VIII: Housekeeping

ਖੰਡ VIII: ਹਾਊਸਕੀਪਿੰਗ

- 55 Factory must ensure there are no lint deposits
ਫੈਕਟਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਨਿਸਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਲਿੰਟ ਜਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ
- 56 First-aid kits must be fully stocked with the appropriate items
ਮੁਢਲੀ ਚਿਕਿਤਸਾ ਕਿੱਟ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਪਯੁਕਤ ਆਇਟਮ ਦੇ ਨਾਲ ਸਟਾਕ ਕੀਤਾ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ

Section IX: Health and Safety Committee

ਖੰਡ IX: ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਮੇਟੀ

- 57 Factory must have active safety committees
ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਮਿਤੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ
- 58 Safety committees must meet at least once per month, and more often if needed
ਜੇਕਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਮਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਾਰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਇੱਕ ਵਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਮਿਲਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
- 59 Safety committees must include management representatives, workers from various factory operations, and union representatives
ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਮਿਤੀਆਂ ਦੇ ਪਰਬੰਧਨ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਵੱਖਰਿਆਂ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਤੋਂ ਵਰਕਰ, ਅਤੇ ਸੰਘ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
- 60 A written record of the safety committee meetings must be agreed upon by the committee leaders, posted in a workplace location for factory workers to read, and kept on file for a minimum of five (5) years
ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਬੈਠਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਾਰਖਾਨੇ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਰਿਆ ਸਥਲ ਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਤੈਨਾਤ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ, ਅਤੇ ਪੰਜ(5) ਸਾਲ ਲਈ ਇੱਕ ਫਾਇਲ ਉੱਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

Section X: Health and Safety Documents

ਖੰਡ X: ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤਾਵੇਜ਼

- 61 Factory must obtain Drinking Water Potability Test Report from a Competent third party agency
ਫੈਕਟਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥਾਵਾਨ ਤੀਸਰੇ ਪੱਖ ਏਜੰਸੀ ਤੋਂ ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਪੀਣ ਯੋਗਤਾ ਟੈਸਟ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ

62	Air Quality Analysis Report (DG Set, Boiler, compressor, Production area) by a competent third party agency ਇੱਕ ਸਮਰੱਥਾਵਾਨ ਤੀਸਰੇ ਪੱਖ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਰਿਪੋਰਟ (ਡੀਜੀ ਸੇਟ, ਬਾਇਲਰ, ਕੰਪ੍ਰੈਸਰ, ਉਤਪਾਦਨ ਖੇਤਰ)
63	Noise Monitoring Testing Report (DG Set, Compressor, computer embroidery area, Production area) ਰੌਲਾ ਨਿਗਰਾਨੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਰਿਪੋਰਟ (ਡੀਜੀ ਸੇਟ, ਕੰਪ੍ਰੈਸਰ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਕਢਾਈ ਖੇਤਰ, ਉਤਪਾਦਨ ਖੇਤਰ)
64	Valid Stack Emission Report for DG Sets ਡੀਜੀ ਸੇਟ ਲਈ ਯੋਗ ਢੇਰ ਉਤਸਰਜਨ ਰਿਪੋਰਟ
65	Comprehensive Medical test reports (Blood, Stool, Urine, Chest and Lungs test reports and chest X ray(Respiratory Analysis) for workers exposed to hazardous operations (DG set operator/Pantry worker/Chemical handling, etc) ਵਿਆਪਕ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਰਿਪੋਰਟ (ਰਕਤ, ਮਲ, ਮੂਤਰ, ਛਾਤੀ ਅਤੇ ਫੇਫੜੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਆਪਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਮਿਕੋਂ ਲਈ ਛਾਤੀ ਦਾ ਏਕਸ ਰੇ (ਸ਼ਵਸਨ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ) (ਡੀਜੀ ਸੇਟ ਆਪਰੇਟਰ / ਪੇਟਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ / ਰਾਸਾਇਨਿਕ ਹੈਂਡਲਿੰਗ, ਆਦਿ)
66	Audiometric test reports for workers exposed to excessive noise (DG Set operators, Boiler Operator, Computer Embroidery Operators, etc) (ਡੀਜੀ ਸੇਟ ਆਪਰੇਟਰ, ਬਾਇਲਰ ਆਪਰੇਟਰ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਕਢਾਈ ਆਪਰੇਟਰਾਂ, ਆਦਿ) ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰੌਲੇ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਵਰਕਰਾਂ ਲਈ ਐਡੀਓਮੈਟਰਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਰਿਪੋਰਟ।
67	Installation/Commission certificates to be given by the state electricity board for DG Set, Boiler ਡੀਜੀ ਸੇਟ, ਬਾਇਲਰ ਲਈ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਥਾਪਨਾ/ਕਮਿਸ਼ਨ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ।
68	Valid Inspection report for Boiler, Compressor, Lift, DG Set ਬਾਇਲਰ ਲਈ ਆਦਰ ਯੋਗ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ, ਕੰਪ੍ਰੈਸਰ, ਲਿਫਟ, ਡੀਜੀ ਸੇਟ

SUGGESTED CHECKLIST ON WAGES AND COMPENSATION

ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਉੱਤੇ ਸੁਝਾਅ ਚੈਕਲਿਸਟ

Section I: Wages

ਖੰਡ I: ਮਜ਼ਦੂਰੀ

1	Factory must provide minimum wages or higher to all workers ਫੈਕਟਰੀ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਵਰਕਰਾਂ ਲਈ ਨਿਊਨਤਮ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਜਾਂ ਉੱਪਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
---	---

2	<p>Factory must ensure that minimum wages paid are in accordance with the skill category of the workers</p>
	<p>ਫੈਕਟਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਨਿਊਨਤਮ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਵਰਕਰਾਂ ਦੇ ਕੌਸ਼ਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ</p>
3	<p>Factory must pay on or before 7th of every month (in case the total strength is less than 1000) and on or before 10th of every month (in case the total strength is more than 1000)</p>
	<p>ਫੈਕਟਰੀ ਨੂੰ (ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਲ ਗਿਣਤੀ 1000 ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਹੈ) ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦੀ 7 ਤਾਰੀਖ ਜਾਂ ਉਸਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ (ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਲ ਗਿਣਤੀ 1000 ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ) ਅਤੇ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦੀ 10 ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।</p>
4	<p>Wages must be provided in current currency note/coins or by cheque or by crediting the wages in worker's bank account</p>
	<p>ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕਰੌਸੀ ਨੋਟ/ਸਿੱਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਚੈਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਤਨਖਾਹ ਜਮਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਦੁਆਰੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ</p>
5	<p>Overtime wages must be provided to workers who work overtime hours</p>
	<p>ਓਵਰਟਾਇਮ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਓਵਰਟਾਇਮ ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸ਼ਰਮਿਕੋਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ</p>
6	<p>Overtime wages must be compensated at a premium rate (@ 200% of regular wage rate)</p>
	<p>ਓਵਰਟਾਇਮ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀਮਿਅਮ ਦਰ (ਨੋਮੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦਰ ਕੀਤੀ 200) ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।</p>
7	<p>Overtime calculation must be done on the number of actual working days in a month not on the total number of days in the month</p>
	<p>ਓਵਰਟਾਇਮ ਗਿਣਤੀ ਮਹੀਨਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਕੁਲ ਗਿਣਤੀ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਅਸਲੀ ਕਾਰਜ ਦਿਵਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਉੱਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ</p>
8	<p>Factory must provide minimum or higher time rate wages to piece rate workers</p>
	<p>ਫੈਕਟਰੀ ਨੂੰ ਨਗ ਦਰ ਵਰਕਰਾਂ ਲਈ ਨਿਊਨਤਮ ਜਾਂ ਉੱਪਰਲਾ ਸਮਾਂ ਦਰ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ</p>
9	<p>Contract Workers must be paid in front of a Factory Management Representative</p>
	<p>ਠੇਕਾ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਫੈਕਟਰੀ ਪਰਬੰਧਨ ਪ੍ਰਤਿਨਿੱਧੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।</p>
10	<p>Contract workers must be paid on time</p>
	<p>ਠੇਕਿਆ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।</p>
11	<p>There should not be any illegal, unauthorized or disciplinary deductions made from wages of workers</p>
	<p>ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਤੋਂ ਬਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ, ਨਾਜਾਇਜ਼ ਜਾਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਾਤਮਕ ਕਟੌਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।</p>

12	There should not be any deductions made from wages of a worker who has not been able to achieve targets allotted to him/her ਵਰਕਰ ਦੀ ਆਵੰਟਿਤ ਲਕਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥਾਵਾਨ ਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਟੌਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
13	Arrear payments must be disbursed to workers completely and on time ਬਾਕੀ ਭੁਗਤਾਨ ਵਰਕਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਵੰਡਵਾਂ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
14	Full and Final Payments must be settled in a complete and timely manner ਸਾਰਾ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਭੁਗਤਾਨ ਸਾਰਾ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਤੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਬੇੜਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
15	Factory must pay workers who are on trial for all the days of trial ਫੈਕਟਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰ ਰਹੇ ਜੋ ਵਰਕਰਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

Section II: Benefits

ਖੰਡ II: ਮੁਨਾਫ਼ਾ

16	Factory must provide wages to workers during leave periods ਫੈਕਟਰੀ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ
17	Factory must provide Annual leave with wages to the eligible workers ਫੈਕਟਰੀ ਪਾਤਰ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਨਾਲ ਵਾਰਸ਼ਿਕ ਛੁੱਟੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ
18	Any Earned Leaves accumulated over and above 30 must be encashed to the workers 30 ਜਾਂ ਉੱਤੇ ਸੈਂਚੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਜ਼ਿਤ ਛੁੱਟੀਆਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੁਨਾਇਆ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ
19	All the Eligible workers must be covered under Employee Provident Fund Scheme ਸਾਰੇ ਪਾਤਰ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਭਵਿੱਖ ਨਿਧਿ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
20	All the Eligible workers must be covered under the Employee State Insurance Scheme ਸਾਰੇ ਪਾਤਰ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
21	Factory ensuring that all the workers have a bank account so that any ESI remittance or the EPF refund can be deposited in the workers account ਫੈਕਟਰੀ ਨੂੰ ਸੁਨਿਸਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਈਏਸਆਈ ਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਜਾਂ ਈਪੀਏਫ ਵਾਪਸੀ ਵਰਕਰਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
22	In case the Factory is not under a Zone covered by ESI, the Factory must ensure that the workers are covered under the workers compensation/ health insurance scheme ਫੈਕਟਰੀ ਇਹ ਸੁਨਿਸਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਹੈਏਸਆਈ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਇੱਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਕਟਰੀ ਵਰਕਰਾਂ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ/ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

23	<p>Factory must not bifurcate minimum wages in order to reduce its share of social security benefits</p> <p>ਫੈਕਟਰੀ ਨੂੰ ਸਾਮਾਜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਅਧਣਾ ਹਿੱਸਾ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਊਨਤਮ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੇਸਾਖਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਨੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।</p>
24	<p>Factory must deposit ESI and EPF amounts with the concerned departments on time</p> <p>ਫੈਕਟਰੀ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਈਏਸਆਈ ਅਤੇ ਈਪੀਏਫ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਜਮਾਂ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ।</p>
25	<p>There must not be any evidence that the workers shown on monthly salaried workers are actually pc rated workers or vice versa and shown on exaggerated salaried so that the principle employer does not have to pay the social security benefits as per law</p> <p>ਮਾਸਿਕ ਵੇਤਨਭੋਗੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਵਖਾਇਆ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਪੀਸੀ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਵਰਕਰਾਂ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਠੀਕ ਵਿਖਰੀਤ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿੰਧਾਂਤ ਨਯੋਕਤਾ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਮਾਜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਤੀਰੰਜਿਤ ਵੇਤਨਭੋਗੀ ਉੱਤੇ ਵਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਪ੍ਰਮਾਣ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।</p>
26	<p>Working on National/Festive Holidays must be compensated at a premium rate</p> <p>ਉਤਸਵ/ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਛੁੱਟੀ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀਮਿਅਮ ਦਰ ਉੱਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।</p>
27	<p>All the Eligible workers (On roll, On Contract) must be entitled to "Bonus" payments</p> <p>ਸਾਰੇ ਪਾਤਰ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ (ਰੋਲ ਉੱਤੇ, ਸੰਥੀ ਉੱਤੇ) ਬੋਨਸ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।</p>
28	<p>Maternity Benefits must be provided to Eligible Women Workers</p> <p>ਮਾਤ੍ਰਤਵ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਪਾਤਰ ਤੀਵੀਂ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।</p>
29	<p>Factory must provide Gratuity Benefits to all Eligible workers</p> <p>ਫੈਕਟਰੀ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪਾਤਰ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਗਰੇਚਿਉਟੀ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।</p>

Section III: Documentation

ਖੰਡ III: ਪ੍ਰਲੇਖਨ

30	<p>Factory must have a written Wage Policy</p> <p>ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਤਨਖਾਹ ਨੀਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।</p>
31	<p>Factory must clearly mention wages and other benefits to be provided to the workers in the Appointment Letter</p> <p>ਫੈਕਟਰੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਤੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਾਇਆ ਜਾ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ।</p>
32	<p>Factory must display abstract of relevant laws (Payment of Wages, Minimum Wages act, Payment of Bonus Act, Payment of Gratuity Act, etc) on the Notice Board</p> <p>ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਸੂਚਨਾ ਪੱਟ ਉੱਤੇ (ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ, ਨਿਊਨਤਮਮਜ਼ਦੂਰੀ ਅਧਿਨਿਯਮ, ਬੋਨਸ ਭੁਗਤਾਨ ਅਧਿਨਿਯਮ, ਗਰੇਚਿਉਟੀ ਭੁਗਤਾਨ ਅਧਿਨਿਯਮ, ਆਦਿ) ਪਰਸੰਗ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਸਾਰ ਦਿਖਾਇਆ ਹੋਇਆ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।</p>

33	<p>Appropriate Payroll records, Muster Roll records, Leave records, Bonus Records and other relevant records must be maintained by the Factory for all On-Roll and Contract workers</p> <p>ਉਚਿਤ ਪੇਰੋਲ ਰਿਕਾਰਡ, ਰੋਲ ਰਿਕਾਰਡ ਜੁਟਿਆ ਹੈ, ਰਿਕਾਰਡ ਛੱਡ ਦੇ, ਬੋਨਸ ਰਿਕਾਰਡਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਰਸੰਗ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਸਭ ਉੱਤੇ ਰੋਲ ਅਤੇ ਸੰਵਿਦਾ ਵਰਕਰਾਂ ਲਈ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਦੁਆਰੇ ਬਣਾਏ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।</p>
34	<p>There must not be any discrepancy between wage records, muster roll records, leave records, time records, other relevant records and worker interviews</p> <p>ਮਜਦੂਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸੰਗਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਰੋਲ ਰਿਕਾਰਡ, ਛੁੱਟੀ ਰਿਕਾਰਡ, ਸਮਾਂ ਰਿਕਾਰਡ, ਹੋਰ ਪਰਸੰਗ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸਾਕਸ਼ਾਤਕਾਰ ਮਸਟਰ।</p>
35	<p>All workers must be provided with a Pay Slip in the local language</p> <p>ਸਾਰੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਮਕਾਮੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਨਖਾਹ ਪਰਚੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਦੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।</p>

SUGGESTED CHECKLIST ON HOURS OF WORK

ਕੰਮ ਦੇ ਘੰਟੇ ਉੱਤੇ ਸੁਝਾਅ ਚੈਕਲਿਸਟ

Section I: Restriction on Hours of Work – Regular Hours

ਖੰਡ I: ਕੰਮ ਦੇ ਘੰਟੇ ਉੱਤੇ ਰੋਕ-ਨੋਮੀ ਘੰਟੇ

1	<p>No adult worker shall be required to work in the Factory for more than 48 hours a week</p> <p>ਕੋਈ ਬਾਲਗ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਿਆਦਾ ਤੇ ਜਿਆਦਾ 48 ਘੰਟੇ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਲਈ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ।</p>
2	<p>No adult worker shall be required or allowed to work in a factory for more than nine hours in any day</p> <p>ਕੋਈ ਬਾਲਗ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਨੌਂ ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਕਾਰਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।</p>
3	<p>Working Hours shall be so fixed that no period shall exceed five hours and that no worker shall work for more than five hours before he has had an interval for rest of at least half an hour</p> <p>ਉਹ ਦੇ ਲਈ ਘੰਟ ਤੋਂ ਘੰਟ ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਦੇ ਆਰਾਮ ਲਈ ਇੱਕ ਅੰਤਰਾਲ ਹੋਵੇਗਾ ਇਸਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਕੰਮ ਦੇ ਘੰਟੇ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਮਿਆਦ ਪੰਜ ਘੰਟਿਆਂ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਪੰਜ ਘੰਟੇ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ।</p>
4	<p>Work shall not be carried on in any factory by means of a system of shifts so arranged that more than one relay of workers is engaged in work of the same kind at the same time</p> <p>ਕੰਮ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਰਿਲੇ ਇੱਕ ਹੀ ਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀਆਂ ਪਾਰੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।</p>

5	<p>No woman shall be required or allowed to work in any factory except between the hours of 6 A.M. and 7 P.M</p> <p>ਕਿਸੇ ਵੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ 6 :00 ਏਏਮ ਅਤੇ 7 :00 ਪੀਏਮ ਘੰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।</p>
---	--

Section II: Restriction on Hours of Work – Overtime Hours

ਖੰਡ II: ਕੰਮ ਦੇ ਘੰਟੇ ਉੱਤੇ ਰੋਕ - ਓਵਰਟਾਇਮ ਘੰਟੇ

6	<p>Norms for maximum overtime work of 2 hours per day, 12 hours per week and 50 hours per quarter must be respected</p> <p>ਓਵਰਟਾਇਮ ਕੰਮ ਲਈ ਪੈਮਾਨਾ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ 2 ਘੰਟੇ , 12 ਘੰਟੇ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਤੀਮਾਹੀ 50 ਘੰਟੇ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।</p>
---	--

Section III: Policy and Procedures

ਖੰਡ III : ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਰਿਆਓਂ

7	<p>Factory must have a written policy on "Hours of Work"</p> <p>ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਘੰਟੇ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਨੀਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।</p>
8	<p>Factory must have a policy on Overtime working and Overtime approval procedures</p> <p>ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਓਵਰਟਾਇਮ ਕੰਮ ਅਤੇ ਓਵਰਟਾਇਮ ਅਨੁਮੋਦਨ ਪ੍ਰਕਰਿਆਵਾਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਨੀਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।</p>
9	<p>Working hours must be clearly documented in the employment contracts or must be displayed in the factory</p> <p>ਕੰਮ ਦੇ ਘੰਟੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਤੋਂ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸੰਧੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਲੇਖਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕਾਰਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।</p>
10	<p>Factory must have a system to ensure that Overtime is Voluntary</p> <p>ਫੈਕਟਰੀ ਨੂੰ ਸੁਨਿਸਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਓਵਰਟਾਇਮ ਸਵੈਇੱਛਕ ਹੈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।</p>

Section IV: Record Keeping

ਖੰਡ IV : ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਪਿੰਗ

11	<p>Factory must have an effective Time Recording System</p> <p>ਫੈਕਟਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਪਰਭਾਵੀ ਸਮਾਂ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ</p>
12	<p>Time cards, swipe cards, palm readers or other forms of time recording must be used by individual workers themselves at the beginning and end of the work shift</p> <p>ਸਮਾਂ ਕਾਰਡ ਸਵਾਇਪ ਕਾਰਡ, ਹਥੇਲੀ ਰੀਡਰ ਜਾਂ ਸਮਾਂ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਦੇ ਹੋਰ ਰੂਪ ਕੰਮ ਪਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪ ਦੁਆਰਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।</p>

13	<p>There must not be any evidence of unaccounted workers or contractors whose names are found in various production documents/parallel muster rolls but there is no document through which their working hours or number of days worked could be verified</p> <p>ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਵੱਖਰੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ/ ਸਮਾਂਤਰ ਮਸਟਰ ਰੋਲ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਬੇਹਿਸਾਬ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਮਾਣ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਲੇਕਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਘੰਟੇ ਜਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤਸਦੀਕੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।</p>
14	<p>There must not be any discrepancy between wage records, muster roll records, leave records, time records and worker interviews</p> <p>ਮਜਦੂਰੀ ਰਿਕਾਰਡ, ਰੋਲ ਰਿਕਾਰਡ, ਛੁੱਟੀ ਰਿਕਾਰਡ, ਸਮਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸਾਕਸ਼ਾਤਕਾਰ ਮਸਟਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸੰਗਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।</p>

SUGGESTED RECORDS AND DOCUMENTS TO BE MAINTAINED
ਬਣਾਏ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਸੁਝਾਅ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼

General ਜਨਰਲ	
1	Factory License ਫੈਕਟਰੀ ਲਾਇਸੈਂਸ
2	Standing Order ਸਥਾਈ ਆਦੇਸ਼
3	Accident Register ਦੁਰਘਟਨਾ ਰੇਜਿਸਟਰ
4	Minimum Wage Notification ਨਿਊਨਤਮ ਤਨਖਾਹ ਅਧਿਸੂਚਨਾ
5	Register of Advances ਅਗਰਿਮ ਦਾ ਰਜਿਸਟਰ
6	Register of Fines ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਰਜਿਸਟਰ
7	Unclaimed Wages ਲਾਵਾਰਸ ਮਜਦੂਰੀ
8.	Deduction of damages ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਕਟੌਤੀ
9.	Maternity Benefits ਪ੍ਰਸੂਤੀ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ

10.	Registration Certificate to employ contract workers ਠੇਕਿਆ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜਗਾਰ ਲਈ ਪੰਜੀਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ
11.	Contractor License ਠੇਕੇਦਾਰ ਲਾਇਸੈਂਸ
12.	Contract agreement between factory and Contractor ਕਾਰਖਾਨੇ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸੰਧੀ ਸਮਝੌਤੇ
13.	Shift Working Approval ਕਾਰਜ ਮੰਜੂਰੀ ਸ਼ਿਫਟ
14.	Staggered weekly off Approval from Government (if applicable) ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਕੰਥਿਆ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰ ਬੰਦ ਅਨੁਮੋਦਨ (ਜੇਕਰ ਲਾਗੂ ਹੋ)
15.	NOC from fire authority ਅੱਗ ਪ੍ਰਾਧਿਕਰਣ ਤੋਂ ਅਨਪੱਤੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ
16.	Pollution control board certificate for Water/ Air ਪਾਣੀ/ਹਵਾ ਲਈ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਾਬੂ ਬੋਰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ
17.	Hazardous waste storage and handling authorization ਖਤਰਨਾਕ ਕੂੜੇ ਦੇ ਭੰਡਾਰਣ ਅਤੇ ਹੈਂਡਲਿੰਗ ਪ੍ਰਾਧਿਕਰਣ
18.	Explosive material storage permission ਵਿਸਫੋਟਕ ਸਾਮਗਰੀ ਦੇ ਭੰਡਾਰਣ ਦੀ ਆਗਿਆ
19.	Approved List of National and Festival Holidays ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੀ ਮੰਜੂਰ ਸੂਚੀ
20.	Stability Certificate ਸਥਿਰਤਾ ਸਰਟਿਫਿਕੇਟ

Health, Safety and Environment

ਸਿਹਤ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪਰਿਆਵਰਣ

21.	Fire protection equipments service record ਅੱਗ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੇ ਸੇਵੇ ਰਿਕਾਰਡ
22.	Fire Evacuation drill record ਅੱਗ ਨਿਕਾਸੀ ਡਰਿੱਲ ਰਿਕਾਰਡ
23.	Fire training records ਅੱਗ ਅਧਿਆਪਨ ਰਿਕਾਰਡ
24.	Certificate of workers trained on fire fighting ਅਗਨਿਸ਼ਮਨ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਸਿਕਸ਼ਿਤ ਸਰਮਿਕੋ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ

25. Evacuation maps in local language
ਮਕਾਮੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਿਕਾਸੀ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ
26. First aid training record
ਮੁਢਲੀ ਚਿਕਿਤਸਾ ਅਧਿਆਪਨ ਰਿਕਾਰਡ
27. Certificate of workers trained on first aid
ਸ਼ੁਢਲੀ ਚਿਕਿਤਸਾ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਸਿਕਸ਼ਿਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸਰਟਿਫਿਕੇਟ
28. PPE training records
ਪੀਪੀਈ ਅਧਿਆਪਨ ਰਿਕਾਰਡ
29. Health, Safety and Environment meeting minutes
ਸਿਹਤ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪਰਿਆਵਰਣ ਬੈਠਕ ਮਿੰਟ
30. Minor Injury records
ਮਾਮੂਲੀ ਚੋਟ ਰਿਕਾਰਡ
31. First-aid issue records
ਮੁਢਲੀ ਚਿਕਿਤਸਾ ਮੁੱਦਾ ਰਿਕਾਰਡ
32. AIDS awareness program
ਏਡਸ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪਰੋਗਰਾਮ
33. Canteen worker's health certificate
ਕੰਟੀਨ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ
34. Drinking water test report
ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ
35. Electrician License
ਇਲੈਕਟਰੀਸ਼ਿਅਨ ਲਾਇਸੈਂਸ
36. Boiler Attendant Competency Certificate
ਬਾਇਲਰ ਪਰਿਚਰੋਗਤਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ
37. Boiler Certificate
ਬਾਇਲਰ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ
38. Generator Installation Certificate
ਜੇਨਰੇਟਰ ਸਥਾਪਨਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ
39. Noise Level monitoring reports
ਰੌਲਾ ਪੱਧਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰਿਪੋਰਟ
40. Stack Emissions monitoring for boilers and DG sets
ਬਾਇਲਰ ਅਤੇ ਡੀਜੀ ਲਈ ਝੇਰ ਉਤਸਰਜਨ ਨਿਗਰਾਨੀ ਮੈਟ

41.	Material Safety Data Sheet (MSDS) for chemicals ਰਸਾਇਨੋਂ ਲਈ ਸਾਮਗਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਡਾਟਾ ਸ਼ੀਟ(ਐਮਐਸਡੀਐਸ)
42.	Waste Inventory records ਇੰਵੇਂਟਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਬਰਬਾਦ
43.	Layout of drainage/ETP Plant ਪਾਣੀ ਨਿਕਾਸੀ/ਈਟੀਪੀ ਪਲਾਂਟ ਦੇ ਲੇਆਉਟ
44.	Environmental Policy ਪਰਿਆਵਰਣ ਨੀਤੀ
Time, Wages and Benefits ਸਮਾਂ, ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫ਼ਾ	
45.	PF payment remittance Challans ਪੀਐਫ ਭੁਗਤਾਨੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਣ ਚਲਾਣ
46.	Form 5 – Returns of contribution ਫਾਰਮ 5- ਯੋਗਦਾਨ ਦੇ ਰਿਟਰਨ
49.	ESI payment remittance challans ਈਏਸਆਈ ਭੁਗਤਾਨੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਣ ਚਲਾਣ
50.	Bonus records ਬੋਨਸ ਰਿਕਾਰਡ
51.	Annual Leave records ਵਾਰਸ਼ਿਕ ਛੁੱਟੀ ਰਿਕਾਰਡ
52.	Full & Final Settlement ਸਾਰਾ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਨ
53.	Payroll (Wage records) ਪੇਰੋਲ (ਤਨਖਾਹ ਰਿਕਾਰਡ)
54.	Time in/out records ਅਭਿਲੇਖੋਂ ਵਿੱਚ / ਬਾਹਰ ਸਮਾਂ
55.	Pay slips ਪੇਜ ਸਲਿਪਸ
56.	Group/ medical Insurance for ESI exempted workers ਸਮੂਹ/ਈਏਸਆਈ ਛੁੱਟ ਦਿੱਤੀ ਵਰਕਰਾਂ ਲਈ ਚਿਕਿਤਸਾ ਬੀਮਾ

Production Records

ਉਤਪਾਦਨ ਰਿਕਾਰਡ

57.	Material Inward & Outward record from December 2011 to till date
ਅੱਜ ਤੱਕ ਲਈ ਦਿਸੰਬਰ 2011 ਤੋਂ ਸਾਮਗਰੀ ਆਵਕ ਜਾਵਕ ਰਿਕਾਰਡ
58.	Material issue and receive records
ਸਾਮਗਰੀ ਮੁੱਦਾ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ
59.	Inspection reports
ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ
60.	Daily packing records
ਦੈਨਿਕ ਪੈਕਿੰਗ ਰਿਕਾਰਡ
61.	Machine maintenance records
ਮਸ਼ੀਨ ਰਖਰਖਾਵ ਰਿਕਾਰਡ

Others

ਦੂਸਰੇ

62.	List of subcontractors
ਉਪ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ
63.	Sexual Harassment prevention committee
ਯੋਨ ਉਤਪੀੜਨ ਰੋਕਥਾਮ ਕਮੇਟੀ
64.	Grievance redressal committee
ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਛੁਟਕਾਰਾ ਕਮੇਟੀ
65.	Canteen Committee (if applicable)
ਕੰਟੀਨ ਕਮੇਟੀ (ਜੇਕਰ ਲਾਗੂ ਹੋ)
66.	Works Committee
ਉਸਾਰੀ ਕਮੇਟੀ
67.	Welfare officer committee (if applicable)
ਕਲਿਆਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ (ਜੇਕਰ ਲਾਗੂ ਹੋ)
68.	Safety Officer (if applicable)
ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਜੇਕਰ ਲਾਗੂ ਹੋ)
69.	Trained Nurse Assistant
ਪ੍ਰਸਿਕਸ਼ਿਤ ਨਰਸ ਸਹਾਇਕ

EXAMPLES OF BEST PRACTICES

ਸਰਵੋਤਮ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਦਾ ਉਦਾਹਰਣ

Notice Board- Important events, Policies/ Abstracts of Laws ਨੋਟਿਸ - ਬੋਰਡ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਘਟਨਾਵਾਂ, ਨੀਤੀਆਂ/ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਏਬਸਟਰੈਕਟ

Electronic time recording machine ਇਲੈਕਟਰਾਨਿਕ ਸਮਾਂ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ

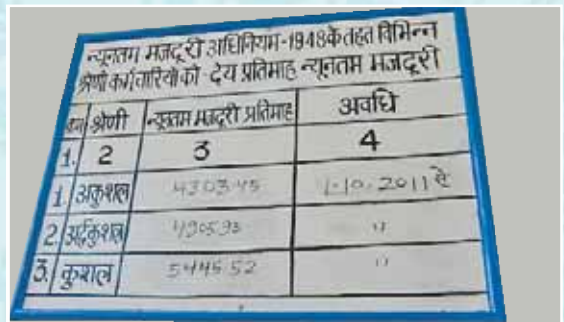
Approved Work Timings ਮੰਜੂਰ ਕਾਰਜ ਸਮਾਂ

Information on Fire Extinguishers ਅਗਨੀ ਰੋਧਕ ਉੱਤੇ ਸੂਚਨਾ

Display of Instructions/ Rules ਨਿਰਦੇਸ਼/ਨਿਯਮ ਦਾ ਨੁਮਾਇਸ਼

Display of Wage Rates as Per Skill Level ਕੌਸ਼ਲ ਪੱਧਰ ਪ੍ਰਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਨਖਾਹ ਦਰਾਂ ਦਾ ਨੁਮਾਇਸ਼

Display of Members in Health & Safety Committee
ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਨੁਮਾਇਸ਼

Display of Members in Sexual Harassment Prevention and Works Committee/
Display of First-Aid Trained Personnel
ਯੋਗ ਉਤਪੀੜਨ ਰੋਕਥਾਮ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਮੁਢਲੀ ਚਿਕਿਤਸਾ ਪ੍ਰਸਿਕਸ਼ਿਤ ਕਰਮੀਆਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ/ਨੁਮਾਇਸ਼ ਵਰਕਸ

Fully Equipped First-Aid Box at Shop Floor
ਦੁਕਾਨ ਉੱਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸੁਸੱਜਿਤ ਮੁਢਲੀ ਚਿਕਿਤਸਾ ਬਾਕਸ

Suggestion/ Grievance Box
ਸੁਝਾਅ/ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਬਾਕਸ

Emergency Light/ Exit Opening Outwards
ਇਮਰਜੈਂਸੀ ਲਾਇਟ/ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਾਂ ਬਾਹਰ

Fire-Fighting Equipment
ਅਗਨਿਸਮਨ ਸਮੱਗਰੀ

Evacuation Plan Display
ਨਿਕਾਸੀ ਯੋਜਨਾ ਨੁਮਾਇਸ਼

Instructions for Use of Fire Extinguisher
ਅੱਗ ਬੁਝਾਣ ਦੀ ਕੱਲ ਦਾ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼

Instructions on Special Security
Area and Restricted Areas

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੁਰੱਖਿਆ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼

First-Aid Instructions Display
ਮੁਢਲੀ ਚਿਕਿਤਸਾ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿਖਾਇਆ ਹੋਇਆ

Emergency Assembly Area Displayed
ਇਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿਧਾਨਸਭਾ ਖੇਤਰ ਦਿਖਾਇਆ ਹੋਇਆ

Emergency Fire Alarm Point
ਇਮਰਜੈਂਸੀ ਫਾਇਰ ਅਲਾਰਮ ਪਟਾਇੰਟ

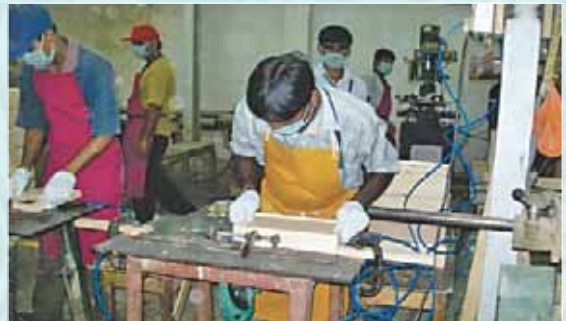
Mesh Gloves Used by Cutting Operator
ਸੰਚਾਲਕ ਕੱਟਣ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਿਉਕਤ ਮੇਸ਼ ਦਸਤਾਨੇ

Gloves and Face Masks Used by
Glue Sticking Workers
ਗੋਂਦ ਚਿਪਕੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਿਉਕਤ
ਦਸਤਾਨੇ ਅਤੇ ਮਾਸਕ ਚਿਹਰੇ

PPE's Used By Worker
ਪੀਪੀਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਿਉਕਤ ਹੈ

PPE Used By Workers
ਪੀਪੀਈ ਵਰਕਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਿਉਕਤ

Material Safety Data Sheet
ਸਾਮਗਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਡਾਟਾ ਸੀਟ

Chemical Storage Area- Caution Signage,
Fire Extinguisher Nearby
ਰਾਸਾਇਨਿਕ ਸੰਗਰਹਣ ਖੇਤਰ - ਸਾਵਧਾਨੀ
ਸਾਇਨੇ ਅਗਲੀ ਰੋਧਕ ਦੇ ਕੋਲ

Chapter - III ਅਧਿਆਏ - III

Important International Regulations
ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਿਯਮਾਂ

Notable International Regulations For Handicrafts Exporters
ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਨਿਰਿਆਤਕੋਂ ਲਈ ਉਲੇਖਨੀਯ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਿਯਮਾਂ

EU Timber Regulation

Since March 2013 the requirements of the EU Timber Regulation has come into force. This new legislation prohibits placing timber on the EU market if it was illegally harvested. To achieve this, it sets out procedures which those trading timber within the EU must put in place to minimize the risk of illegal timber being sold.

ਯੂਰੋਪੀ ਸੰਘ ਇਮਾਰਤੀ ਲੱਕੜੀ ਵਿਨਿਅਮਨ

ਰਾਰਚ 2013 ਦੇ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਯੂਰੋਪੀ ਸੰਘ ਇਮਾਰਤੀ ਲੱਕੜੀ ਵਿਨਿਅਮਨ ਦੀਆਂ ਜਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਰੂਪ ਨਾਲ ਕੱਟਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਇਸ ਨਵੇਂ ਕਨੂੰਨ ਯੂਰੋਪੀ ਸੰਘ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਉੱਤੇ ਲੱਕੜੀ ਰੱਖਣ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਕਸ਼ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਸੇਟ ਕੀਤੀਆਂ

ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਇਹ ਯੂਰੋਪੀ ਸੰਘ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਪਾਰ ਲੱਕੜੀ ਵੇਚੀ ਜਾ ਰਹੀ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਲੱਕੜੀ ਦੇ ਜੋਖਮ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

Vriksh

An indigenous Certification of Due Diligence regarding procurement of wood from legal sources helps in providing certification based on the standards formulated keeping in view the challenges faced by the wooden handicrafts exporters. Vriksh certification ensures that products come from well managed forests that provide environmental, social and economic benefits and the wooden handicrafts are made from legally harvested timber. Export Promotion Council for Handicrafts has been nominated by DGFT as the nodal agency to

ਵਰਿਕਸ਼

ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਲੱਕੜੀ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਡਯੂ ਡੀਲੀਗੇਂਸ ਦੀ ਇੱਕ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਪ੍ਰਮਾਣਨ ਲੱਕੜੀ ਦੇ ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਨਿਰਿਆਤਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਚੁਨੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਤਿਆਰ ਮਾਨਕਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਰਿਕਸ਼ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਣ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਤਪਾਦਾਂ ਪਰਿਆਵਰਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਜੰਗਲਾਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਸ਼ਾਮਾਜਕ ਅਤੇ ਆਰਥਕ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੱਕੜੀ ਦੇ ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੂਪ ਤੋਂ ਕੱਟੀ ਲੱਕੜੀ ਤੋਂ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਨੋਡਲ ਏਜੰਸੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਖਰੀਦਾਰੋਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਰੋਧ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਖਰੀਦ ਲੱਕੜੀ ਵਿੱਚ ਡਯੂ ਡੀਲੀਗੇਂਸ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ

provide certificate on due diligence in procuring wood from legal sources in case of request made by the foreign buyers or any other agency.

ਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਲਈ ਨਿਰਿਆਤ ਸੰਵਰਧਨ ਪਰਿਸ਼ਦ ਡੀਜੀਏਫਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

The Oeko-Tex Certificate

The Oeko-Tex certificate is limited to companies in the textile and clothing industry and gives proof of the human and ecological safety of textiles. The tests for harmful substances are based on a test catalogue which includes the list of mandatory tests according to Oeko-Tex and the limit values of substances used in the production of textiles. When the Oeko-Tex certificate is issued by the relevant institute or certifying body, it confirms that the requirements of the Oeko-Tex Standard 100 and of a common product class have been successfully tested.

ਓਏਕੋ ਟੇਕਸ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ

ਓਏਕੋ ਟੇਕਸ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਕੱਪੜਾ ਅਤੇ ਬਸਤਰ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਸੀਮਿਤ ਅਤੇ ਬਸਤਰ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਪਰਿਆਵਰਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਓਏਕੋ ਟੇਕਸ ਅਤੇ ਵਸਤਰਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਮਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੂਚੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਓਏਕੋ ਟੇਕਸ ਪ੍ਰਮਾਣ

ਪੱਤਰ ਪਰਸੰਗ ਦਾ ਸੰਸਥਾਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਓਏਕੋ ਟੇਕਸ ਸਟੈਂਡਰਡ 100 ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਮ ਉਤਪਾਦ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਜਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

The U.S Lacey Act

On May 22, 2008, the U.S. Congress passed a groundbreaking law banning commerce in illegally sourced plants and their products including timber and wood products. Now the Lacey Act sets a groundbreaking precedent for the global trade in plants and plant products,

ਅਮਰੀਕੀ ਲੇਸੀ ਅਧਿਨਿਯਮ

22 ਮਈ 2008 ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਂਗਰਸ ਲੱਕੜੀ ਅਤੇ ਲੱਕੜੀ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਸਹਿਤ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਰੂਪ ਤੋਂ ਸਰੋਤ ਬੁਟੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵਣਜ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਨੂੰਨ ਪਾਰਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹੁਣ ਲੇਸੀ ਅਧਿਨਿਯਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮਰਥਨ ਕਰ ਆਪਣੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸੰਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਅੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਕਰਨ

acknowledging and supporting other countries' efforts to govern their own natural resources and putting in place powerful incentives for companies trading in these commodities to do the same. This legislation requires importers to declare the country of origin of harvest and species name of all plants contained in their products.

REACH

REACH is the Regulation on Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals. It entered into force on 1st June 2007. It streamlines and improves the former legislative framework on chemicals of the European Union (EU). The main aims of REACH are to ensure a high level of protection of human health and the environment from the risks that can be posed by chemicals, the promotion of alternative test methods, the free circulation of substances on the internal market and enhancing competitiveness and innovation. REACH makes industry responsible for assessing and managing the risks posed by chemicals and providing appropriate safety information to their users. In parallel, the European Union can take additional measures on highly dangerous substances, where there is a need for complementing action at EU level.

ਲਈ ਇਸ ਵਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਪਾ, ਬੁਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਇਤਰ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਸਾਰਿਕ ਵਪਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਮਿਸਾਲ ਬਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤਕਾਂ ਦੀ ਫਸਲ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਰਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸਾਰੇ ਬੁਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਉਤਪੱਤੀ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਰੀਚ

ਰੀਚ ਰਸਾਇਣ ਦਾ ਪੰਜੀਕਰਣ, ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ, ਪ੍ਰਾਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਰੋਕ ਉੱਤੇ ਨਿਅਮਨ ਹੈ। ਇਹ 1 ਜੂਨ 2007 ਵਿੱਚ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਈ। ਇਹ ਸੁਵਯਵਸਿਥਤ ਅਤੇ ਯੂਰੋਪੀ ਸੰਘ (ਈਊ) ਦੇ ਰਸਾਇਨਾਂ ਉੱਤੇ ਪੂਰਵ ਵਿਧਾਈ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਈ। ਰੀਚ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਸੁਨਿਸਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਨ ਕਿ ਰਸਾਇਨਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਜੋਖਮ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਆਵਰਣ ਦੇ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਦੇ ਇੱਕ ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਨੂੰ

ਵਿਕਲਪਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤਰੀਕਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾ ਦੇਣ, ਆਂਤਰਿਕ ਬਾਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਵਧਾਉਣ ਪ੍ਰਤੀਸਪਰਥਾ ਅਤੇ ਨਵਾਚਾਰ ਉੱਤੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਅਜ਼ਾਦ ਸੰਚਲਨ। ਰੀਚ ਦਾ ਆਕਲਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਰਸਾਇਨਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਖਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ

ਉਪਯੋਗਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਉਪਯੁਕਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਯੂਰੋਪੀ ਸੰਘ ਦੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪੂਰਕ ਲਈ ਇੱਕ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਮਾਂਤਰ ਵਿੱਚ, ਯੂਰੋਪੀ ਸੰਘ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਤਰਨਾਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਉੱਤੇ ਇਲਾਵਾ ਉਪਾਅ ਕਰ ਸੱਕਦੇ ਹਨ।

Toxic Substances Control Act of 1976 (United States Environment Protection Agency)

Toxic chemicals and their impacts through manufacture, use, and disposal are generally regulated under the Toxic Substances Control Act (or TSCA) of 1976. TSCA authorizes EPA to, under certain conditions, require testing of chemicals by manufacturers; to collect information on studies indicating human health risks or exposures of concern; to collect data on chemical use (including most recently information on chemical use in products for children); and to restrict chemicals of high concern.

1976 (ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਪਰਿਆਵਰਣ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਏਜੰਸੀ) ਦਾ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਪਦਾਰਥ ਕੰਟਰੋਲ ਕਨੂੰਨ

ਉਸਾਰੀ, ਵਰਤੋਂ, ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਨ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਰਸਾਇਨਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ 1976 ਦੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਪਦਾਰਥ ਕੰਟਰੋਲ ਕਨੂੰਨ (ਜਾਂ ਟੀਐਸਸੀਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਨਿਅਮਿਤ ਰਹੇ ਹਨ। ਟੀਐਸਸੀਏ, ਕੁੱਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਈਪੀਏ ਦੇ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਸਾਇਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਸਿਹਤ ਦੇ ਜੋਖਮ ਜਾਂ ਜੋਖਮ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਪੜਾਈ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ, ਰਾਸ਼ਾਇਨਿਕ ਵਰਤੋਂ ਉੱਤੇ ਡੇਟਾ (ਬੱਚੀਆਂ ਲਈ ਉਤਪਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਰਸਾਇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਉੱਤੇ ਸਭਤੋਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਹਿਤ) ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ, ਅਤੇ ਉੱਚ ਚਿੰਤਾ ਦੇ ਰਸਾਇਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ।

The Federal Hazardous Substances Act (FHSA) of 1960 (United States of America)

This act requires the labeling of hazardous products that are toxic, corrosive, combustible, or otherwise hazardous, and that have the potential to cause substantial personal injury or illness as a result of reasonably foreseeable handling, use, or ingestion. The Act also allows the CPSC to ban certain products (called “banned hazardous substances”) that are so dangerous that labeling is not adequate to protect consumers.

1960 ਦੇ ਸਮੂਹ ਖਤਰਨਾਕ ਪਦਾਰਥ ਅਧਿਨਿਯਮ (ਐਫਐਚਐਸਏ) (ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ)

ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ, ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਸੰਕਸ਼ਾਰਕ, ਦਹਨਸ਼ੀਲ, ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਖਤਰਨਾਕ ਹਨ ਕਿ ਖਤਰਨਾਕ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਲੇਬਲਿੰਗ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਨਜ਼ਦੀਕ ਤੋਂ ਨਿੱਬੜਨ, ਵਰਤੋਂ, ਜਾਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦਾ ਇੱਕ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਚੋਟ ਜਾਂ ਰੋਗ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਅਧਿਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸੀਪੀਐਸਸੀ ਲੇਬਲਿੰਗ ਉਪਭੋਕਤਾਵਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹੇ ਖਤਰਨਾਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੁੱਝ ਉਤਪਾਦਾਂ (ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਖਤਰਨਾਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

Children's Toxic Metals Act 2010 (United States of America)

The H.R 4428: Children's Toxic Metals Act Bill was proposed to prohibit the manufacture, sale, and distribution of children's jewelry containing Cadmium, Barium, or antimony in the United States. The bill requires that any children's jewelry containing the heavy metals of cadmium, barium, or antimony shall be treated as a hazardous substance under the Federal Hazardous Substances Act.

ਬੱਚੀਆਂ ਦੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਧਾਤੂ ਅਧਿਨਿਯਮ 2010 (ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ)

ਏਚਆਰ 4428 : ਬੱਚੀਆਂ ਦੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਧਾਤੂ ਅਧਿਨਿਯਮ ਵਿਧੇਯਕ ਉਸਾਰੀ, ਵਿਕਰੀ, ਅਤੇ ਕੈਡਮਿਅਮ, ਬੇਰਿਅਮ, ਜਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸੁਰਮਾ ਯੁਕਤ ਬੱਚੀਆਂ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਦੇ ਵੰਡ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਿਲ ਕੈਡਮਿਅਮ, ਬੇਰਿਅਮ, ਜਾਂ ਸੁਰਮਾ ਦੀ ਭਾਰੀ ਧਾਤਾਂ ਯੁਕਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੱਚੀਆਂ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਸਮੂਹ ਖਤਰਨਾਕ ਪਦਾਰਥ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਖਤਰਨਾਕ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

The Consumer Product Safety Act (CPSA) of 1972 (United States of America)

This act is an umbrella statute that consolidates federal safety regulatory activity relating to consumer products within the CPSC. The law defines the authorities of the CPSC (Consumer Product safety commission) and authorizes the agency to develop standards to reduce or eliminate unreasonable risks of injury associated with consumer products, to ban products if there is no feasible safety standard, and to pursue recalls for products that present a substantial hazard. For example, it specifically prohibits any toy or other article that is intended for use by children and that contains a hazardous substance if a child can gain access to the substance.

1972 ਦੇ ਖਪਤਕਾਰ ਉਤਪਾਦ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਨਿਯਮ (ਸੀਪੀਐਸਸੀ) (ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ)

ਇਹ ਅਧਿਨਿਯਮ ਸੀਪੀਐਸਸੀ ਅੰਦਰ ਖਪਤਕਾਰ ਉਤਪਾਦਾਂ ਤੋਂ ਸਬੰਧਤ ਸਮੂਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਿਆਮਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਸਮੇਕਿਤ ਇੱਕ ਛਤਰੀ ਕਨੂੰਨ ਹੈ। ਕਨੂੰਨ ਸੀਪੀਐਸਸੀ (ਖਪਤਕਾਰ ਉਤਪਾਦ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਮਿਸ਼ਨ) ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਨਕਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵਿਅਵਹਾਰਿਆ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਾਣਕ ਜੇਕਰ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਤਪਾਦਾਂ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ, ਖਪਤਕਾਰ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਚੋਟ ਦੇ ਅਣ-ਉਚਿਤ ਜੋਖਮ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਵਾਪਸ ਬਲਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਜਿਹਨਾਂ ਤੋਂ ਤਰਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ, ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਿਡੌਣਾ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਉਸ ਪਦਾਰਥ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸੱਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਖਤਰਨਾਕ ਪਦਾਰਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

**Labeling of Hazardous Arts Material Act
(United States of America)**

The U.S. Consumer Product Safety Commission (U.S. CPSC) regulation 16 CFR 1500.14 (b)(8) requires that art materials be evaluated for compliance with the Labeling of Hazardous Art Materials Act (I.HAMA) according to the standards of the American Society of Testing and Materials (ASTM D-4236).

**ਖਤਰਨਾਕ ਕਲਾ ਸਾਮਗਰੀ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਲੇਬਲ
(ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ)**

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਖਪਤਕਾਰ ਉਤਪਾਦ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਅਮਰੀਕਾ ਸੀਪੀਐੱਸਸੀ) ਵਿਨਿਅਮਨ 16 ਸੀਏਫਆਰ 1500.14(b)(8) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕਲਾ ਸਾਮਗਰੀ ਖਤਰਨਾਕ ਆਰਟ ਸਾਮਗਰੀ ਅਧਿਨਿਯਮ (ਐਲਐਚਏਐਮਏ) ਦੇ ਲੇਬਲ ਦੇ ਨਾਲ ਅਨੁਪਾਲਨ ਲਈ ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਸਾਮਗਰੀ ਅਮੇਰਿਕਨ ਸੋਸਾਇਟੀ (ਏਐਸਟੀਐਮ ਡੀ 4236) ਦੇ ਮਾਨਕਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ।

C-TPAT

C-TPAT is a voluntary government-business initiative that builds cooperative relationships that strengthen and improve overall international supply chain and U.S. border security. C-TPAT is widely recognized as one of the most effective means of providing the highest level of cargo security through close cooperation with international supply chain businesses such as importers, carriers, consolidators, licensed customs brokers, and manufacturers. Through this initiative, U.S.

Customs and Border Protection (CBP) is asking businesses to ensure the integrity of their security practices and communicate and verify the security guidelines of their business partners within the supply chain.

ਸੀ ਟੀਪੈਟ

ਸੀ ਟੀਪੈਟ ਇੱਕ ਸਵੈੱਛਿਕ ਸਰਕਾਰ ਵਪਾਰ ਪਹਿਲ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਹਕਾਰੀ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਪੂਰਤੀ ਲੜੀ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸੀਮਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ. ਸੀ ਟੀਪੈਟ ਵਿਆਪਕ ਰੂਪ ਤੋਂ ਆਯਾਤਕਾਂ, ਵਾਹਕ, ਏਕੀਕਰਨ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਸੀਮਾ ਸ਼ੁਲਕ ਦਲਾਲਾਂ, ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਪੂਰਤੀ ਲੜੀ ਵਿਅਵਸਾਏਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਜ਼ਦੀਕ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਮਾਲ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਉੱਚਤਮ ਪੱਧਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭਤੋਂ ਪਰਭਾਵੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਇਸ ਪਹਿਲ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ, ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੀਮਾ ਸ਼ੁਲਕ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਸੁਰੱਖਿਆ (ਸੀਬੀਪੀ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪੂਰਤੀ ਲੜੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਸੰਵਾਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤਸਦੀਕੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਅਵਸਾਏਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਛ ਰਿਹਾ ਹੈ।

Directory

ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਕਾ

Useful Resources

ਲਾਭਦਾਇਕ ਸੰਸਾਧਨ

INDIA (ਭਾਰਤ)

Export Promotion Council for Handicrafts(EPCH)

EPCH House
Pocket 6&7, Sector 'C'
Vasant Kunj,
New Delhi - 110070
Phone: +91-11-26135256/57/58/75
Fax: +91-11-26135518 & 19
Email: mails@epch.com
Website: <http://www.epch.in>

**Development Commissioner (Handicrafts)
Ministry of Textiles, Government of India**

West Block No. Vii
R.K. Puram
New Delhi-110 066
Email: dchejs@nic.in
Phone: +91-11-26106902
Fax: 011-26163085
Website: <http://handicrafts.nic.in>

**Central Board of Excise & Customs
New Delhi**

CBEC, Department of Revenue,
North Block, New Delhi -
110 001
Tele Fax: 011-2309 2351
Website: www.cbec.gov.in

**Director General of Foreign Trade
Ministry of Commerce & Industry
Government of India**

Udyog Bhawan, H-wing, Gate No-02,
Maulana Azad Road, New Delhi-110011
Phone No. 011-23061562
Fax No. 011-23062225

**ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਲਈ ਨਿਰਿਆਤ ਸੰਵਰਧਨ ਪਰਿਸ਼ਦ
(ਈਪੀਸੀਏਚ)**

ਈਪੀਸੀਏਚ ਹਾਊਸ
ਪਾਕੇਟ 6 ਅਤੇ 7, ਸੇਕਟਰ 'C'
ਬਸੰਤ ਕੁੰਜ,
ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-110070
ਫੋਨ : +91-11-26135256/57/58/75
ਫੈਕਸ : +91-11-26135518 & 19
ਈਮੇਲ : mails@epch.com
ਵੇਬਸਾਈਟ : <http://www.epch.in>

ਵਿਕਾਸ ਆਯੁਕਤ (ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ)

ਬਸਤਰ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ
ਪੱਛਮ ਬਲਾਕ ਸੰ
ਆਰ. ਕੇ. ਪੁਰਮ
ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-110066

ਈਮੇਲ : dchejs@nic.in
ਫੋਨ : +91-11-26106902,
ਫੈਕਸ : 011-26163085

ਵੇਬਸਾਈਟ : <http://handicrafts.nic.in>

**ਉਤਪਾਦ ਸ਼ੁਲਕ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਸ਼ੁਲਕ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਰਡ
ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ**

ਸੀਬੀਈਸੀ, ਮਾਮਲਾ ਵਿਭਾਗ,
ਨਾਰਥ ਬਲਾਕ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-110001
ਫੈਕਸ : 011-2309 2351

ਵੇਬਸਾਈਟ : www.cbec.gov.in

**ਵਿਦੇਸ਼ ਵਪਾਰ ਦੇ ਮਹਾਨਿਦੇਸ਼ਕ ਵਣਜ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗ
ਮੰਤਰਾਲਾ**

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ
ਉਦਯੋਗ ਭਵਨ , ਏਚ ਵਿੰਗ, ਗੇਟ ਨੰ 02,
ਮੌਲਾਨਾ ਆਜ਼ਾਦ ਰੋਡ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ - 110011

ਫੋਨ : 011-23061562
ਫੈਕਸ : 011-23062225

INDIA (ਭਾਰਤ)

Export Credit Guarantee Corporation of India Ltd. (ECGC)

Express Towers,10th Floor,
Nariman Point, Mumbai - 400 021.
Tel : 6659 0500 / 6659 0510
Fax : (022) 6659 0517 / 0546
E-Mail : webmaster@ecgc.in

Federation of Indian Exports Organizations (FIEO)

Head Office

Niryat Bhawan, Rao Tula Ram Marg,
Opp. Army Hospital Research & Referral,
New Delhi-110 057
Phone: +91-11-46042222, 26150101-04,
Fax: +91-11-26148194, 26150077
Email: fico@nda.vsnl.net.in; fico@fico.org,
Website: www.fieo.org

INVEST INDIA

Federation House, Tansen Marg
New Delhi—110 001
Tele: 0091-11-23765085, 23487278, 23487236,
23487411, Fax: 0091-11-23320714, 23721504
Email: investindia@ficci.com
Website: www.investindia.gov.in

Metal Handicrafts Service Centre

Pectal Nagri, Rampur Road,
Moradabad – 244001 India
Phone : 91-591 – 6532354,
Telefax : 91-591 – 2460131
Email: rtclindia@gmail.com

Ministry of Commerce and Industry

Udyog Bhawan, New Delhi 110 107
Phone: 91-11-23062261, Fax: 91-11-23063418
Website: www.commerce.nic.in

Ministry of Labour and Employment

Shram Shakti Bhawan
Rafi Marg, New Delhi-110001
Phone: 91-11-23717515, 23710240
Fax : 91-11-23711708
Website: www.labour.nic.in

ਇੰਡਿਆ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦਾ ਨਿਰਿਆਤ ਕਰਜ਼ਾ ਗਾਰੰਟੀ ਨਿਗਮ (ਈਸੀਜੀਸੀ)

ਏਕਸਪ੍ਰੈਸ ਟਾਵਰ, 10 ਵੀਆਂ ਮੰਜਿਲ,
ਨਰੀਮਨ ਪਵਾਇੰਟ, ਮੁੰਬਈ - 400021
ਫੋਨ : 66590500 / 66590510
ਫੈਕਸ : (022) 66590517 / 0546
ਈਮੇਲ : webmaster@ecgc.in

ਭਾਰਤੀ ਨਿਰਿਆਤ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਮਹਾਸੰਘ (ਏਫਆਈਏਓ)

ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਫ਼ਤਰ

ਨਿਰਯਾਤ ਭਵਨ , ਰਾਵ ਤੁਲਾਰਾਮ ਰਸਤਾ,
ਸਾਮਨੇ ਆਰਮੀ ਹਾਸਪਿਟਲ ਰਿਸਰਚ ਐਂਡ ਰੇਫਰਲ,
ਨਵੀ ਦਿੱਲੀ - 110057
ਫੋਨ : +91-11-46042222, 26150101-04,
ਈਮੇਲ : fico@nda.vsnl.net.in; fico@fico.org,
ਵੈਬਸਾਈਟ : www.fieo.org

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼

ਫੇਡਰੇਸ਼ਨ ਹਾਊਸ, ਤਾਨਸੇਨ ਰਸਤਾ
ਨਵੀ ਦਿੱਲੀ - 110001
ਫੋਨ : 0091-11-23765085, 23487278, 23487236,
23487411, ਫੈਕਸ : 0091-11-23320714, 23721504
ਈਮੇਲ : investindia@ficci.com
ਵੈਬਸਾਈਟ : www.investindia.gov.in

ਧਾਤੂ ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਸੇਵਾ ਕੇਂਦਰ

ਪੀਤਲ ਨਗਰੀ, ਰਾਮਪੁਰ ਰੋਡ,
ਮੁਰਾਦਾਬਾਦ -244001 ਭਾਰਤ
ਫੋਨ : 91-591- 6532354
ਟੈਲੀਫੈਕਸ : 91-591-2460131
ਈਮੇਲ : rtclindia@gmail.com

ਵਣਜ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗ ਮੰਤਰਾਲਾ

ਉਦਯੋਗ ਭਵਨ, ਨਵੀ ਦਿੱਲੀ 110107
ਫੋਨ : 91-11-23062261 ਫੈਕਸ : 91-11-23063418
ਵੈਬਸਾਈਟ : www.commerce.nic.in

ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਰੋਜਗਾਰ ਮੰਤਰਾਲਾ

ਮਿਹਨਤ ਸ਼ਕਤੀ ਭਵਨ
ਰਫੀ ਰਸਤਾ, ਨਵੀ ਦਿੱਲੀ-110001
ਫੋਨ : 91-11-23717515,23710240
ਫੈਕਸ : 91-591-2460131
ਵੈਬਸਾਈਟ : www.labour.nic.in

INDIA (ਭਾਰਤ)

Ministry of Textiles

Udyog Bhavan,
New Delhi-110011
Ph.No. 91-11-23061338/ 18/14
Fax- 91-11-23063711 / 23063681
Website: www.texmin.nic.in

National Center for Design and Product Development (NCDPD)

43, Okhla Industrial Estate,
(Behind Modi Flour Mill),
Okhla Phase3, New Delhi-110020
Phone: +91-11-26821262/5,
Fax: +91-11-26821260

Email: ncdpd@ncdpd.com

Quality Council of India

Institution of Engineers Building, IIndFloor,
2 - Bahadur Shah Zafar Marg,
New Delhi - 110002, India.
Tel: 91-11-2337 9321, 2337 9260

Fax: 91-11-2337 8678. Email: info@qcin.org

Website: http://www.qcin.org/index.php

Sentio Advisory Initiative Private Limited

CSR Advisors & Consultants
Suite No. 604, Tower B, Unitech Business Zone,
Nirvana Country, South City II, Golf Course
Extension Road,
Sector 50, Gurgaon, Haryana- 122018
Phone: +91- 124- 4115550
Email: Info@sentioadvisory.com

ਬਸਤਰ ਮੰਤਰਾਲਾ

ਉਦਯੋਗ ਭਵਨ,
ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-110011
ਫੋਨ : 91-11-23061338 / 18 / 14
ਫੈਕਸ : 91-11-23063711 / 23063681
ਵੈਬਸਾਈਟ : www.texmin.nic.in

ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕੇਂਦਰ (ਏਨਸੀਡੀਪੀਡੀ)

43 ਓਖਲਾ ਇੰਡਸਟਰਿਅਲ ਏਸਟੇਟ,
(ਸਿਦੀ ਆਟਾ ਚੱਕੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ),
ਓਖਲਾ ਫੇਜ਼ 3, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 110020
ਫੋਨ : 91-11-26821262 / 5

ਫੈਕਸ : 91-11-26821260

ਈਮੇਲ : ncdpd@ncdpd.com

ਭਾਰਤੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਪਰਿਸ਼ਦ

ਇੰਜੀਨੀਅਰਸ ਭਵਨ ਦੀ ਸੰਸਥਾ, 2 ਮੰਜਿਲ,
2- ਬਹਾਦੁਰ ਸ਼ਾਹ ਜਵਰ ਮਾਰਗ,
ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ - 110002, ਭਾਰਤ
ਫੋਨ : 91-11-2337 9321, 2337 9260

ਫੈਕਸ : 91-11-2337 8678. ਈਮੇਲ : info@qcin.org

ਵੈਬਸਾਈਟ : http://www.qcin.org/index.php

ਸੈਨੀਟੋ ਸਲਾਹਕਾਰ ਪਹਿਲ ਪ੍ਰਾਇਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ

ਸੀਐਸਆਰ ਸਲਾਹਕਾਰ ਅਤੇ ਕੰਸਲਟੈਂਟਸ
ਸੁਇਟ ਗਿਣਤੀ 604, ਟਾਵਰ ਬੀ, ਯੂਨਿਟੈਕ ਵਪਾਰ ਖੇਤਰ,
ਨਿਰਵਾਣ ਦੇਸ਼, ਸਾਊਥ ਸਿਟੀ ਦੂਜਾ, ਗੋਲਫ ਕੋਰਸ
ਏਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਰੋਡ ,
ਸੈਕਟਰ 50, ਗੁੜਗਾਂਵ, ਹਰਿਆਣਾ-122018
ਫੋਨ : +91- 124- 4115550
ਈਮੇਲ : Info@sentioadvisory.com

ARGENTINA (ਅਰਜੇਨਟੀਨਾ)

Asociacion de Importadores y Exportadores de la Republica Argentina (AIERA)

Address: Avenida Belgrano 124, Piso 1
1092 Buenos Aires.
Phone: +54-1-43420010, Fax: +54-11-43421312
Email: aiera@aiera.org.ar
Website: http://www.aiera.org.ar

ਅਸੋਇਅਇਓਨ ਦੇ ਇਮਪੋਰਟਦੋਰੇਸ ਯ ਏਕਸਪੋਰਟਦੋਰੇਸ ਦੇ ਲਾ ਰੇਪਬਲਿਕਾ ਅਰਜੇਨਟੀਨਾ (ਐਏਰਾ)

ਪਤਾ : ਅਵੇਨਿਦ ਬੇਲਗ੍ਰਾਨੋ 124, ਪਿਸੋ 1
1092 ਬਿਊਨੋਸ ਆਇਰੇਸ,
ਫੋਨ : +54-1-43420010, ਫੈਕਸ : +54-11-43421312
ਈਮੇਲ : contacto@comunidadandina.org
ਵੈਬਸਾਈਟ : http://www.aiera.org.ar

ARGENTINA (ਅਰ੍ਜੇਨਤੀਨ)

Camara Argentina de Comercio

Address: Avda. Leandro N. Alem 36
C1003AAN Buenos Aires.
Phone: +54-11-53009000
Fax: +54-11-53009036
Website: <http://www.cac.com.ar>

Secretaria General de la Comunidad Andina

Casilla 18-1177, Paseo de la Republica 3895
Esq. Aramburu, San Isidro, ARGENTINA
LIMA 27
Phone: +511-4111400, Fax: +511-2213329
E-mail: contacto@comunidadandina.org
Website: <http://www.comunidadandina.org>

ਅਮਰ ਅਰ੍ਜੇਨਤੀਨ ਦੇ ਓਮੇਰਿਓ

ਪਤਾ : ਅਵਦ ਲੇਅਨ੍ਦ੍ਰੋ ਨ. ਅਲੇਮ 36
C1003 ਆਨ ਬਿਉਨੋਸ ਆਇਰਸ
ਫੋਨ : +54-11-53009000
ਫੈਕਸ : +54-11-53009036
ਵੈਬਸਾਈਟ : <http://www.cac.com.ar>

ਸੇਰੇਅਰਿਅ ਗੇਨੇਰਲ ਦੇ ਲ ਅਨ੍ਦੀਨ

ਅਸਿਲ੍ਰਲ 18-1177, ਪਸੇਓ ਦੇ ਲ ਰੇਪੁਬਲਿਕ 3895
ਏਸ੍ਕ. ਅਰਮੁਬੁਰੂ ਸਨ ਇਸਿਦ੍ਰੋ, ਅਰ੍ਜੇਨਤੀਨ ਲੀਮਾ 27
ਫੋਨ : +511-4111400, ਫੈਕਸ : +511-2213329
ਈਮੇਲ : contacto@comunidadandina.org
ਵੈਬਸਾਈਟ : <http://www.comunidadandina.org>

AUSTRALIA (ਆਸਟਰੇਲਿਆ)

Australian Trade Commission (Austrade)

Aon tower, 201 Kent Street, Level 23
P.O. Box. 5301
Sydney, NSW 2000, AUSTRALIA
Phone: +61-2-93902000
Fax: +61-2-93902052
E-mail: info@austrade.gov.au
Website: <http://www.austrade.gov.au>

ਆਸਟਰੇਲਿਆਈ ਵਪਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਔਸਤ੍ਰੇ)

ਏਓਨ ਟਾਵਰ, 201 ਕੇਂਟ ਸਟਰੀਟ, ਲਿਵਲ 23
ਪੀਓ ਬਾਕਸ: 5301
ਸਿਡਨੀ, ਏਨਏਸਡਬਲਿਊ 2000, ਆਸਟਰੇਲਿਆ
ਫੋਨ : +61-2-93902000
ਫੈਕਸ : +61-2-93902052
ਈਮੇਲ : info@austrade.gov.au
ਵੈਬਸਾਈਟ : <http://www.austrade.g>

BRAZIL (ਬਰਾਜ਼ੀਲ)

Agencia de Promocao de Esportacoes (APEX)

Sectro Bancario Norte, SBN Quadra 02-
Lote11
Fd, Apex-Brasil
70040-020 BRASILLA, DF
Phone: +55-61-34260202
Fax: +55-61-34260263
E-mail: apex@apexbrasil.com.br
Website: <http://www.apexbrasil.com.br>

ਅਗੇਨਇਆ ਦੇ ਪ੍ਰੋਮੋਓਓ ਦੇ ਏਸ੍ਪੋਰਤਓਏਸ (ਏਪੀਈਐਕਸ)

ਸੇਕ੍ਰੋ ਬਨਅਰਿਓ ਨੋਰਤੇ ਸੁਬਨ ਕੁਉਅਦੁ 02-ਲੋਤੇ 11
ਏਡ, ਏਪੇਕਸ - ਬਰਾਜ਼ੀਲ
70040-020 ਬ੍ਰਸਿਲ੍ਰਲ, ਫ੍ਰਫ, ਲੋਮੋ
ਫੋਨ : +55-61-34260202
ਫੈਕਸ : +55-61-34260263
ਈਮੇਲ : apex@apexbrasil.com.br
ਵੈਬਸਾਈਟ : <http://www.apexbrasil.com.br>

BRAZIL (ਬਰਾਜੀਲ)

Associacao de Comercia Exterior do Brasil (AEB)

Av, General Justo, 355, 4* Andar
20021-130 RIO DE JANEIRO
Phone: +55-21-25440048
Fax: +55-21-25440577
E-mail: acbbras@ach.org.br
Website: <http://www.aacb.org.br>

ਅਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਓਮੇਰਇਆ ਏਕਸਪੋਰਟਿਓਰ ਦੇ ਬ੍ਰਾਂਚ (ਅਏਬ)

ਅਵ, ਜੇਨੇਰਲ ਜੁਸਟੋ, 355, 4* ਅਨੁਦਰ
20021-130 ਰਿਓ ਦੇ ਜਨੇਰਿਓ
ਫੋਨ : +55-21-25440048
ਫੈਕਸ : +55-21-25440577
ਈਮੇਲ : acbbras@ach.org.br
ਵੈਬਸਾਈਟ : <http://www.aacb.org.br>

CANADA (ਕਨਾਡਾ)

Trade Facilitation office Canada (TFOC)

56 Sparke Street, Suite 300,
OTTAWA, ONTARIO K1P 5A9, CANADA
Phone: +1-613-2333925
Fax: +1-613-2337860
E-mail: tfoc@tfoc.ca

ਵਪਾਰ ਸਹੂਲਤ ਦਫ਼ਤਰ ਕਨਾਡਾ(ਟੀਐਫਓਸੀ)

56 ਸਪਾਰਕ ਸਟਰੀਟ, ਸੁਇਟ 300,
ਓਟਾਵਾ, ਓਟਾਰਯੋ ਰਾਜ ਗੁਜ਼ਾਰਨੇ ਦਾ ਸਥਾਨ 59, ਕਨਾਡਾ
ਫੋਨ : +1-613-2333925
ਫੈਕਸ : +1-613-2337860
ਈਮੇਲ : tfoc@tfoc.ca

CHILE (ਚਿਲੀ)

Direccion de Promocion de Exportaciones (PROCHILE)

Teatinos 180, piso 10
SANTIAGO, CHILE
Phone: +562-5659000
Fax: +562-5659083
E-mail: info@prochile.cl

ਦਿਰੇਇਓਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਮੋਇਓਨ ਦੇ ਏਕਸਪੋਰਟਇਓਨੇਸ (ਪ੍ਰੋਚਿਲੋ)

ਤੇਅਤਿਨੋਸ 180, ਪਿਸੇ 10
ਸੈਂਟਿਆਗੋ , ਚਿਲੀ
ਫੋਨ : +562-5659000
ਫੈਕਸ : +562-5659083
ਈਮੇਲ : info@prochile.cl

Federacion Gremial de la Industria (SOFOFA)

Avda, Andres Bello 2777, Piso 3, Las Condes
Casilla 37 Correo 35 tobalaba
SANTIAGO, CHILE
Phone: +562-3913100
Fax: +562-3913200
E-mail: sofofa@sofofa.cl

ਫਾਏਦੇਰਇਓਨ ਗ੍ਰੇਮੇਲ ਦੇ ਲ ਇਨ੍ਦੁਸਤ੍ਰਿਅ (ਸੋਫੋਫਾ)

ਅਵਦ, ਅਨ੍ਦ੍ਰੇਸ ਬੇਲੋ 2777, ਪਿਸੇ 3, ਲਸ ਓਨ੍ਦੇਸ
ਅਸਿਲੂਲ 37 ਓਰ੍ਰੋ 35 ਤੋਬਾਲਬ
ਸੈਂਟਿਆਗੋ , ਚਿਲੀ
ਫੋਨ : +562-3913100
ਫੈਕਸ : +562-3913200
ਈਮੇਲ : mail:sofofa@sofofa.cl

CHINA (ਚੀਨ)

China Council for the Promotion of International Trade (CCPIT)

1, Fuxingmenwai Street
BEIJING 100860, CHINA

Phone: +86-10-68013344

Fax: +86-10-68030747

E-mail: ccpit@ccpit.org

ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰ ਦੇ ਸੰਵਰਧਨ ਲਈ ਚੀਨ ਪਰਿਸ਼ਦ (ਸੀਸੀਪੀਆਈਟੀ)

1, ਫੁਉਕੁਸਇਨ੍ਹੁਮਿਨ੍ਹੈ ਸਟਰੀਟ
ਬੀਜਿੰਗ 100860, ਚੀਨ

ਫੋਨ : +86-10-68013344

ਫੈਕਸ : +86-10-68030747

ਈਮੇਲ : ccpit@ccpit.org

COLOMBIA (ਕੋਲੰਬਿਆ)

Asociacion Colombiana de Medianas y Pequeñas Industrias (ACOPI)

Carrera 15, No. 36-70
BOGOTA, D.C., COLOMBIA

Phone: +57-1-3204783, Fax: +57-1-2688965

E-mail: comunicaciones@acopi.org.co

Asociacion Nacional de Comercio Exterior (ANALDEX)

Calle 40 no. 13-09, Piso 10
BOGOTA, D. C., COLOMOBIA

Phone: +57-1-5700600, Fax: +57-1-5700600

E-mail: analdex@analdex.org

Website: <http://www.analdex.org>

ਅਸੁਸੋਇਅਇਓਨ ਓਲੋਮੁਬਿਅਨ ਦੇ ਮੇਦਿਅਨਸ ਯ ਪੇਕੁਓਇਨਸ ਇਨ੍ਹੁਦਸਤ੍ਰੁਅਿਸ (ਅਓਪੂਲ)

ਅਰ੍ਹੇਰ 15, ਨੰ. 36-70
ਬੋਗੋਟਾ, ਡੀ. ਸੀ., ਕੋਲੰਬਿਆ

ਫੋਨ : +57.1.3204783, ਫੈਕਸ : +57.1.2688965

ਈਮੇਲ : comunicaciones@acopi.org.co

ਅਸੁਸੋਇਅਇਓਨ ਨਤਿਓਨਲ ਦੇ ਓਮੇਰਿਓ ਏਕੁਸੁਤੋਰਿਅਰ ਅਨਲੁਦੇਕੁਸੁ

ਅਲੂਲੇ 40 ਨੰ. 13-09, ਪਿਸੇ 10
ਬੋਗੋਟਾ, ਡੀ. ਸੀ., ਕੋਲੰਬਿਆ

ਫੋਨ : +57.1.5700600, ਫੈਕਸ : +57.1.5700600

ਈਮੇਲ : analdex@analdex.org

ਵੈਬਸਾਈਟ : <http://www.analdex.org>

CROATIA (ਕਰੋਏਸ਼ਿਆ)

Trade and Investment Promotion Agency (APIU)

Address: Andrije Hebrangya 34
10000 ZAGREB, CROATIA

Phone: +385-1-4866-000, Fax: +385-1-4866-009

E-mail: info@croinvest.org

ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਸੰਵਰਧਨ ਏਜੰਸੀ (ਏਆਇਪੀਯ)

ਪਤਾ : ਅਨ੍ਰੁਦ੍ਰਿਜੇ ਹੇਬ੍ਰਨ੍ਗੁ 34
10000 ਜਗਰੇਬ, ਕਰੋਏਸ਼ਿਆ

ਫੋਨ : +385.1.4866.000, ਫੈਕਸ : +385.1.4866.009

ਈਮੇਲ : info@croinvest.org

CZECH REPUBLIC (ਚੇਕ ਲੋਕ-ਰਾਜ)

Czech Trade Promotion Agency (Czech Trade)

Address: Dittrichova 21
P.o. Box 76, 128 01 Prague, Czech Republic

Phone: +420-2-24907500

Fax: +420-2-24907503

E-mail: info@czechtrade.cz

ਚੇਕ ਵਪਾਰ ਸੰਵਰਧਨ ਏਜੰਸੀ (ਚੇਕ ਟ੍ਰੇਡ)

ਪਤਾ : ਦਿਤ੍ਰਿਚਿਵ 21
ਪੀਓ ਬਾਕਸ 76, 128 01 ਪ੍ਰਾਗ, ਚੇਕ ਲੋਕ-ਰਾਜ

ਫੋਨ : +420-2-24907500

ਫੈਕਸ : +420-2-24907503

ਈਮੇਲ : info@czechtrade.cz

DENMARK (ਡੈਨਮਾਰਕ)

Danish Import Promotion Programme (DIPP)

Danish Chamber of Commerce, Borsen-Slotsholmsgade

1217 COPENHAGEN K, DENMARK

Phone: +45-33746000, Fax: +45-33746080

E-mail: dipp@danskerhverv.dk

Website: <http://www.dipp.eu>

Danish Trade Council

Asiatisk Plads 2

1448 COPENHAGEN K, DENMARK

Phone: +45-33920000, Fax: +45-32540533

E-mail: um@um.dk

Website: <http://www.eksportraadet.dk>

ਡੈਨਿਸ਼ ਆਯਾਤ ਸੰਵਰਧਨ ਪਰੋਗਰਾਮ (ਡੀਆਈਪੀਪੀ)

ਵਣਜ ਡੈਨਿਸ਼ ਚੈਂਬਰ , ਬੋਰਸੇਨ - ਸਲੋਟਸ਼ੋਲਮਸਗੇ

1217 ਕੋਪੇਨਹੇਗਨ ਕਸ਼ਮੀਰ, ਡੈਨਮਾਰਕ

ਫੋਨ : +45.33746000, ਫੈਕਸ : +45.33746080

ਈਮੇਲ : dipp@danskerhverv.dk

ਵੇਬਸਾਈਟ : <http://www.dipp.eu>

ਡੈਨਿਸ਼ ਵਪਾਰ ਪਰਿਸ਼ਦ

ਅਸਿਅਤਿਸਕ ਪਲਾਦਸ 2

1448 ਕੋਪੇਨਹੇਗਨ ਲਾਲਕ੍ਰਿਸਟ ਡੈਨਮਾਰਕ

ਫੋਨ : +45.33920000

ਫੈਕਸ : +45.32540533

ਈਮੇਲ : um@um.dk

ਵੇਬਸਾਈਟ : <http://www.eksportraadet.dk>

FRANCE (ਫ਼ਰਾਂਸ)

International Chamber of Commerce

33-43 avenue du Président Wilson

75116 Paris, France

Tel: +33 (0) 1 49 53 28 28

Fax: + 33 (0) 1 49 53 28 59

Website: <http://www.iccwbo.org/>

ਵਣਜ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਚੈਂਬਰ

33-43 ਏਵੇਨਿਊ ਡੂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਿਲਸਨ

75116 ਪੈਰੀਸ, ਫ਼ਰਾਂਸ

ਫੋਨ : +33 (0) 1 49 53 28 28

ਫੈਕਸ : +33 (0) 1 49 53 28 59

ਵੇਬਸਾਈਟ : <http://www.iccwbo.org/>

GERMANY (ਜਰਮਨੀ)

Deutsche Gesellschaft fur Technische Zusammenarbeit (GTZ)

Address: Dag-Hammarskjold-Weg 1 – 5

Postfach 5180, 65760 ESCHBORN

Germany

Phone: +49-6196-791229

Fax: +49-6196-796150

Email: jochem.lange@gtz.de, info@gtz.de

Website: <http://www.gtz.de/english>

ਡਿਊਸ਼ ਗੋਸੇਲ੍ਹਲ੍ਹਸਚਫਤ ਫਰ ਤੇਚਨਿਸ਼ਚੇ

ਜ਼ਉਸਮ੍ਹੇਨ੍ਹਬੋਇਤ (ਜੀਟੀਜੇਡ)

ਪਤਾ : ਦੇਗ - ਹਮ੍ਹਮਰ੍ਹਸ੍ਹਕ੍ਹੋਲ੍ਹਦ - ਵੇਗ 1-5

ਪੋਸਤਫਾਅਚ 5180, 65760 ਏਸਚ੍ਹੋਰਨ

ਜਰਮਨੀ

ਫੋਨ : +49-6196-791229

ਫੈਕਸ : +49-6196-796150

ਈਮੇਲ : jochem.lange@gtz.de, info@gtz.de

ਵੇਬਸਾਈਟ : <http://www.gtz.de/english>

JAPAN (ਜਾਪਾਨ)

Japan Foreign trade Council Inc (JFTC)

World Trade Centre Bldg, 6th FL, 4-1,
Hamamatsu-Cho, 2-ch, Minato-ku
TOKYO 105, JAPAN

Phone: +81-3-34355952

Fax: +81-3-34355979

Website: <http://www.jftc.or.jp>

Japan External Trade Organization (JETRO)

6F 12-32 Akasaka I-chome, Minato-ku
TOKYO 107 6006, JAPAN

Phone: +81-3-35825770, Fax: +81-3-35827376

E-mail: webinfo@jetro.go.jp

Website: <http://www.jetro.go.jp>

ਜਾਪਾਨ ਜਾਪਾਨ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਪਾਰ ਪਰਿਸ਼ਦ ਇੰਕ
(ਜੇਐਫਟੀਸੀ)

ਵਰਲਡ ਟ੍ਰੇਡ ਸੈਂਟਰ ਬਿਲਡਿੰਗ, 6,4-1 ਹਮਾਮਾਤਸੂ-ਚੋ, 2
ਚਰਚਾ, ਮਿਨਾਤੋ - ਕੂ

ਟੋਕਯੋ 105, ਜਾਪਾਨ

ਫੋਨ : +81.3.34355952

ਫੈਕਸ : +81.3.34355979

ਵੈਬਸਾਈਟ : <http://www.jftc.or.jp>

ਜਾਪਾਨ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਪਾਰ ਸੰਗਠਨ (ਜੇਟਰੋ)

6F, 12-32 ਅਕਾਸਕਾ ਮੇ - ਚੋਮੇ, ਮਿਨਾਤੋ-ਕੂ

ਟੋਕਯੋ 107 6006, ਜਾਪਾਨ

ਫੋਨ : +81-3-35825770

ਫੈਕਸ : 00+81-3-35825770

ਈਮੇਲ : webinfo@jetro.go.jp

ਵੈਬਸਾਈਟ : <http://www.djetro.go.jp>

KOREA (ਕੋਰਿਆ)

Korea International Trade Association (KITA)

Trade Tower, Room 604, 159-1, Samsung-
dong, Kangnam-ku

SEOUL 135-729, KOREA

Phone: +82-2-60005269

Fax: +82-2-60005161

E-mail: admin@kita.net

Website: <http://www.kita.or.kr>

**Korea Trade-Investment Promotion Agency
(KOTRA)**

Kotra 13, Heolleungno, Secho-gu

P.O.Box 101, SEOUL, KOREA

Phone: +82-2-34607114

Fax: +82-2-34607777

E-mail: hecho@kotra.or.kr

Website: <http://www.kotra.or.kr>

ਕੋਰਿਆ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰ ਸੰਘ (ਕੋਆਈਟੀਏ)

ਟ੍ਰੇਡ ਟਾਵਰ, 604 ਕਕਸ, 159-1, ਸੈਮਸੰਗ - ਦਾਂਗ,
ਕਨ੍ਗਨਾਮ-ਕੂ

ਸਯੋਲ 135-729, ਕੋਰਿਆ

ਫੋਨ : +82-2-60005269

ਫੈਕਸ : +82-2-60005161

ਈਮੇਲ : admin@kita.net

ਵੈਬਸਾਈਟ : <http://www.kita.or.kr>

ਕੋਰਿਆ ਵਪਾਰ ਨਿਵੇਸ਼ ਸੰਵਰਧਨ ਏਜੰਸੀ
(ਕੋਓਟੀਆਰਏ)

13, ਹੇਓਲ੍ਯੁੰਗਨੋ, ਸੇਚੋ, ਕੁਜ਼ਰਾਤ

ਪੀ. ਓ. ਬਾਕਸ 101, ਸੋਲ, ਕੋਰਿਆ

ਫੋਨ : +82-2-34607114

ਫੈਕਸ : +82-2-34607777

ਈਮੇਲ : hecho@kotra.or.kr

ਵੈਬਸਾਈਟ : <http://www.kotra.or.kr>

THE NETHERLANDS (ਨੀਦਰਲੈਂਡ)

**Centre for the Promotion of Imports
from Developing Countries (CBI)**
WTC-Beursbuilding, Beursplein 37, 5th Floor
P.O. Box 30009
3001 DA ROTTERDAM, NETHERLAND
Phone: +31-10-2013434
Fax: +31-10-4114081
E-mail: cbi@cbi.eu

ਆਯਾਤ ਦੇ ਸੰਵਰਧਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ
(ਸੀਬੀਆਈ) ਤੋਂ
ਡਬਲਿਊਟੀਸੀ - ਬੇਉਰਸਬੁਇਲਿੰਗ, 37
ਬੇਉਰਸਪੁਲੇਇਨ, 5 ਵੀਆਂ ਮੰਜਿਲ
ਪੀਓ ਬਾਕਸ 30009
3001 ਰਾਟਰਡੈਮ, ਨੀਦਰਲੈਂਡ
ਫੋਨ : +31-10-20113434
ਫੈਕਸ : +31-10-4114081
ਈਮੇਲ : cbi@cbi.eu

PANAMA (ਪਨਾਮਾ)

**Asociacion Panamena de Exportadores
(APEX)**
Apartado 0819-03646
PANAMA
Phone: +507-2300169
Fax: +507-2300805
E-mail: apex@cableonda.net

ਅਸੋਸ਼ਿਏਇਓਨ ਪਨਮੇਨ ਦੇ ਏਕਸਪੋਰਟਦੋਰੇਸ
(ਅਪੈਕਸ)
ਅਪਰਤਦੋ 0819-03646
ਪਨਾਮਾ
ਫੋਨ : +507-2300169
ਫੈਕਸ : +507-2300805
ਈਮੇਲ : apex@cableonda.net

PERU (ਪੇਰੂ)

**Sociedad de Comercio Exterior del Pera
(COMEXPERU)**
Bartolome Herrera 254 LIMA 18, PERU
Phone: +51-1-4225784, Fax: +51-1-4225942
E-mail: comexperu@comexperu.org.pe
Website: http://www.comexperu.org.pe

ਸੋਇਏਦਦ ਦੇ ਓਮੇਰਿਓ ਬਾਹਰੀ ਡੇਲ ਪੇਰਾ
(ਸੀਓਐਮਈਐਕਸਪੀਈਆਰਯੂ)
ਬਰਤੋਲੋਮੇ ਹੇਰੇਰਾ 254 ਲੀਮਾ 18, ਪੇਰੂ
ਫੋਨ : +51-1-4225784, ਫੈਕਸ : +51-1-4225942
ਈਮੇਲ : comexperu@comexperu.org.pe
ਵੈਬਸਾਈਟ : http://www.comexperu.org.pe

Secretaria General de la Comunidad Andina
Casilla 18-1177, Paseo de la Republica 3895
Esq. Aramburu, San Isidro
LIMA 27, PERU
Phone: +511-4111400
Fax: +511-2213329
E-mail: contacto@comunidadandina.org
Website: http://www.comunidadandina.org

ਸੇਰੇਤਰਿਅ ਜਨਰਲ ਡੇ ਲਿਆ ਓਮੁਨਿਦਦ ਅਨੁੰਦਿਨ
ਅਸਿਲੂਲ 18-1177, ਪਸੇਓ ਡੇ ਲਿਆ ਰੇਪੁਬਲਿਕਾ 3895
ਏਸਕੁ. ਅਰਮੁਬੁਰੂ, ਸਨ ਲੁਸਿਦੋ
ਲੀਮਾ 27, ਪੇਰੂ
ਫੋਨ : +511-4111400
ਫੈਕਸ : +511-2213329
ਈਮੇਲ : contacto@comunidadandina.org
ਵੈਬਸਾਈਟ : http://www.comunidadandina.org

RUSSIA (ਰੂਸ)

Ministry of Economic Development and Trade

Ovchinnikovskaya Nab. 18/1
MOSCOW 113324, RUSSIA
Phone: +7-495-9501892, Fax: +7-495-9501867
E-mail: manakin_em@gov.ru
Website: <http://www.economy.gov.ru>

ਆਰਥਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਮੰਤਰਾਲਾ

ਓਵਚਿਨਿਨਿਕੋਵਸਕੋਵ ਨਬ. 18/1
ਮਾਸਕੋ 113324, ਰੂਸ
ਫੋਨ : +7-495-9501892, ਫੈਕਸ : +7-495-9501867
ਈਮੇਲ : manakin_em@gov.ru
ਵੈਬਸਾਈਟ : <http://www.economy.gov.ru>

SOUTH AFRICA (ਦੱਖਣ ਅਫਰੀਕਾ)

Department of Trade and Industry (DTI)

Private Bag X 84
PRETORIA 0001, SOUTH AFRICA
Phone: +27-12-4287905, Fax: +27-12-4287898
E-mail: contactus@thedti.gov.za
Website: <http://www.thedti.gov.za>
South African Chamber of business (SACOB)
P.O. Box 213
SAXONWOLD 2132, SOUTH AFRICA
Phone: +27-11-4463800,
Fax: +27-11-4463847
Website: <http://www.sacob.co.za>

ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗ ਵਿਭਾਗ (ਡੀਟੀਆਈ)

ਨਿਜੀ ਬੈਗ ਏਕਸ 84
ਓਪ੍ਰੇਤੋਰਿਅ 0001, ਦੱਖਣ ਅਫਰੀਕਾ
ਫੋਨ : +27-12-4287905
ਫੈਕਸ : +27-12-428798
ਈਮੇਲ : contactus@thedti.gov.za
ਵੈਬਸਾਈਟ : <http://www.thedti.gov.za>
ਵਪਾਰ ਵਲੋਂ ਦੱਖਣ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਚੈਂਬਰ (ਐਸਏਸੀਓਬੀ)
ਪੀਓ ਬਾਕਸ 213
ਸਕਸਓਲਡ 2132, ਦੱਖਣ ਅਫਰੀਕਾ
ਫੋਨ : +27-11-4463800,
ਫੈਕਸ : +27-11-4463847
ਵੈਬਸਾਈਟ : <http://www.sacob.co.za>

SPAIN (ਸਪੇਨ)

Camara Oficial de Comercio e Industria de Madrid

Ribera del Loira, 56, 28042 MADRID, SPAIN
Phone: +34-91-5906900, Fax: +34-91-5906908
E-mail: info@cscamaras.es
Website: <http://www.camaramadrid.es>

Instituto Espanol de Comercio Exterior (ICEX)

Paseo de la Castellana, 14-16
28046 MADRID, SPAIN
Phone: +34-90-2446006, Fax: +34-90-2349000
E-mail: icex@icex.es, Website: <http://www.icex.es>

ਕਮਾਰਾ ਆਥਿਕਾਰਿਕ ਡੇ ਓਮੇਰਇਓ ਈ ਇਨ੍ਰਦੁਸਤ੍ਰੀ ਡੇ ਮੈਡਰਿਡ

ਰਿਬੇਰ ਡੇਲ ਲੋਇਰ, 56, 28042 ਮੈਡਰਿਡ, ਸਪੇਨ
ਫੋਨ : +34-91-5906900, ਫੈਕਸ : +34-91-5906908
ਈਮੇਲ : info@cscamaras.es
ਵੈਬਸਾਈਟ : <http://www.camaramadrid.es>
ਇੰਸਟੀਟਿਊਟੋ ਸਪੇਨੀਸ ਡੇ ਓਮੇਰਇਓ ਬਾਹਰੀ (ਆਈਸੀਈਏਕਸ)
ਪਸੇਓ ਡੇ ਲਿਆ ਅਸਤੋਲ੍ਲਾਨ, 14-16
28046 ਮੈਡਰਿਡ, ਸਪੇਨ
ਫੋਨ : +34-90-2446006, ਫੈਕਸ : +34-90-2349000
ਈਮੇਲ : icex@icex.es, ਵੈਬਸਾਈਟ : <http://www.icex.es>

SWEDEN (ਸਵੀਡਨ)

EXPORTRADET

World Trade Center, Klarabergsviadukten 70
P/O/Box 240
10124 STOCKHOLM, SWEDEN
Phone: +46-8-58866000
Fax: +46-8-58866190
E-mail: CIC@swedishtrade.se
Website: <http://www.swedishtrade.se>

ਏਕਸਪੋਰਟਰਾਦੇਤ ਵਰਲਡ ਟ੍ਰੇਡ ਸੇਂਟਰ,

ਕਲਰਬੇਰਗਸਵੀਆਦਕਟੇਨ 70
ਪੀ.ਓ/ਬਾਕਸ 240
10124 ਸਟੋਕੋਲਮ, ਸਵੀਡਨ
ਫੋਨ : +46-8-58866000
ਫੈਕਸ : +46-8-58866190
ਈਮੇਲ : CIC@swedishtrade.se
ਵੈਬਸਾਈਟ : <http://www.swedishtrade.se>

SWITZERLAND (ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ)

Swiss Import Promotion Programme (SIPPO)

Stanpfenbachstrasse 85,
P. O.Box 2407, 8021 Zurich, Switzerland.
Phone: +41-44-3655200, Fax: +41-44-3655202
Website: <http://www.sippo.ch>

International Trade Center

Palais des Nations
1211 Geneva 10, Switzerland
Phone: (41-22) 730 01 11 Fax: (41-22) 733 44 39
Website: <http://www.intracen.org/>

World Trade Organisation

Centre William Rappard, Rue de Lausanne 154,
CH-1211 Geneva 21, Switzerland
Phone: +41 (0)22 739 51 11
Fax: +41 (0)22 731 42 06
Website: <http://www.wto.org/index.htm>

ਸਵਿਸ ਆਯਾਤ ਸੰਵਰਧਨ ਪਰੋਗਰਾਮ (ਜੀਆਈਪੀਪੀਓ)

ਸਤਨਪਫ਼ਬਾਚਸਟਰਾਸੇ 85,
ਪੀ. ਓ. ਬਾਕਸ 2407, 8021 ਜਿਊਰਿਖ, ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ
ਫੋਨ : +41-44-3655200,
ਫੈਕਸ : +41-44-3655202
ਵੈਬਸਾਈਟ : <http://www.sippo.ch>
ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰ ਕੇਂਦਰ
ਪਲੈਸ ਦੇਸ ਨਾਸ਼ਨਲ
1211 ਜਿਨੇਵਾ 10, ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ
ਫੋਨ : (41-22) 730 01 11, ਫੈਕਸ : (41-22) 733 44 39
ਵੈਬਸਾਈਟ : <http://www.intracen.org/>
ਸੰਸਾਰ ਵਪਾਰ ਸੰਗਠਨ
ਕੇਂਦਰ ਵਿਲੀਅਮ ਰਾਪਾਰਡ, ਰੂਏ ਡੀ ਲਾਜੇਨ 154,
ਚ - 1211 ਜਿਨੇਵਾ 21, ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ
ਫੋਨ : +41 (0)22 739 51 11
ਫੈਕਸ : +41 (0)22 731 42 06
ਵੈਬਸਾਈਟ : <http://www.wto.org/index.htm>

TURKEY (ਤੁਰਕੀ)

Export Promotion Centre of Turkey (IGEME)

Undersecretariat for Foreign Trade,
Mithatpasa Cad. 60 Kizilay
06420 ANKARA, TURKEY
Phone: +90-312-4172223, Fax: +90-312-4172233
E-mail: igemege@igeme.org.tr
Website: <http://www.igeme.org.tr>

ਤੁਰਕੀ ਦੇ ਨਿਰਿਆਤ ਸੰਵਰਧਨ ਕੇਂਦਰ (ਆਈਜੀਐਮਈ)

ਵਿਦੇਸ਼ ਵਪਾਰ ਲਈ ਉਨ੍ਹਦੇਰਸੋਰੇਤਰੈਤ, ਮਿਥਤਪਾਸ ਪਾਜੀ
160 ਕਿਜ਼ਇਲਯ
06420 ਅੰਕਾਰਾ, ਤੁਰਕੀ
ਫੋਨ : +90-312-4172223, ਫੈਕਸ : +90-312-4172233
ਈਮੇਲ : igemege@igeme.org.tr
ਵੈਬਸਾਈਟ : <http://www.igeme.org.tr>

UNITED KINGDOM (ਯੂਨਾਇਟੇਡ ਕਿੰਗਡਮ)

UK Trade & Investment

Kingsgate house, 66-74 Victoria Street
LONDON SW1E 6SW
Phone: +44-20-72158000, Fax: +44-20-78281281
E-mail: enquiries@uktradeinvest.gov.uk
Website: <http://www.uktradeinvest.gov.uk>

ਬਰੀਟੇਨ ਦੇ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼

ਕਿੰਗਸਗੇਟ ਘਰ, 66-74 ਵਿਕਟੋਰਿਆ ਸਟਰੀਟ
ਲੰਦਨ ਐਸਡਬਲਯੂਆਈਈ 6 ਡਬਲਯੂ
ਫੋਨ : +44-20-72158000, ਫੈਕਸ : +44-20-78281281
ਈਮੇਲ : enquiries@uktradeinvest.gov.uk
ਵੈਬਸਾਈਟ : <http://www.uktradeinvest.gov.uk>

UNITED STATES OF AMERICA (ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ)

United States International Trade Commission (USITC)

500 E Street SW , Washington, DC 20436, USA
Website: <http://www.usitc.gov/index.htm>

United States Department of Labor (DOL)

200 Constitution Ave.,
NW Washington, DC 20210, USA
Phone: 1-866-487-2365
Website: <http://www.dol.gov/>

Office of the United States Trade Representatives (USTR)

600 17th Street NW,
Washington, DC 20508, USA
Phone: 202-395-6843
Website: <http://www.ustr.gov/>

ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਯੂਐਸਆਈਟੀਸੀ)

500 ਈ ਸਟਰੀਟ ਦਫ, ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ, ਡੀਸੀ 20436, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ

ਵੈਬਸਾਈਟ : <http://www.usitc.gov/index.htm>

ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਭਾਗ (ਰਾਜਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ)

200 ਸੰਵਿਧਾਨ ਏਵੇਨਿਊ,
ਐਨਡਬਲਯੂ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ, ਡੀਸੀ 20210, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ, ਫੋਨ : 1-866-487-2365

ਵੈਬਸਾਈਟ : <http://www.dol.gov/>

ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵਪਾਰ ਦੇ ਦਫਤਰ

ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ (ਯੂਐਸਟੀਆਰ)
600 17 ਵੀਆਂ ਸਟਰੀਟ ਐਨਡਬਲਯੂ,
ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ, ਡੀਸੀ 20508, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ
ਫੋਨ : 202-395-6843

ਵੈਬਸਾਈਟ : <http://www.ustr.gov/>

EPCH Offices & Contact Points

Head Office

Export Promotion Council for Handicrafts

"EPCH House", Pocket-6 & 7, Sector 'C', L.S.C., Vasant Kunj, New Delhi-110 070.
Tel: +91-11-26135256/57/58/75; Fax: +91-11-26135518/19; E-mail: epch@vsnl.com

Regional / Representative Offices

Bangalore

Export Promotion Council for Handicrafts
302, 3rd Floor, Cears Plaza,
No. 136, Residency Road,
Bangalore-560001
Tel: +91-80-22107367
Telefax: +91-80-22107369
Email: bangalore@epch.com

Kolkata

Export Promotion Council for Handicrafts
53/1, Sambhunath Pandit Street,
First Floor, (Opp. Bangur Institute
of Neurosciences & Psychiatry)
Kolkata-700025
Tel: +91-33-24191744; Fax: +91-33-24191745
E-mail: kolkata@epch.com

Moradabad

Export Promotion Council for Handicrafts
1B/441, Budhi Vihar,
Near Hero Honda Showroom,
Moradabad-244001
Tel: +91-591-2480075
Fax: +91-591-2480076
Email: moradabad@epch.com

Extension Counters

Agra

Export Promotion Council for Handicrafts (Extn. Counter - Agra)
C/o Handicrafts Exporters Association
1/129, Bagichi Tulsiram,
Shahganj Parchkuiyan Road, Agra-282010
Tel: +91-562-2210246; Mob: +91-8126591641
E-mail: agra@epch.com

Jaipur

Export Promotion Council for Handicrafts
Plot No. A-1, "Sheel Mohar Plaza",
2nd Floor, Tilak Marg, C-Scheme, Jaipur-302005
Mob: +91-9983321833
E-mail: jaipur@epch.com

Common Facility Centres

Jodhpur

Export Promotion Council for Handicrafts
C/o Jodhpur Handicrafts Exporters Association
SPL-1, Basni Industrial Area, Jodhpur
Tel: +91-291-2720373; Mob: +91-8766006937
E-mail: jodhpur@epch.com

Saharanpur

National Centre for Photo and Picture Framing Technology
UPEC Complex, Mandi Samiti Road,
Saharanpur-247001
Tel: +91-132-2613093; Mob: +91-9027463858
E-mail: saharanpur@epch.com

Important Contact Points at EPCH Headquarters

Section	Email	Ext. No.
Membership	membership@epch.com renewmembership@epch.com	121
Policy	policy@epch.com	118
Fairs	ihgf@epch.com	110
Accounts	accounts@epch.com	132
MDA	mda@epch.com	123
Trade Complaints	aks@epch.com, projects@epch.com	105/127

EXPORT PROMOTION COUNCIL FOR HANDICRAFTS

"EPCH HOUSE", Pocket 6&7, Sector 'C', LSC,
Vasant Kunj, New Delhi-110070

Tel: +91-11-26135256 Fax: +91-11-26135518 & 19

Email: mails@epch.com, Website: www.epch.in

ਹਸਤਕਿਰਮਾਂ ਲਈ ਨਿਰਯਾਤ ਸੰਵਰਧਨ ਪਰਿਸ਼ਦ

ਈਪੀਸੀਏਚ ਹਾਊਸ, ਪਾਕੈਟ 6 ਅਤੇ 7, ਸੈਕਟਰ ਸੀ, ਐਲਐਸਸੀ,
ਬਸੰਤ ਕੁੰਜ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 110070

ਦੂਰਕਾਲ: +91-11-26135256 ਫੈਕਸ: +91-11-26135518 ਅਤੇ 19

ਈਮੇਲ: mails@epch.com ਵੈਬਸਾਈਟ: www.epch.in

(Published under Financial Assistance of Office of Development Commissioner (Handicrafts),
Ministry of Textiles, Government of India)